

Saimaan ammattikorkeakoulu
Liiketoiminta ja kulttuuri Imatra
Matkailu- ja ravitsemisala
Hotelli- ja ravintola-alan koulutusohjelma

Sanna-Mari Virtanen

RESTONOMIOPIISKELIJOIDEN TYÖSSÄ KÄYMINEN JA SEN VAIKUTUS OPINTOIHIN

Opinnäytetyö 2011

TIIVISTELMÄ

Sanna-Mari Virtanen

Restonomiopiskelijoiden työssä käyminen ja sen vaikutus opintoihin, 74 sivua, 3 liitettä

Saimaan ammattikorkeakoulu, Imatra

Matkailu- ja ravitsemisala, Hotelli- ja ravintola-alan koulutusohjelma

Opinnäytetyö 2011

Ohjaaja: lehtori Marja Antikainen

Opinnäytetyön aiheena oli restonomiopiskelijoiden työssä käyminen ja sen vaikutus opintoihin. Aihe on ajankohtainen, sillä etenkin matkailu- ja ravitsemisalalla työnteko opintojen ohella on vuosi vuodelta yleistynyt. Monella opiskelijalla ei ole vaihtoehtoja, vaan töitä on tehtävä, jos haluaa säilyttää edes jonkinlaisen elintason. Opinnäytetyön tuottamista uusista tiedoista hyötyivät Saimaan ammattikorkeakoulu ja sen opettajat ja opiskelijat.

Työntekoa ja sen vaikutuksia opiskeluun tutkittiin kyselylomakkeella, joka laadittiin Webropol- ohjelmalla. Tutkimuksessa käytettiin kvantitatiivista eli määrällistä menetelmää. Tutkimus oli suunnattu Saimaan ammattikorkeakoulun hotelli- ja ravintola-alan, matkailun ja Degree Programme in Tourism – koulutusohjelmien suomalaisille opiskelijoille. Etenkin yliaikaa opiskelevat restonomiopiskelijat olivat tutkimuksen pääkohderyhmä, sillä oli tärkeää selvittää, onko opintojen hidaskäynnin eteneminen johtunut työnteosta. Kysely tehtiin opiskelijoiden näkökulmasta. Tutkimuksen tavoitteena oli selvittää, millaisia vaikutuksia työnteolla oli opiskeluun ja opiskelijoihin, kuinka moni opiskelija työskentelee ja mitkä ovat työskentelemisen syyt tai sen että opiskelija ei työskentele? Haluttiin myös selvittää, miten työnantaja huomioi restonomiopiskelijan, sekä millä tavoin oppilaitos ja opettajat voisivat tukea työssä käyvien opiskelijoiden opiskelua.

Tutkimuksen kohdejoukkoon kuului 148 opiskelijaa, joista vastasi 70. Vastausprosentiksi muodostui 47. Tutkimuksen mukaan noin 54 % prosenttia restonomiopiskelijoista työskenteli opintojen ohessa. Työskentelemisen syyt liittyivät hyvän taloudellisen tilanteen ylläpitämiseen. Suurin syy työskentelemättömyyteen oli halu keskittyä opiskeluun. Moni opiskelija oli sitä mieltä, että työnteko hidastaa opiskelua. Työtätekevät restonomiopiskelijat käyttivät keskimääräistä enemmän aikaa viikossa työskentelyyn, mistä johtuen opiskeluun käytettävä aika jäi vähemmälle. Yleisimmät työnteosta aiheutuvat fyysiset oireet olivat väsymys, stressi ja niska-, hartia- ja selkävivot. Työnantajat kannustivat suurinta osaa työtätekevistä opiskelijoista opinnoissa, yleensä joustamalla työaikojen suhteen.

Opiskelijoiden työntekoon pitäisi suhtautua vakavasti tulevaisuudessa. Opiskelijoiden työnteko on otettava paremmin huomioon opetuksessa ja opetussuunnitelmissa. Työtätekevien opiskelijoiden tilanteesta tekisi helpomman, jos esimerkiksi läsnäolopakkoa oppitunneilla vähennettäisiin tai työnteosta saisi vielä lisää opintopisteitä.

Asiasanat: restonomi, työssä käyminen, opiskelu

ABSTRACT

Sanna-Mari Virtanen

Working of Bachelor of Hospitality Management Students and Its Effects on Studies, 74 pages, 3 appendixes

Saimaa University of Applied Sciences, Imatra

Unit of Tourism and Hospitality

Degree Programme in Hotel and Restaurant Business

Bachelor's Thesis

Instructor: Marja Antikainen, lecturer

The purpose of this thesis was to study the working of bachelor of hospitality management students and its effects on studies. In recent years working has become more common, especially among students in tourism and hospitality industry, as combining studies and work has become a current topic. Many students have no extra money and they must work if they want to maintain a good standard of living. The new information which this thesis produces, benefits Saimaa University of Applied Sciences, teachers and students.

The effects of working were examined with a questionnaire which was made by exploiting Webropol questionnaire tool program. The study in question was done by quantitative research method. The targets were Finnish bachelor of hospitality management students of Saimaa University of Applied Sciences. Especially students who study overtime are the main target of this study, because it was important to find out if working is the reason why their studies have progressed slowly. The study was made from the students' point of view. The aim of this study was to find what kind of effects working has on studying and students, and how many percent of students are working. Also wanted to find out why students are working or why students are not working? The aim was also to find out how the employer observes bachelor of hospitality management students, and how the school and teachers could support the studies of working students.

The population of the study was 148 and there were 70 students who answered. The response rate was 47. According to a study 54 % of the students were working at the time. The reasons for working were related to the maintenance of the good economic situation. The main reason that the student did not work was that the student wanted to concentrate on studying. Many students felt that working slows down studies. The students who were working, used more time working in a week than average, thus they spent less time on studying. The most common physical symptoms were tiredness, stress and neck, shoulder, and backache. Employers encouraged almost every student in their studies, usually by combining the shifts to the student's schedules.

Students' working should be considered more seriously in future. Working should be taken into account in teaching and curriculum. The situation of working students would become easier if, for example students could be less presence in lessons or students would get even more credits of working.

Keywords: Bachelor of Hospitality Management Student, Working, Studying

SISÄLLYS

1	JOHDANTO	5
1.1	Opinnäytetyön tavoitteet	6
1.2	Tutkimus ja tutkimuksen viitekehys.....	6
2	KORKEAKOULUOPISEKELIJA NYKYPÄIVÄNÄ	7
2.1	Korkeakouluopiskelijoiden taloudellinen tilanne	9
2.1.1	Opintotuki.....	10
2.1.2	Opintoraha ja asumislisä.....	11
2.1.3	Opintolaina.....	11
2.2	Matkailu- ja ravitsemisalan opiskelijan erityispiirteet	12
3	KORKEAKOULUOPISEKELIJOIDEN TYÖSSÄKÄYNTI	13
3.1	Työskentelemisen syyt.....	15
3.2	Korkeakouluopiskelijan tulot	15
3.3	Restonomien työllistyminen	16
4	TYÖNTEON VAIKUTUKSIA OPISKELUUN	17
4.1	Opinnoissa eteneminen	19
4.1.1	Opinnäytetyön viivästyminen	20
4.1.2	Valmistumisen pitkittyminen.....	21
4.1.3	Poissaolevaksi ilmoittautuminen	22
4.2	Opintojen keskeyttäminen.....	22
4.3	Opintoja hidastavat terveysongelmat.....	23
5	SAIMAAN AMMATTIKORKEAKOULU.....	23
5.1	Matkailu- ja ravitsemisalan koulutus Imatralla.....	25
5.2	Restonomitutkinto	26
5.2.1	Hotelli- ja ravintola-alan koulutusohjelma.....	27
5.2.2	Matkailun koulutusohjelma.....	28
5.2.3	Degree Programme in Tourism.....	29
5.2.4	Tutkintojen tulevaisuus Saimaan ammattikorkeakoulussa.....	29
6	TUTKIMUS JA SEN TOTEUTTAMINEN.....	30
7	TULOKSET	34
7.1	Kyselyyn vastanneiden taustatiedot.....	34
7.2	Opiskelua koskevat tulokset	38
7.3	Työntekoa koskevat tulokset.....	43
7.4	Työnteon vaikutuksia koskevat tulokset.....	52
7.5	Toimeentuloa koskevat tulokset.....	56
8	JOHTOPÄÄTÖKSET	58
8.1	Työnteon syyt	60
8.2	Työnteon vaikutukset opiskeluun	61
8.3	Työnteon fyysiset vaikutukset	62
8.4	Työnantajan huomiointi restonomiopiskelijaa ja opintoja kohtaan	63
8.5	Työskentely urakehityksen kannalta	63
8.6	Kehittämissuhteet työtätekevien opiskelijoiden tukemiseksi	64
9	TUTKIMUKSEN ARVIOINTIA	66
	KUVIOT	69
	LÄHTEET	71

LIITTEET

Liite 1 Kyselylomake

Liite 2 Kysymyksen 33 avoimet vastaukset

Liite 3 Kysymyksen 37 avoimet vastaukset

1 JOHDANTO

Opinnäytetyön aiheena on restonomiopiskelijoiden työnteko ja sen vaikutus opintoihin. Opinnäytetyöhön kuuluu tutkimus, jossa tutkitaan Saimaan ammattikorkeakoulun restonomiopiskelijoiden työntekoa ja työnteen opiskeluun. Aihe on ajankohtainen, sillä opiskelijoiden työssäkäynti on viime vuosina lisääntynyt. Etenkin matkailu- ja ravitsemisalalla opintojen ohella työskenteleviä opiskelijoita on paljon. Työskentely on opiskelijoille tyypillistä ja usein välttämätöntä toimeentulon turvaamiseksi.

Opintojen ohella työskentelyllä on selkeä yhteys opintojen pitkittymiseen. Työpaikoilla ei välttämättä löydy tarvittavaa joustoa opiskelijalle ja työn viedessä liikaa aikaa, opiskelut kärsivät. Työnteen ja opiskelun yhteensovitus voi myös aiheuttaa stressiä ja muita fyysisiä oireita opiskelijalle. Opiskelija voi lisäksi joutua kierteeseen, jossa tulot vaikuttavat opintotukeen. Pahimmassa tapauksessa opiskelija joutuu palauttamaan saatuja opintotukia ja rahoittamaan niiden takaisinmaksun työllä. Näin kierre on valmis. Usein juuri taloudelliset ongelmat ajavat opiskelijat työskentelemään, sillä opintotuki on monelle opiskelijalle liian pieni elämiseen ja yhä harvempi opiskelija ottaa nykyään opintolainaa. Moni opiskelija ymmärtää kuitenkin, että myös työkokemuksen ja uusien kontaktien saaminen on tärkeää uran ja urakehityksen kannalta. (Neovius & Tuulos-Vihriälä 2006.)

Opiskelijoiden työssäkäynti ei ole yksioikoinen asia. Kiinnostuin aiheesta, sillä kuluneen 3,5 opiskeluvuoteni aikana lähes jokainen tuntemani Saimaan ammattikorkeakoulun restonomiopiskelija on työskennellyt opintojensa ohella. Monien kohdalla koulumenestys on työnteen vuoksi kärsinyt, poissaolot lisääntyneet, ja valmistuminen lykkääntynyt. Toisaalta taas jos vastavalmistuneella ei ole lainkaan työkokemusta, saattaa hän jäädä työttömäksi, sillä kilpailu työpaikoista kiristyy, ja työnantajat odottavat, että valmistuvilla opiskelijoilla on työkokemusta omalta alaltaan (Mannisenmäki & Valtari 2005, 161).

1.1 Opinnäytetyön tavoitteet

Opinnäytetyön tavoitteena on saada tietoa opiskelijoiden työnteosta ja sen vaikutuksista opiskeluun ja opiskelijoihin. Tavoitteena on myös selvittää, kuinka suuri osa opiskelijoista työskentelee ja mitkä ovat syyt, miksi opiskelija työskentelee tai miksi ei työskentele. Tavoitteena on myös selvittää, miten työnantaja ottaa restonomiopiskelijan huomioon sekä pohtiiko opiskelija työpaikkaansa oman uransa ja urakehityksen kannalta. Yksi tavoitteista on ottaa selvää, millä tavoin oppilaitos ja opettajat voisivat tukea työssäkäyvien opiskelijoiden opiskelua.

Tutkimuksen kohderyhmä on Saimaan ammattikorkeakoulun hotelli- ja ravintola-alan, matkailun ja Degree Programme in Tourism – koulutusohjelmien suomalaiset opiskelijat. Aiempien tutkimusten mukaan moni työtätekevistä opiskelijoista kokee opintojen ja työn yhteensovittamisen vaikeaksi. Aiheesta olisi tärkeää saada tietoa, sillä on oppilaitoksen ja opiskelijan edun mukaista, että opiskelija ei keskeyttäisi opintojaan, vaan pystyisi valmistumaan määräajassa ja paremmin arvosanoin. Kun oppilaitos saa tietoa työtätekevien opiskelijoiden tilanteesta ja opetukseen liittyvistä mielipiteistä, voi se parantaa ja kehittää opetusjärjestelyjään. Opinnäytetyöstä ja sen tuottamista uusista tiedoista hyötyvät Saimaan ammattikorkeakoulu, sen opiskelijat ja opettajat.

1.2 Tutkimus ja tutkimuksen viitekehys

Työnteon vaikutuksia opiskeluun tutkitaan opiskelijoiden näkökulmasta kyselylomakkeella, joka laaditaan Webropol -ohjelmalla. Tutkimuksessa käytetään määrällistä eli kvantitatiivista tutkimusotetta. Kyselylomake laaditaan pääasiassa aiheeseen liittyvän teorian ja koulutuspäällikkö Marjaana Kareisen kanssa käydyn keskustelun pohjalta.

Opinnäytetyön teoriaosuudessa on kerrottu yleisesti korkeakouluopiskelijoista, sillä tietoa matkailu- ja ravitsemisalalan opiskelijoista löytyi vähän. Tarkennuksia on kuitenkin tehty ammattikorkeakouluopiskelijoihin tai matkailu- ja ravitsemisalalan opiskelijoihin, mikäli tarkempaa tietoa on löytynyt.

Luvussa kaksi kerrotaan nykypäivän ammattikorkeakouluopiskelijoista ja siitä, miten opiskelijaelämä on muuttunut. Tarkemmin kerrotaan korkeakouluopiskelijoiden taloudellisesta tilanteesta sekä siitä, miten Kansaneläkelaitos tukee opiskelijaa. Kolmannessa luvussa kerrotaan korkeakouluopiskelijoiden työssä käynnistä ja siihen liittyvistä asioista, kuten palkkatuloista ja restonomiopiskelijoiden työllistymisestä opintojen jälkeen. Neljännessä luvussa kerrotaan, millaisia vaikutuksia työnteolla voi olla opiskeluun. Viides luku käsittelee opinnäytetyön yhteistyökumppania Saimaan ammattikorkeakoulua. Luvussa on myös kerrottu restonomitutkinnosta yleisellä tasolla sekä Saimaan ammattikorkeakoulun matkailu- ja ravitsemisalan koulutusohjelmista sekä koulutusohjelmien tulevaisuudesta.

Seitsemännessä luvussa kerrotaan tutkimuksesta ja sen toteuttamisesta. Kahdeksannessa luvussa käsitellään tutkimuksen tuloksia. Yhdeksännessä luvussa käsitellään tuloksia ja niistä syntyneitä johtopäätöksiä sekä kehitysideoita. Luvussa kymmenen arvioidaan, kuinka tutkimus ja opinnäytetyö onnistuivat.

2 KORKEAKOULUOPIKELIJA NYKYPÄIVÄNÄ

Korkeakoulututkinnon suorittaminen on pitkä ja haasteellinen prosessi, ja se sisältää erilaisia opiskeluvaiheita (Mannisenmäki & Valtari 2005, 99). Ammattikorkeakoulututkinto on käytännönläheinen ja ammattiin suuntaava korkeakoulututkinto, joka valmistaa erilaisiin asiantuntija-, suunnittelu-, kehittämis- ja esimiestehtäviin (Wikipedia 2011). Työelämälähtöisyys on kaiken ammatillisen koulutuksen ja ammattikasvatuksen peruslähtökohta (Opetusministeriö 2004, 10).

Opiskelijaelämä on muuttunut paljon muutamassa vuosikymmenessä, ja muutokset jatkuvat edelleen. Uusi tutkintorakenne, uudistukset opintotuessa, muutokset työelämässä ja opiskelu- ja opetustavoissa ovat muuttaneet myös korkeakouluopiskelijan arkea. (Mannisenmäki & Valtari 2005, 149.) Lisäksi korkea-

koulujen ja korkeakouluopiskelijoiden määrä on kasvanut, ja nykyään myös työelämästä tulevat aikuiset hakeutuvat opiskelemaan (Lehtonen 1999, 12). Opiskelijoista sen sijaan on tullut poliittisesti ja yhteiskunnallisesti passiivisempia kuin 60- ja 70-luvuilla (Liuska 1998, 33).

Suomalaiset korkeakouluopiskelijat aloittavat opintonsa keskimäärin 21-vuotiaana. Noin 65 % ammattikorkeakoulun aloittavista opiskelijoista on käynyt lukion ja noin 30 % ammattikoulun. (Saarenmaa, Saari & Virtanen 2010, 17 - 19.) Opiskelun aloitus on nuorelle ihmiselle monien muutosten aikaa. Iso osa opiskelijoista muuttaa pois kotoa uudelle paikkakunnalle ja ottaa taloudellisen ja henkisen vastuun elämästään. Paineita voi aiheuttaa oman paikan löytäminen yhteiskunnassa, uusien ihmisten tapaaminen, tiukka opinto-ohjelma, rahan riittäminen, epävarmuus tulevaisuudesta ja vanhemmista irtautumisista. Opiskelijaelämä on jatkuvaa tasapainoilua opiskelun, vapaa-ajan, harrastusten, ihmissuhteiden ja työn parissa. (Liuska 1998, 9.) Opiskelu tarjoaa kuitenkin opiskelijalle vielä tilaisuuden pohtia omaa suuntautumistaan ja tulevaisuuttaan. Osalle selviääkin opiskeluaikana minne he haluavat elämässään suuntautua, mutta osalle ei silloinkaan. (Lehtonen 1999, 12.)

Valitettavan usein yhteiskunnalliset päätökset ja opiskelijoiden elämää koskevat säädökset laaditaan huomioimatta nuorten elämänvaihetta. Lisäksi opiskelijoita tarkastellaan massana, homogeenisenä opiskelijajoukkona, vaikka nykypäivänä se ei sitä ole. Opiskelijat elävät, toimivat ja opiskelevat monista eri lähtökohdista käsin. Esimerkiksi kaikilla ei ole vanhempien taloudellista ja henkistä tukea puolellaan, ja tuen määrässä ja laadussa voi olla isoja eroja. Osa opiskelijoista on kiinteästi mukana työelämässä, osa keskittyy vain opiskeluun. Osalla voi olla perhe huollettavana, ja osa on vielä vahvasti sidoksissa lapsuudenperheeseensä. Toisille korkeakoulututkinnon suorittaminen voi olla helppoa ja sujuvaa, mutta toisille siitä tulee esimerkiksi liiallisten omien tai muiden asettamien vaatimusten vuoksi epätoivoista kamppailua ja selviytymistaistelua kohti aikuisuutta. (Mannisenmäki & Valtari 2005, 150 - 151.)

2.1 Korkeakouluopiskelijoiden taloudellinen tilanne

Opiskelijan yksi tärkeimmistä huolenaiheista on toimeentulo. Kansaneläkelaitos tukee opiskelijoita opintotuella, jonka lisäksi opiskelijat rahoittavat opintojaan käymällä työssä tai saamalla tukea vanhemmiltaan. Koska opintotuki ei ole suu-
relle osalle opiskelijoita riittävä, voi opiskelijalla olla jatkuva epävarmuus toimeentulosta, joka puolestaan saattaa vaikuttaa opintojen kulkuun. (Liuska 1998, 18.) Opiskelukyvyn säilyttämiseksi opiskelijan toimeentulon pitäisi olla riittävä. Kuitenkin on muistettava, että pienituloisuus ja rahattomuus merkitsevät heterogeeniselle ja eri elämän- ja opiskeluvaiheissa oleville opiskelijoille eri asioita (Berndtson 2004, 12 - 13).

Saarenmaan ym. (2010, 44) opiskelijatutkimuksessa kävi ilmi, että 53 % ammattikorkeakouluopiskelijoista kokee olevansa köyhiä. Opiskelijoiden taloudellinen tilanne yleisesti on usein niukka. Moni opiskelija ei silti koe itseään köyhäksi pienistä tuloista huolimatta. Monen opiskelijan mielestä niukka toimeentulo on osa opiskelijaelämää, ja he odottavat ”palkkiota” tulevaisuuden työmarkkinoilta. (Mannisenmäki & Valtari 2005, 90.) Varsinaisia opiskelijan köyhyyteen liittyviä tutkimuksia ei ole tehty juuri lainkaan. Yksi syy tähän on ilmeisesti juuri se, että opiskelijoiden pienituloisuutta pidetään yleensä vapaaehtoisena ja väliaikaisena elämänvaiheena, jota ei voi suoranaisesti rinnastaa ns. perinteiseen köyhyyteen. (Berndtson 2004, 12.)

Berndtsonin (2004, 32 - 35) tutkimuksen mukaan ammattikorkeakoululaisten suurin tulonlähde on opintoraha ja asumislisä ja seuraavaksi suurin palkkatulot. Teoksen mukaan muita mahdollisia opiskelijan tulonlähteitä ovat vanhempien tuki, puolison tuki, opintolaina, säästöt, sijoitustuotot, toimeentulotuki, lapsilisä ja hoitotuki.

Etenkin ne opiskelijat, jotka kokevat toimeentulonsa erittäin vaikeaksi, ovat joutuneet turvautumaan erilaisiin apukeinoihin toimeentulonsa turvaamiseksi. He ovat usein tinkineet ruoan laadusta, pyytäneet rahaa vanhemmiltaan, lykänneet laskun maksua tai lainanneet kaverilta rahaa. Jotkin opiskelijat ovat jopa olleet yhden päivän syömättä, jättäneet ostamatta lääkärin määräämän lääkkeen ja

tehneet pimeitä töitä. Toimeentulonsa erittäin vaikeaksi kokevat keskeyttävät opintonsa muita useammin. Heillä on myös tavallista enemmän vaikeuksia opinnoissaan, ja he kokevat vaikeammaksi löytää sopivaa opintoalaa. (Berndtson 2004, 60 - 61.)

Opiskelijoiden kokonaismenot vaihtelevat opiskelijan ikäryhmän ja siihen kytkeytyvän perhemuodon mukaan. Esimerkiksi vanhemmilla opiskelijoilla ja lapsen tai lapsien ja puolison kanssa asuvilla kulut ovat reilusti korkeammat kuin nuorilla. Myös pääkaupunkiseudulla opiskelevilla kulut ovat korkeammat kuin muualla Suomessa. Keskiverto ammattikorkeakouluopiskelijan menot ovat noin 800 euroa kuussa. Asumiskustannukset ovat opiskelijoiden suurin kuluerä viiden melkein 50 % kokonaiskuluista. Toiseksi eniten rahaa vie ruoka. Opiskelumateriaalit ja muut opiskeluun liittyvät kulut ovat vain noin 10 euroa kuukaudessa. (Saarenmaa ym. 2010, 39.)

2.1.1 Opintotuki

Opintotuen tarkoituksena on turvata opiskeluaikainen toimeentulo siltä osin, kun rahoitusta ei katsota vanhempien velvollisuudeksi tai opiskelijalla ei ole muuta toimeentuloa. Opintotuen myöntämisperusteet ovat oppilaitokseen hyväksyminen, päätoiminen opiskelu ja taloudellisen tuen tarve. (Mannisenmäki & Valtari 2005, 83.) Opintotukea saadakseen on opintojen edettävä (Berndtson 2004, 11). Lukuvuonna 2009/2010 opintotukea sai 304 590 henkeä, mikä oli 4,7 % enemmän kuin edellisenä lukuvuonna. Ammattikorkeakouluopiskelijoista opintotukea sai 84 800 henkeä. (Kela 2011a.)

Opintotuki koostuu opintorahasta, asumislisästä ja valtion takaamasta opintolainasta. Opintoraha ja asumislisä ovat valtion rahoittamia avustuksia, jotka maksetaan kuukausittain opiskelijan pankkitilille. Opintoraha on veronalaista tuloa. (Buss, Karkkunen, Lehtinen, Nordlund & Taskila 2008, 38). Opiskelijat pitävät opintotukijärjestelmää pääosin hyvänä. Ainoana epäkohtana 95 % opiskelijoista piti sitä, että opintoraha on pienempi kuin työttömyyspäiväraha. (Mannisenmäki & Valtari 2005, 87.)

2.1.2 Opintoraha ja asumislisä

Opiskelijan tärkein tulonlähde on opintoraha ja asumislisä (Mannisenmäki & Valtari 2005, 83).

Bussin ym. (2008, 38 - 39) teoksen mukaan opintorahan määrä riippuu oppilaitoksesta, iästä, asumismuodosta, siviilisäädystä ja tietyissä tilanteissa myös vanhempien tuloista. Korkeakouluopinnoissa lukuvuoden tukikuukausien määrä on yleensä yhdeksän. Opintotukea voidaan kuitenkin myöntää pidemmäksi ajaksi, jos opiskelija opiskelee esimerkiksi kesällä. Korkeakouluopiskelijan opintojen edistymisen tavoitetaso on 5,5 opintopistettä tukikuukautta kohti. Edellä mainitun teoksen mukaan opintotuki voidaan kuitenkin myöntää ja opintotuen maksamista jatkaa, jos korkeakouluopiskelijalla on hänen suorittamaansa tutkintoon kuuluvia opintosuorituksia vähintään keskimäärin 4,8 opintopistettä tukikuukautta kohti. Opinnoissa viivästyneelle voidaan myöntää lisätukea enintään yhdeksäksi kuukaudeksi, jos viivästyminen johtuu opiskelijan tai hänen lähiomaisensa sairaudesta tai muusta erityisen painavasta syystä, jolla on ollut vaikutusta opintojen harjoittamiseen. Muu erityisen painava syy voi olla opiskelijan vaikea elämäntilanne. Puuttuvia opintoja voi olla enintään 75 opintopistettä tai 40 opintoviikkoa.

Asumislisään on oikeutettu opiskelija, joka asuu vuokralla vuokra-, asumisoikeus- tai osaomistusasunnossa. Asumislisän piiriin kuuluvat kaikki vuokralla asuvat lapsettomat opiskelijat. Ammattikorkeakouluopiskelijat saivat opintorahaa vuonna 2009 keskimäärin 286 euroa kuukaudessa ja asumislisää 192 euroa kuukaudessa. (Kela 2011a.)

2.1.3 Opintolaina

Opintolainaa käytetään nykyisin huomattavasti vähemmän kuin 20 vuotta sitten. Kiinnostus opintolainaa kohtaan alkoi vähentyä 1990-luvun alkupuoliskolla, jolloin opintorahaa korotettiin ja opintolaina muuttui markkinaehtoiseksi. Nykyään opintovelallistenkin määrä on vähentynyt neljänneksellä. (Kela 2011b.) Opiskelijat, jotka ottavat opintolainaa, nostavat sitä keskimäärin 300 euroa kuukaudes-

sa, mikä on valtion takaaman opintolainan kuukausittainen enimmäismäärä. (Saarenmaa ym. 2010, 34.)

Osa opiskelijoista on saattanut tehdä töitä ennen opintojen aloittamista, esimerkiksi viettämällä välivuotta. Tällöin opintojen alkaessa heittäytyminen pelkän opintotuen varaan voi tuntua radikaalilta. Osa opiskelijoista päätyykin ottamaan opintolainaa säilyttääkseen paremman elintason, sillä työnteko opintojen ohella ei sovi kaikille. (Mannisenmäki & Valtari 2005, 91.) Opiskelija hakee opintolainaa valitsemastaan pankista sen jälkeen, kun hänelle on myönnetty opintolainan valtioneuvoston takaus. Yleensä takaisinmaksu alkaa vasta, kun opiskelija on valmistunut. (Buss ym. 2008, 38.)

Mannisenmäen ja Valtarin (2005, 155) tutkimus kertoi, että opintolainaa ei koeta opintotuen osaksi eikä sitä haluta nostaa. Saarenmaan ym. (2010, 35) tutkimuksen mukaan ammattikorkeakouluopiskelijat nostavat kuitenkin yliopisto-opiskelijoihin verrattuna keskimäärin enemmän opintolainaa. Tutkimuksen mukaan ammattikorkeakouluopiskelijoista noin 19 % nosti opintolainaa.

2.2 Matkailu- ja ravitsemisalalan opiskelijan erityispiirteet

Mannisenmäen ja Valtarin (2005, 146) teoksen mukaan matkailu-, ja ravitsemisalalan opiskelijoista $\frac{3}{4}$ on naisia. Valmistuneen restonomiopiskelijän mediaanikeski-ikä on 26 vuotta. Edellä mainitun teoksen mukaan matkailu- ja ravitsemisalalan opiskelijan elämä on paljolti samanlaista kuin muiden alojen opiskelijoiden elämä. Moni opiskelija kokee myös opiskeluun liittyvän työmäärän keskimääräistä vähemmäksi, mutta opiskelukykynsä keskimääräistä heikommaksi. Merkittävä eroavaisuus muihin aloihin verrattuna on, että matkailu- ja ravitsemisalalan opiskelijoista vain 61 % kokee opiskelevansa oikealla alalla. Prosenttiosuus on muihin aloihin verrattuna alhainen, sillä muilla aloilla 68 – 72 % opiskelijoista kokee opiskelevansa oikealla alalla. Kokemus väärällä alalla opiskelusta johtaa myös siihen, että matkailu- ja ravitsemisalalla opiskelun keskeyttämisprosentti on yksi suurimmista. (Viuhko 2006, 31.) Erolan (2004, 69 & 82) tutkimuksen mukaan opiskeluun liittyvistä vaikeuksista matkailu- ja ravitsemisalalan opiskelijat ilmoittivat erityisesti tentteihin lukemisen olevan hankalaa.

Matkailu- ja ravitsemisalalan opiskelijoista noin 86 % kokee terveydentilansa hyväksi tai melko hyväksi, keskitasoiseksi sen kokee 12 % ja huonoksi 2,5 %. Alan opiskelijat eivät keskimäärin kärsi fyysisistä tai psyykkisistä oireista enempää kuin muiden alojen opiskelijat. Ainoastaan väsymys on oire, josta matkailu- ja ravitsemisalalan opiskelijat kärsivät tavallista enemmän verrattuna muihin koulutusaloihin. (Erola 2004, 23, 44 - 49.)

Viuhkon (2006, 44) tutkimuksessa matkailu- ja ravitsemisalalan opiskelijat kokivat taloudellisen tilanteensa keskimääräistä opiskelijaa paremmaksi: 31 % koki taloudellisen tilanteensa hyväksi, 39 % kohtalaiseksi ja 30 % huonoksi.

3 KORKEAKOULUOPISKELIJOIDEN TYÖSSÄKÄYNTI

Työssäkäynti on tullut yhä tavallisemmaksi opiskelijoiden keskuudessa 1980-luvulta lähtien (Hulkko 2009). Tyypillisesti opiskelijat tekevät kahdenlaista työtä: kesätöitä opintojen loma-aikoina ja osa-aikatyötä lukukausien aikana opintojen ohella. Opiskelijoille on tyypillistä hankkia toimeentuloonsa täydennystä työkentelemällä opintojen ohella. Opiskelijat kokevat työntöön merkitykselliseksi ainakin oppimisen, toimeentulon ja elämänvaihtelun kannalta. (Mannisenmäki ja Valtari 2005, 86 & 112.)

Opiskelijat ovat kysytyä ja edullistakin työvoimaa (Lempinen & Tiilikainen 2001, 38.) Jotta opiskelijasta kasvaa tasapainoinen työntekijä, on tärkeää tutustua työelämään jo opiskeluaikana. Työnantajat eivät kuitenkaan odota täysin valmiita työntekijöitä, vaan joustavalla ja oppivalla asenteella on merkitystä. Työnantajat katsovat, että kultakin yksilöltä kuluu puolesta vuodesta vuoteen sosiaalistua työyhteisöön ja oppia toimintatavat ja kulttuuri, ja vasta sitten hän siirtyy tuottavaksi. (Mannisenmäki & Valtari 2005, 113 & 152.)

Mannisenmäen ja Valtarin (2005, 110 - 113) teoksen mukaan opiskelulla ja työntöellä on paljon yhteisiä tekijöitä, sillä työelämä edellyttää paljon samoja

asioita kuin opiskelu. Esimerkiksi tietoa on löydettävä, käsiteltävä ja tuotettava nopeasti, on kyettävä itsenäiseen työhön, jossa riskejä on otettava ja päätöksiä tehtävä. Myös jatkuvaa muutosta on opittava sietämään. Kommunikointitaidot ja kielitaidot on oltava hallussa. Nykyään myös tietotekniikan rooli on iso niin opiskelussa kuin työpaikalla. Opiskelijat tuovat uutta tietoa oppilaitoksista työpaikalle, mutta vievät sitä myös työpaikalta oppilaitoksiin.

Opiskelijoiden työssäkäynti lisääntyy iän karttuessa ja opintojen edetessä (Mannisenmäki & Valtari 2005, 155). Uudellamaalla asuvista ammattikorkeakouluopiskelijoista työllisten opiskelijoiden osuus on selvästi suurempi kuin muissa maakunnissa asuvien. Itä-Suomessa asuvilla opiskelijoilla on hiukan useammin säännöllinen työ. Itä-Suomessa asuvista opiskelijoista sen sijaan kesäisin ei käynyt töissä 29 %, kun vastaava luku pääkaupunkiseudulla oli 20 %. Työllisten opiskelijoiden osuudessa on kuitenkin suuria alakohtaisia eroja. (Saarenmaa ym. 2010, 37.)

Saarenmaan ym. (2010, 49) tutkimuksen mukaan töitä tekevästä ammattikorkeakouluopiskelijoista 18 % käytti töihin aikaa viikossa 1 - 10 tuntia, 20 % käytti töihin 11 - 20 tuntia ja yli 20 tuntia töihin käytti 18 % ammattikorkeakouluopiskelijoista.

Saarenmaa ym. (2010, 36) mukaan ammattikorkeakouluopiskelijat käyvät yliopisto-opiskelijoita hieman vähemmän töissä. Osaltaan tämä selittyy sillä, että ammattikorkeakouluopiskelijoiden opintoaika on rajattu, ja heiltä edellytetään useammin läsnäoloa opinnoissa. Viimeisimmän tilastokeskuksen tutkimuksen mukaan ammattikorkeakouluopiskelijoista töissä kävi noin 55 %. Työllisten opiskelijoiden osuus oli vähentynyt noin 2 % edelliseen vuoteen verrattuna. Tähän vaikuttanee vuoden 2009 taloudellinen taantuma. Työnteon vähenemisestä johtunee myös se, että ammattikorkeakouluopintojen keskeyttäminen väheni ja läpäisy parani vuonna 2009. (Tilastokeskus 2011a.) Lempisen ja Tiilikaisen (2001, 39) mukaan opiskelijoiden yleinen työssäkäynti kertoo, että opiskelu on osa työssäoloa ja työssäolo osa opiskelua.

Tilastokeskuksen (2011b) mukaan matkailu-, ravitsemis- ja talousalan ammattikorkeakouluopiskelijat työskentelivät keskimääräistä ammattikorkeakouluopiskelijaa enemmän. Vuonna 2007 ja 2008 matkailu- ravitsemis- ja talousalan opiskelijoista 69 % työskenteli, mutta vuonna 2009 vastaava luku oli 65 %. Matkailu- ravitsemis- ja talousalalla työssäkäynti on hieman yleisempää naisilla kuin miehillä. Erolan (2004, 84) tutkimuksessa matkailu- ja ravitsemisalalan opiskelijoista hyvin pieni osa muihin aloihin verrattuna työskenteli opintojen ohella siksi, että työ liittyy ammattiin tai hankkiakseen työkokemusta. Rahan takia työskenteli 82 %. Vain 0,7 % työskenteli siksi, että muuta työtä ei ollut tarjolla.

3.1 Työskentelemisen syyt

Berndtsonin (2004, 38 - 39) tutkimuksen mukaan ylivoimaisesti tärkeimmät syyt opiskelijoiden työssä käynnille lukukauden aikana liittyvät toimeentuloon. Tutkimuksen mukaan toimeentulon vuoksi työskenteleminen ja ”ettei tarvitsisi ottaa opintolainaa” ovat opiskelijoiden kaksi tärkeintä työskentelemisen syytä. Lempi- sen ja Tiilikaisen (2001, 39) mukaan työssä käyvät opiskelijat ovat parempia verojen maksajia sekä kuluttajia kuin opiskelijat jotka eivät työskentele.

Opiskelijat eivät kuitenkaan välttämättä kieltäydy työtilaisuuksista, vaikka työstä ei olisi rahallista hyötyä. Tämä johtunee siitä, että opiskelijat ymmärtävät työkokemuksen ja työelämäkontaktien tärkeyden (Mannisenmäki & Valtari 2005, 115). Muita syitä työntekoon olivat kontaktien ja työkokemusten saaminen ja elintason parantaminen. Myös työn liittyminen opintoihin oli joidenkin opiskelijoiden syynä. Vähemmän yleisiä töitä työskennellä ovat esimerkiksi opiskelun sivutoimisuus, vaihtelun halu ja huono opiskelumotivaatio. (Berndtson 2004, 39.)

3.2 Korkeakouluopiskelijan tulot

Opiskelija hankkii ansiotulonsa tyypillisesti kesätyöllä sekä opiskelun ohessa tapahtuvalla osa-aikaisella työllä. Opiskelijoiden tuloille on oleellista, että ne vaihtelevat huomattavasti vuoden mittaan ja kesätyö tuo oleellisen osan koko

vuoden tuloista. (Berndtson 2004, 32.) Esimerkiksi Saimaan ammattikorkeakoulun restonomiopiskelijoista kesäisin työskentelee 93 % (Kauppinen 2011).

Viuhkon (2006, 38) tutkimuksen mukaan ammattikorkeakouluopiskelijan keskimääräiset tulot ovat 768 euroa kuukaudessa. Koulutusaloittain tarkasteltuna ammattikorkeakouluopiskelijoista pienimmät tulot ovat matkailu-, ravitsemis- ja talousalan opiskelijoilla, noin 680 euroa/kk. Palkkatyöstä keskiverto ammattikorkeakouluopiskelijalle kertyy tuloa keskimäärin 150 euroa kuukaudessa. (Saarenmaa ym. 2010, 33.)

3.3 Restonomien työllistyminen

Koulutus ei takaa kaikille automaattisesti työpaikkaa, vaan työkokemuksen merkitys on yhä suuremmassa roolissa. Vaikka korkeasti koulutettujen työttömyysluvut ovat alhaisia, on korkeakoulututkinnon suorittaneiden työttömyys hieman lisääntynyt. Vaikka opiskelussa painotetaan yrittäjyyttä ja esimiestyötä, harva opiskelija kuitenkaan pääsee heti valmistumisen jälkeen asiantuntija- tai esimiestehtäviin tai aloittaa yrittäjänä. (Mannisenmäki & Valtari 2005, 119.) Vuonna 2010 Suomessa valmistuneista restonomiopiskelijoista vain 2,4 % aloitti tai jatkoi yrittäjänä. Noin 10 % pääsi asiantuntijatehtäviin ja 14 % esimiestehtäviin. Valmistuneista 4,6 % aloitti toisen koulutuksen. (Opala 2010.)

Saarenmaan ym. (2010, 54 - 56) tutkimuksessa matkailu- ravitsemis-, ja talousalan opiskelijoista kolmasosa pelkäsi joutuvansa työttömäksi heti valmistumisen jälkeen. Kuitenkin 58 % uskoi saavansa töitä heti valmistumista seuraavana vuonna. Mannisenmäen & Valtarin (2005, 113) teoksen mukaan moni opiskelija haluaisi kuulla valmistuneiden opiskelijoiden työllistymisestä opintojen jälkeen, ja tällä tavalla saada lisää työelämätietoutta. Osaltaan tätä on järjestettykin alumnitoiminnan kautta.

Saimaan ammattikorkeakoulun restonomien työllistyminen

Valmistuneiden opiskelijoiden sijoittumista työelämään voidaan pitää yhtenä keskeisimmistä kriteereistä arvioitaessa sitä, miten ammattikorkeakoulut ovat

onnistuneet tavoitteissaan ja miten tarpeelliseksi ja toimintakykyisiksi uusia tutkintoja suorittaneet työelämässä osoittautuvat (Tynjälä, Välimaa & Murtonen 2004, 111). Saimaan ammattikorkeakoulu tukee opiskelijoiden työllistymistä antamalla opiskelijoille tilaisuuksia muodostaa yhteyksiä työelämään jo opintojen aikana. Hotelli- ja ravintola-alan kasvu Lappeenrannassa ja Imatralla tarjoaa Saimaan ammattikorkeakoulun opiskelijoille hyvin työpaikkoja valmistumisen jälkeen. Valmistuneet työllistyvät pääasiassa Etelä-Karjalassa koulutustaan vastaaviin tehtäviin. (Saimaan ammattikorkeakoulu 2009.)

Kauppinen (2011) mukaan suurin osa Saimaan ammattikorkeakoulun restonomiopiskelijoista pitää tärkeänä mahdollisuutta käydä töissä opintojen ohella. Opiskelijapalautejärjestelmä Opalan (2010) mukaan vuonna 2010 valmistui Saimaan ammattikorkeakoulusta 28 restonomiopiskelijaa. Heistä kymmenellä (36 %) oli opiskelunsa päättymishetkellä uusi työpaikka. Neljä valmistunutta opiskelijaa (14 %) palasi vanhaan työpaikkaan, ja heistä yksi sai vanhassa työpaikassaan uusia työtehtäviä. Kaksi opiskelijaa (7 %) aloitti toisen koulutuksen. Muu tilanne oli kahdella (7 %) opiskelijalla.

Opalan (2010) mukaan työelämään opiskelujen jälkeen lähtevistä restonomiopiskelijoista, yhdellätoista eli valtaosalla työtehtävät olivat suoritusasteen työtehtäviä (79 %). Vain yksi opiskelija pääsi asiantuntijatehtäviin ja kaksi opiskelijaa (14 %) suoraan esimiestehtäviin. Saimaan ammattikorkeakoulusta 2010 valmistuneista restonomiopiskelijoista opintojen jälkeen oli yhdeksän (32 %) työttömiä. Työttömyysaste on suuri verrattuna koko maan restonomiopiskelijöiden työttömyysasteeseen, joka oli 16 %.

4 TYÖNTEON VAIKUTUKSIA OPISKELUUN

Työnteon viedessä liikaa opiskelijan aikaa opinnot voivat kärsiä. Kaiken kaikkiaan opintojen pitkittyminen on monimuotoinen ongelma. Syitä siihen voivat olla useat eri tekijät, kuten valintakoejärjestelyt, opinto-oikeuden määrittely, tutkintojärjestelmä, koulutustarjonta, opetusjärjestelyt, opintojen ohjaus, opiskelijoiden

työssä käynti, opiskelijoiden elämäntilanne, korkeakoulun resurssit, opintotuki-järjestelmä sekä alan työllisyystilanne ja palkkataso. Opintojen kestoon, mukaan lukien opintojen keskeyttäminen ei kuitenkaan voida vaikuttaa pelkästään korkeakoulujen sisäisillä toimilla, vaan myös valtion on tuettava mahdollisuuksia laadukkaaseen oppimiseen. (Mannisenmäki & Valtari 2005, 80 & 152.)

Työllä voi olla opiskelua hidastavia, mutta myös opiskelua nopeuttavia vaikutuksia. Harjoittelu on pakollinen osa ammattikorkeakouluopintoja. Matkailu- ja ravitsemisalalla harjoittelun suorittaminen on mahdollista heti opintojen alettua. Ravintola-alalla vaatimuksina ovat yleensä hygieniapassi ja anniskelupassi. (Saimaan ammattikorkeakoulu 2011c.) Kesäisin työskentelevistä restonomiopiskelijoista Saimaan ammattikorkeakoulussa 85 % kerryttää harjoittelupisteitä samalla, kun on normaalisti töissä ja saa siis palkkaa. Lukukausienkin aikana työskentelevistä restonomiopiskelijoista 75 % kerryttää samalla harjoittelupisteitä. (Kauppinen 2011.) Työntekoa voi siis harjoittelupisteiden kerryttämisestä kannalta pitää opintoja edistävinä tekijänä, sillä ilman harjoittelua opiskelija ei voi valmistua. Korpisalonen (2009) opinnäytetyön mukaan työnteon positiivisia vaikutuksia opiskelijoihin olivat muun muassa elintason parantuminen, työkokemuksen saaminen, kontaktien luominen ja työllistyminen opintojen jälkeen. Myös stressi voi vähentyä, kun raha-asiat ovat kunnossa. Fyysisten vaikutusten suhteen työn nähtiin tuovan vaihtelua sekä piristävän mieltä ja kehoa, kun oli liikkeessä.

Opiskelijalle, joka työskentelee opintojen ohella, voi työn ja opintojen yhteensovitus aiheuttaa stressiä varsinkin, jos kummastakaan ei voisi joustaa. Keikkatyötä tekevä opiskelija tai opiskelija, jonka työ sopimuksessa lukee ”tarvittaessa töihin kutsuttava”, ei välttämättä voi suunnitella elämäänsä edes päiväksi eteenpäin, koska kutsu töihin voi tulla minä hetkenä hyvänsä. Elämän suunnittelun vaikeus voi tässä suhteessa aiheuttaa paljon stressiä, kun lisäksi pitäisi jäädä aikaa myös levolle, harrastuksille ja ihmissuhteille. (Liuska 1998, 45.)

Saarenmaan ym. (2010, 46) opiskelijatutkimuksen mukaan eniten aikaa opiskeluun käyttivät ammattikorkeakouluopiskelijat, jotka eivät lainkaan käyneet työssä. Vähiten aikaa opiskeluun käyttivät sen sijaan sellaiset opiskelijat, jotka olivat

paljon töissä. Tutkimuksen mukaan opiskelijan opiskeluun käytettävä aika pysyy suhteellisen samana, jos opiskelija ei työskentele lainkaan tai työskentelee 15 tuntia tai alle viikossa. Sen sijaan yli 16 tuntia viikossa työskentelevistä moni käytti opiskeluun jo selvästi vähemmän aikaa. Saarenmaan ym. (2010, 48) tutkimuksen perusteella näyttäisi siltä, että opintoihin ja työssä käyntiin käyttämänsä kokonaistyömäärään tyytyväisimmät opiskelijat ovat niitä, jotka kävivät opintojensa ohella vähän töissä eli päivän tai pari viikossa. Ajankäyttöönsä tyytymättömmimpiä olivat sen sijaan paljon töissä käyvät opiskelijat.

Kolmannes opiskelijoista katsoi, että työnteko haittasi opintojen edistymistä jonkin verran ja 19 % mielestä se haittasi opintoja huomattavasti. Kaikista opiskelijoista 36 % oli sitä mieltä, ettei työnteko vaikuta opintojen edistymiseen. Reilu kymmenen prosenttia oli sitä mieltä, että työnteko edistää opintoja huomattavasti tai ainakin jonkin verran. (Saarenmaa ym. 2010, 51.) Positiivista kuitenkin on, että Viuhkon (2006, 61) tutkimuksen mukaan matkailu- ja ravitsemisalalan opiskelijat ovat muiden alojen opiskelijoita harvemmin sitä mieltä, että työnteko olisi haitannut opintojen etenemistä.

4.1 Opinnoissa eteneminen

Keskeisimpiä opintoja hidastavia tekijöitä työssä käynnin lisäksi ammattikorkeakoululaisilla ovat heikko opiskelumotivaatio ja kokemus väärällä alalla opiskelemisestä, elämäntilanne ja henkilökohtaiset syyt, opintojen työläys, puutteellinen opintojen ohjaus sekä toimeentulovaikkeudet. Vähemmän yleisiä syitä ovat puutteelliset opiskeluvälmiudet ja taidot, opiskeluvälineiden ja materiaalien huono saatavuus, aikaa vievä harrastus ja aktiivisuus opiskelijajärjestöissä. (Saarenmaa ym. 2010, 51.)

Osa opiskelijoista pitää myös oppilaitokseen liittyviä syitä hidastavina tekijöinä, kuten sen, että kurseilla ei ollut tilaa, lukujärjestys on liian löysä ja tenttimismahdollisuus on vain kerran kuussa. Opintoja voi jäädä myös rästiin siksi, että käytävät kurssit menevät päällekkäin toistensa kanssa. Epäselvyydet henkilökohtaisen opintosuunnitelman kanssa tai harjoittelupaikan saannissa voivat myös pitkittää opintoja. Yli puolet perheellisistä opiskelijoista oli sitä mieltä, että

perhe hidastaa opintoja. (Saarenmaa ym. 2010, 51 - 52.) Myöskään tehokas ajankäyttö ei opiskelijalta aina onnistu niin hyvin kuin hän olettaa (Mannisenmäki & Valtari 2005, 79).

Saarenmaan ym. (2010, 46 & 57) tutkimuksen mukaan ammattikorkeakouluopiskelijoista 1 % ei käyttänyt opiskeluun lainkaan aikaa viikossa. Ammattikorkeakouluopiskelijoista 1 - 20 tuntia viikossa opiskeli 15 %, 21 - 40 tuntia viikossa opiskeli 52 %, 33 % käytti aikaa opiskeluun 41 tuntia tai enemmän. Keski-verta ammattikorkeakouluopiskelija käytti 35 tuntia opiskeluun viikossa. Tuntimäärä on suurempi kuin yliopisto-opiskelijoilla, mutta kansainvälisesti vertaillen määrä on pieni.

Mannisenmäen & Valtarin (2005, 153 - 154) teoksen mukaan, osa ammattikorkeakouluopiskelijoista kokee, että heidän alallaan opintojen kestoa on venytetty liian pitkäksi ja opiskelijoille jää ”luppoaikaa”. Osaltaan tulokset selittynevät sillä, että osalla opiskelijoista on jo opintojen aloitusvaiheessa laajat tiedot ja taidot alalta, kun taas toisilla ei. Tällaisiin tilanteisiin tulisi suunnitella erilaisia joustavia ratkaisuja. Tunneilla istumisen ja turhautumisen sijasta opiskelija voisi näyttää osaamisensa jollakin muulla tavoin ja näin päästä jatkamaan opintojaan nopeammin ja motivoituneemmin.

4.1.1 Opinnäytetyön viivästyminen

Vaikeudet opinnäytetyön kanssa ja sen aiheen keksimisessä oli Saarenmaan ym. (2010) tutkimuksessa yksi opintoja hidastavista tekijöistä. Ammattikorkeakouluissa opinnäytetyö kytkeytyy usein opiskelijan harjoitteluun. Opinnäytetyön tekeminen ja aiheen keksiminen voi olla helpompaa, jos kyseessä on tuttu työpaikka. Opiskelija voi tehdä opinnäytetyön esimerkiksi organisaation kehittämistarpeista. (Jobstep 2011.)

Opintojen loppuvaihe voi olla haastava vaihe, vaikka opinnot olisivat muuten sujuneetkin aikataulun mukaan. Opinnäytetyön ohjauksen on oltava hyvää, kannustavaa ja asiantuntevaa. Ammattikorkeakouluissa opettajat suhtautuvat opinnäytetyön ohjaukseen vaihtelevasti; toiset opettajat eivät tee ohjausta mie-

lellään, ja opiskelijat aistivat sen. Monille opiskelijoille opinnäytetyön teko on erittäin ahdistavaa, ja jo itseään kiinnostavan aiheen löytäminen voi tuottaa suuria vaikeuksia. Paineita asettaa harhaluulo siitä, että opinnäytetyö on lopullisen oppineisuuden osoitus, vaikka se on oppimisprojekti muiden joukossa. Suurin osa ammattikorkeakouluopiskelijoista valitsee ammattikorkeakouluopiskelun yliopisto-opiskelun sijaan siksi, että kokee sen olevan käytännönläheisempää. Siksi kaikki opiskelijat eivät koe tieteellisen opinnäytetyön tekemistä edes mielekkääksi. (Mannisenmäki & Valtari 2005, 73 - 75.)

Anttilan ja Mirolan (2011, 18 - 20) tutkimuksen mukaan hyvän opinnäytetyön lähtökohta on opinnäytetyöprosessin hallinta. Yleensä opiskelija ei rajaa aiheitaan tarpeeksi tarkasti, ja aihepiiriin tutustuminen sekä tutkimusongelmien määrittely jää monella opiskelijalla liian vähälle. Puutteita opinnäytetöissä aiheuttaa opiskelijan kärsimättömyys, motivaation puute ja tähtääminen alimpiin arvosteluihin. Ongelmana voi olla myös se, että opiskelija ei joko ota tarpeeksi yhteyttä opinnäytetyön ohjaajaan tai vastavuoroisesti ei uskalla tehdä mitään kysymättä ohjaajalta.

4.1.2 Valmistumisen pitkittyminen

Oppilaitos kokee yliajalla opiskelevat ammattikorkeakouluopiskelijat taloudelliseksi rasitteeksi, joten opiskelijoita pyritään hoputtamaan valmistumaan tavoiteajassa (Mannisenmäki & Valtari 2005, 78). Ammattikorkeakouluopiskelijoista 25 %:lla opinnot ovat edenneet tavoitteita hitaammin. Tavoitteiden mukaan opinnot ovat edenneet 71 %:lla ja 3 %:lla tavoitteita nopeammin. Hitaasti etenevät opinnot eivät silti aina ole negatiivinen asia, sillä ne mahdollistavat syvällisemmän oppimisen. (Saarenmaa ym. 2010, 50 - 51.)

Opintojen loppuvaiheessa elämää määrittävinä tekijöinä ovat opintojen loppuunsaattaminen ja opiskeluympäristöstä pois siirtymisen valmistelemisen. Opiskelijan on löydettävä oma paikkansa yhteiskunnassa sekä työelämässä ja rakennettava oma elämäntapansa. (Liuska 1998, 14.) Joillakin opiskelijoilla kynnys siirtyä opiskeluista työelämään on suuri, mikä voi olla myös syynä opintojen venyttämiseen. Monet opiskelijat tietävät myös sen, että pitkä opiskelu

näyttää ansioluettelossa paremmalta kuin pitkä työttömyys. (Mannisenmäki & Valtari 2005, 158.)

4.1.3 Poissaolevaksi ilmoittautuminen

Opiskelija voi ilmoittautua poissaolevaksi yhteensä kahdeksi vuodeksi opiskeluaikanaan, mutta kerrallaan vain yhdeksi lukuvuodeksi. Poissaoleva opiskelija ei voi millään tavalla harjoittaa opintojaan; ei voi osallistua opetukseen, ei olla ohjatussa harjoittelussa eikä saada opinnäytetyön ohjausta. Myöskään oikeutta opintotukeen tai opiskelijaetuihin ei tällöin ole. Ollessaan poissaolevana opiskelijan opiskeluaika ei kulu. (Saimaan ammattikorkeakoulu 2011g.) Syitä poissaoloon voivat olla esimerkiksi vaihto-oppilasvuosi ulkomailla, lapsen saaminen ja siihen liittyvät äitiyslomat naisilla ja varusmiespalveluksen suorittaminen miehillä. (Mannisenmäki & Valtari 2005, 79.)

Kevätlukukaudella 2011 Saimaan ammattikorkeakoulussa oli 19 poissaolevaksi ilmoittautunutta restonomiopiskelijaa. Poissaolon syitä olivat muun muassa työnteko, lapsen saaminen, välivuosi ulkomailla, varusmiespalvelus ja opintojen saattaminen loppuun toisessa oppilaitoksessa. Kaikkien opiskelijoiden poissaolon syistä ei ollut tietoa. (Matikainen 2011.)

4.2 Opintojen keskeyttäminen

Ammattikorkeakouluopintojen keskeyttäminen näyttää olevan yhteydessä aiemmin samalta koulutusalaalta valmistuneiden työttömyyteen. Niillä aloilla, joilla työttömyysprosentti oli keskimääräistä työttömyysprosenttia korkeampi, opinnot keskeytetään keskimääräistä useammin. Tällaisia aloja olivat matkailu-, ravitsemis- ja talousalan lisäksi myös tekniikan ja liikenteen sekä yhteiskuntatieteellisen, liiketalouden ja hallinnon alat. Yhteys selittyy ehkä myös sillä, että opiskelijat saavat entisiltä opiskelukavereiltaan todenmukaista tietoa tutkinnon todellisesta arvosta työmarkkinoilla. Opintojen keskeyttäminen on yleisempää ammattikorkeakouluissa kuin yliopistoissa. (Mannisenmäki & Valtari 2005, 154 - 155.)

Vuonna 2010 Saimaan ammattikorkeakoulussa restonomiopintonsa keskeytti 21 opiskelijaa. Heistä yhdeksän opiskeli hotelli- ja ravintola-alan koulutusohjelmaa, kahdeksan matkailun koulutusohjelmaa ja neljä Degree Programme in Tourism koulutusohjelmaa. Näistä keskeyttäneistä opiskelijoista neljä siirtyi toiseen ammattikorkeakouluun, ja kolme opiskelijaa ilmoitti opintojen keskeyttämisen syyksi töihin menon. Neljän opiskelijan kohdalla keskeyttämisen syynä oli henkilökohtainen syy, kahden opiskelijan kohdalla heikko opiskelumotivaatio ja yksi opiskelija muutti toiselle paikkakunnalle. Seitsemän opiskelijaa ei ollut ilmoittautunut läsnäolevaksi, joten heillä ei ollut opiskeluoikeutta. (Kauranen 2011.)

4.3 Opintoja hidastavat terveysongelmat

Opiskelijoista 53 % kärsii sellaisista terveyteen ja psykososiaaliseen hyvinvointiin vaikuttavista tekijöistä, joista on haittaa opinnoissa etenemiselle. Yleisin opintoja hidastava terveydellinen tekijä on stressi, josta kärsii 34 % kaikista opiskelijoista. Toiseksi eniten opiskelijat kärsivät jännityksestä ja vaikeuksista keskittyä.

Hyvin pieni osa opiskelijoista kärsii kroonisesta sairaudesta tai fyysisestä vammasta, joka vaikuttaa opiskeluun. Opiskelijat toivovat, että yhteiskunta ja oppilaitokset kiinnittäisivät enemmän huomiota opiskelijoiden jaksamiseen, eikä opiskelijoille kasattaisi liikaa suorituspaineita. Nyt 62 % opiskelijoista oli sitä mieltä, että terveyteen liittyvät opintoja hidastavat seikat otettiin huonosti tai erittäin huonosti huomioon opiskeluissa. (Saarenmaa ym. 2010, 52.)

5 SAIMAAN AMMATTIKORKEAKOULU

Saimaan ammattikorkeakoulu aloitti toimintansa 1.1.2009, jolloin se muuttui omaksi osakeyhtiömuotoiseksi korkeakouluksi oltuaan aikaisemmin yksi Etelä-Karjalan koulutuskuntayhtymän tulosalueista. Tämä muutos toi ammattikorkeakoululle tarpeen luoda kokonaan omat toimintakäytäntönsä. Saimaan ammatti-

korkeakoulun rehtorina toimii Anneli Pirttilä. (Saimaan ammattikorkeakoulu 2010b, 4.)

Saimaan ammattikorkeakoulussa voi opiskella viittä eri alaa, jotka ovat tekniikka, sosiaali- ja terveysala, liiketalous, hotelli- ja ravintola-ala ja kuvataide. Koulutuskampuksia on neljä, joista Kimpisen kampus ja Kahilanniemen kampus sijaitsevat Lappeenrannassa ja Linnalan kampus ja Itä-Vuoksen kampus Imatralle. Kokonaisopiskelijamäärä on noin 3000, ja henkilöstöä on noin 300. Opiskelijoista tekniikkaa opiskelee 39 %, sosiaali- ja terveysalaa 26 %, liiketaloutta 21 %, hotelli- ja ravintola-alaa 9 % ja kuvataidetta 5 %. (Saimaan ammattikorkeakoulu 2011h.) Vuonna 2010 yhtä aloituspaikkaa kohden oli 3,4 ensisijaista hakijaa, ja Saimaan ammattikorkeakoulu oli Suomen yhdeksänneksi vetovoimaisin ammattikorkeakoulu (Saimaan ammattikorkeakoulu 2010a).

Koulutuspalvelut kattavat ammattikorkeakoulututkintoon ja ylempään ammattikorkeakoulututkintoon johtavan koulutuksen lisäksi erikoistumisopinnot sekä yritysten ja yhteisöjen tarvitseman lisä- ja täydennyskoulutuksen ja avoimen ammattikorkeakouluopetuksen. Tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoimintaa on kaikilla koulutusaloilla. Vastuullisuus, ammattitaitoisuus, kehittävä kumppanuus, avoimuus, työn ilo ja yhteisöllisyys ovat Saimaan ammattikorkeakoulun arvoja. (Saimaan ammattikorkeakoulu 2010b, 4 - 5.)

Saimaan ammattikorkeakoulusta valmistuneet opiskelijat työllistyvät hyvin. Ammattikorkeakoulun tehtävänä on toimia koulutuksen ja osaavan työvoiman tuottajana ennen kaikkea Etelä-Karjalalle, mutta erityisalueilla laajemminkin Kaakkois- ja Itä-Suomelle ja Luoteis-Venäjälle. Ulkomaalaiset tutkinto- ja vaihtoopiskelijat ovat mukana opetuksessa, joten kansainvälisyys kuuluu Saimaan ammattikorkeakoulun arkipäivään, ja erityisvahvuutena on Venäjään liittyvä osaaminen. Ammattikorkeakoulun sijainti Venäjän rajalla sekä alueen elinkeinoelämän ja julkisen sektorin tarpeet edellyttävät sitä, että ammattikorkeakoulun kansainvälisistä toiminnoista merkittävä osa suuntautuu Venäjälle. (Saimaan ammattikorkeakoulu 2010b, 7, 44.)

Lappeenrannan teknillinen yliopisto, Saimaan ammattikorkeakoulu, Kymenlaakson ammattikorkeakoulu ja Mikkelin ammattikorkeakoulu ovat viime vuosina tiivistäneet yhteistyötään. Kokonaisuutta kutsutaan nimellä Kaakkois-Suomen korkeakoulukokonaisuus. Yhteistyöllä haetaan yhteisiä vahvuuksia, ja samalla määritellään kullekin korkeakoululle erikseen oma osaamisprofiili. Pitkän aikavälin tavoitteena kokonaisuudesta on tarkoitus kehittää Suomen vahvin Venäjäosaaja. (Wikipedia 2010b.) Saimaan ammattikorkeakoulun visiona on tulevaisuudessa nykyistäkin vahvempi, kilpailukykyisempi ja taloudellisesti vahvempi korkeakoululiittouma Lappeenrannan teknillisen yliopiston kanssa (Saimaan ammattikorkeakoulu 2010b, 5).

5.1 Matkailu- ja ravitsemisalalan koulutus Imatralla

Imatra on jo pitkän aikaa ollut varsin merkittävä matkailukohde, joten 1980-luvulla katsottiin tarpeelliseksi aloittaa majoitus- ja ravintola-alan ammattilaisten koulutus turismin kasvaviin tarpeisiin. Vuonna 1984 Imatran kauppaoppilaitoksessa aloitti väliaikainen matkailun linja. Vuoksenniskan hotelli- ja ravintolaoppilaitos aloitti toimintansa vuonna 1990, kolmella eri opintolinjalla: peruskoulupohjainen ravintolakokin erikoistumislinja ja ylioppilaspohjaiset ravintolakokin ja tarjoilijan opintolinjat. Vuonna 1992 annettiin ensi kertaa opetusta opistoasteisella hotelli- ja ravintolaesimiehen ylioppilaspohjaisella linjalla. Opiskelijamäärät kasvoivat vuosien myötä, ja opetustilojen hajanaisuus alkoi olla ongelma. Vuonna 1994 opetus siirtyi Imatran Valtionhotellin remontoituun kongressisiipeen. Samalla opiskelu sai uutta ilmettä laajennetun kirjaston ja tietotekniikan myötä. Myös venäjänkielen opiskelu laajeni, ja muun muassa Viipurin hotelli- ja ravintola-alan oppilaitoksesta kävi opettajia ja opiskelijoita vierailulla. (Kykkänen 1996, 90 - 91.)

Etelä-Karjalan ammattikorkeakoulun opetus käynnistyi syksyllä 1992, mutta hotelli- ja ravintola-alan oppilaitos siihen liitettiin syksyllä 1996. Vuonna 2005 matkailu- ja ravitsemispalvelujen koulutus keskitettiin kokonaan Imatralla. Samassa yhteydessä palvelualojen tuottamisen ja johtamisen koulutusohjelma lakkautettiin. (Eklund, Hyrkkänen & Orelma 2000, 112.)

Syksyllä 2008 restonomit siirtyivät opiskelemaan vasta remontoituun Tietäjätaloon, joka sijaitsee Imatran Mansikkalan kaupunginosassa. Tietäjätalossa opiskelevat lisäksi myös Saimaan ammattikorkeakoulun paperitekniiikan opiskelijat. Tietäjätalo on osa Linnalan kampusta, johon kuuluu lisäksi paperilaboratorio Koulukadulla. (Palonen 2008, 10 - 11.)

5.2 Restonomitutkinto

Restonomin koulutus antaa valmiudet toimia muun muassa ravitsemispalvelujen esimiestehtävissä, elintarvikkeiden markkinointi- ja myyntitehtävissä, matkailualan asiantuntijatehtävissä, yrittäjänä ja palveluiden kehitystehtävissä (Wikipedia 2010a). Valmistuneella restonomilla on kokonaisnäkemys matkailu-, ravitsemis- ja talousalasta ja sen kehittämismahdollisuuksista sekä taito suunnitella, kehittää, tuottaa, toteuttaa ja myydä eri kohderyhmille tarkoitettuja palveluja. (Suomen restonomit – Sure ry.)

Vuonna 2009 matkailu-, ravitsemis- ja talousalaa opiskeli yhteensä 6 734 opiskelijaa (Saarenmaa ym. 2010, 74). Hotelli- ja ravintola-alan sekä matkailun koulutusohjelmien tavoitteet, sisällöt sekä erikoistumisalueet vaihtelevat ammattikorkeakouluittain. Suomessa restonomitutkinnon voi suorittaa seuraavissa ammattikorkeakouluissa:

- Haaga-Helian ammattikorkeakoulu
- Jyväskylän ammattikorkeakoulu
- Kajaanin ammattikorkeakoulu
- Lahden ammattikorkeakoulu
- Laurea-ammattikorkeakoulu
- Mikkelin ammattikorkeakoulu
- Pohjois-Karjalan ammattikorkeakoulu
- Rovaniemen ammattikorkeakoulu
- Saimaan ammattikorkeakoulu
- Satakunnan ammattikorkeakoulu
- Savonia-ammattikorkeakoulu
- Seinäjoen ammattikorkeakoulu

- Tampereen ammattikorkeakoulu
- Turun ammattikorkeakoulu
- Vaasan ammattikorkeakoulu

(Koulutusnetti 2010.)

Saimaan ammattikorkeakoulussa suomen kielellä voi opiskella joko hotelli- ja ravintola-alan restonomiksi tai matkailun restonomiksi. (Saimaan ammattikorkeakoulu 2011d; Saimaan ammattikorkeakoulu 2011f.) Degree Programme in Tourism koulutusohjelma on puolestaan englanninkielinen matkailun koulutusohjelma, ja valmistunut opiskelija on tutkintonimikkeeltään Bachelor of Hospitality Management (Saimaan ammattikorkeakoulu 2011b). Kaikki kolme koulutusohjelmaa kestävät 3,5 vuotta. Mannisenmäen & Valtarin (2005) tutkimuksessa restonomiopintojen keskimääräinen kesto valtakunnallisesti vuonna 2005 oli 4,1 vuotta. Saimaan ammattikorkeakoulussa restonomit valmistuivat vuonna 2010 keskimäärin 3,9 vuodessa (Antikainen M., lehtori, Saimaan ammattikorkeakoulu, henkilökohtainen tiedonanto maaliskuussa 2011).

Opintopisteitä jokaiseen koulutusohjelmaan kuuluu 210, joista harjoittelu käsittää 30 opintopistettä ja opinnäytetyö 15 opintopistettä. Perus- ja ammattiopinnoista kertyy yhteensä 154 opintopistettä, joista 15 opintopistettä on vapaasti valittavia. Ammattikorkeakoulun yhteisiä perusopintoja on yhteensä 11 opintopistettä. (Saimaan ammattikorkeakoulu 2011b; Saimaan ammattikorkeakoulu 2011d; Saimaan ammattikorkeakoulu 2011f)

5.2.1 Hotelli- ja ravintola-alan koulutusohjelma

Koulutuksessa perehdytään ravintolan, hotelli- ja majoitusalan sekä matkailun palveluliiketoiminnan työtehtäviin, esimiestyöhön ja johtamiseen sekä yrittäjyyteen. Hyvä kielitaito ja erilaisten kulttuurien tuntemus vahvistavat ammatillista pätevyyttä, siksi osa koulutuksesta on englanninkielistä. Useat opiskelijat lähtevätkin koulutuksensa aikana ulkomaille ammatilliseen harjoitteluun tai vaihto-opiskelijoiksi. Opintoihin kuuluu myös harjoitus- ja projektitöiden tekeminen työelämäympäristöissä. Työt voivat olla esimerkiksi tapahtumien, juhlien tai koko-

usten suunnittelua ja järjestämistä tai tuotekehitys- ja tuotteistamishankkeita alan yrityksille. (Saimaan ammattikorkeakoulu 2011d.)

Hotelli- ja ravintola-alan restonomi kehittää ja johtaa palveluja asiakaslähtöisesti sekä kotimaisille että kansainvälisille asiakkaille. Restonomi työskentelee alan yrittäjänä tai esimies-, johto- ja asiantuntijatehtävissä esimerkiksi vastaanotto-päällikkönä, ravintolapäällikkönä, myyntipalvelun asiantuntijana, kokous- ja kongressivastaavana tai matkailupalvelujen projektivastaavana. (Saimaan ammattikorkeakoulu 2011d.)

5.2.2 Matkailun koulutusohjelma

Koulutusohjelman tavoitteena on antaa opiskelijalle laaja-alainen, ajankohtaiseen teoriaan ja matkailun monitieteisyyteen pohjautuva kokonaisnäkemys matkailualasta sekä sen kehittämisestä. Tämä yhdistettynä käytännön asiantuntijuuteen luo edellytykset alalla menestymiseen. Opinnoissa paneudutaan liiketoiminnalliseen osaamiseen, matkailupalvelujen tuottamiseen sekä kansainvälisen toimintaympäristön vaatimuksiin. Opintosuunnitelmaan kuuluu myös tietotekniikan hyödyntäminen matkailutyössä sekä varausjärjestelmiin tutustuminen. (Saimaan ammattikorkeakoulu 2011f.)

Koulutuksen sisällössä painottuvat tapahtumamatkailu, luonto- ja kulttuurimatkailu, lähialuematkailu sekä erilaisten ohjelmapalvelujen tuottaminen. Koulutusohjelmassa perehdytään myös matkatoimistoalaan sekä opas- ja matkanjohtajatoiminnan perusteisiin. Osa opinnoista suoritetaan englanniksi, ja opiskelijoita kannustetaan suorittamaan opintoja ja harjoittelua ulkomailla. (Saimaan ammattikorkeakoulu 2011f.)

Koulutusohjelmasta valmistuu matkailualalle asiakaspalveluhenkisiä ja ideointikykyisiä asiantuntijoita, jotka toimivat esimerkiksi julkishallinnon matkailun suunnittelu- ja kehittämistehtävissä, projektitehtävissä, matkailualan yritysten asiantuntijatehtävissä tai alan yrittäjänä. (Saimaan ammattikorkeakoulu 2011f.)

5.2.3 Degree Programme in Tourism

Koulutuspäällikkö Marjaana Kareinen kehitti Degree Programme in Tourism – koulutusohjelman opetussuunnitelman Saimaan ammattikorkeakoulussa. Degree Programme in Tourism -koulutusohjelma alkoi Imatralla syksyllä 2006, ja se erottuu muista englanninkielisistä matkailun koulutusohjelmista erityisesti Venäjän matkailun korostamisena. (Etelä-Karjalan ammattikorkeakoulu 2005, 29.) Alan opiskelijoista kehittyy koulutusohjelman aikana päteviä ja asiakaslähteisiä asiantuntijoita, joilla on hyvät kieli- ja johtamistaidot. Monikulttuurisuus on yksi koulutusohjelman perusta. Se näkyy jo opetusryhmässä, joka on kansainvälinen. Opiskelijalle opetetaan eri kulttuurien johtamistapojen tuntemusta, ja kielitaitoja laajennetaan. (Saimaan ammattikorkeakoulu 2011b.)

Ydinosaamisalueet koulutusohjelmassa ovat

- Kansainvälinen matkailu
- Kulttuuri- ja tapahtumamatkailu
- Kohdesuunnittelu ja johtaminen
- Matkailun johtaminen

Opetus on kokonaan englanninkielistä, ja opetukseen sisältyy pakollinen harjoittelujakso tai vaihtoehtoisesti opintojakso ulkomailla. Myös vierailevat luennoitsijat ovat osa opetusta. Yhtälailla kuin hotelli- ja ravintola-alan ja matkailun koulutusohjelmissa, myös Degree Programme in Tourism koulutusohjelmassa projekti-oppiminen, verkko-oppiminen ja opiskelun pienryhmissä ovat keskeisiä opetusmenetelmiä. Valmistuneilla opiskelijoilla on hyvät uramahdollisuudet. He voivat toimia matkailun alalla asiantuntijatehtävissä, suunnittelu- ja kehitystehtävissä sekä markkinoinnin-, myynnin- ja määränpäänjohtajina. (Saimaan ammattikorkeakoulu 2011b.)

5.2.4 Tutkintojen tulevaisuus Saimaan ammattikorkeakoulussa

Majoitus- ja ravitsemisalalan koulutuksen vetovoimaisuus on laskenut Saimaan ammattikorkeakoulussa viime vuosina. Tämä näkyy osaltaan keskeyttäneiden opiskelijoiden määrässä sekä jo aloituspaikkojen vähenemisenä. Esimerkiksi

kevään 2009 yhteishaussa matkailun koulutusohjelmaan oli vain 16 ensisijaista hakijaa, kun aloituspaikkoja oli 20. (Wera – Web-raportointipalvelu.)

Matkailun koulutusohjelmaan ei enää otettu uusia opiskelijoita syksyllä 2010. Keväällä 2010 opetusministeriössä käytyjen neuvottelujen lopputuloksena restonomikoulutus sai silti jatkua (Sallinen 2010). Hotelli- ja ravintola-alan aloituspaikat lisääntyivät vuonna 2010 kahdestakymmenestä neljäänkymmeneen. Ensisijaisten hakijoiden määrä kasvoi tällöin 47 % kevään 2009 yhteishakuun verrattuna. Lisäksi ala kiinnosti enemmän miehiä kuin aikaisemmin: hotelli- ja ravintola-alan koulutusohjelmassa mieshakijoiden määrä kasvoi vuoden 2009 kolmesta hakijasta jopa 19 hakijaan. (Saimaan ammattikorkeakoulu 2010a.)

Syksyllä 2011 myöskään Degree Programme in Tourism – koulutusohjelmaan ei oteta enää uusia hakijoita, sillä se lopetetaan. Koulutusohjelmien tilalla syksyllä 2011 aloittaa uusi englanninkielinen koulutusohjelma nimeltään Degree Programme in Hotel, Restaurant and Tourism management kahdellakymmenellä aloituspaikalla. (Saimaan ammattikorkeakoulu 2011a.) Koulutusohjelma nousi kevään 2011 yhteishaussa Saimaan ammattikorkeakoulun suosituimmaksi englanninkieliseksi koulutusohjelmaksi 147 ensisijaisella hakijalla. Tämä tarkoittaa 7,3 ensisijaista hakijaa yhtä paikkaa kohden. (Saimaan ammattikorkeakoulu 2011e.) Saimaan ammattikorkeakoulun rehtori Anneli Pirttilän (Sallinen 2010) mukaan tavoitteena on kehittää Degree Programme in Hotel, Restaurant and Tourism management koulutusohjelmasta sekä hotelli- ja ravintola-alan koulutusohjelmasta vahva yksikkö, joka vastaa Etelä-Karjalan työvoiman tarpeeseen.

6 TUTKIMUS JA SEN TOTEUTTAMINEN

Saimaan ammattikorkeakoulussa ei ole tehty aikaisempaa tutkimusta työn teon vaikutuksista opiskeluun ja siksi aiheen tutkiminen oli perusteltua. Myös aiheen ajankohtaisuuden takia oli tärkeää ja hyödyllistä tutkia opiskelijoiden työtilannetta ja työn ja opiskelun yhdistämiseen liittyviä mielipiteitä. Restonomiopiskelijoi-

den työnteon vaikutuksista opiskeluun on tehty vuonna 2009 Haaga-Helian ammattikorkeakoulussa opinnäytetyö (Korpisalo 2009). Opiskelijoiden työnteoa ja sen vaikutuksia opiskeluun on lisäksi tutkittu opetus- ja kulttuuriministeriön vuosien 2006 ja 2010 opiskelijatutkimuksissa (Viuhko 2006; Saarenmaa 2010). Kirjallisuutta korkeakouluopiskelijoista löytyi kohtalaisesti, mutta itse korkeakouluopiskelijoiden työnteosta vähän. Yksi opinnäytetyön tavoitteista oli saada työnantajat, opettajat, opiskelijat ja muut tahot pohtimaan aihetta ja ottamaan se paremmin huomioon tulevaisuudessa.

Tutkimuskysymyksiä ja opinnäytetyön tavoitteita pohdittiin koulutuspäällikkö Marjaana Kareisen kanssa tammikuussa 2011. Marjaana Kareisen mukaan matkailu- ja ravitsemisalalla opiskelun keskeyttäneiden määrä, sekä työtä tekevien opiskelijoiden määrä on poikkeuksellisen suuri verrattuna muihin koulutusaloihin. Moni opiskelija jättää koulun kesken saadessaan alan töitä. Pohdittiin, motivoiko työnteke opiskelijaa tällöin enemmän kuin opiskelu. Mietittiin myös, pohtiiko opiskelija oman uransa ja urakehityksensä kannalta työpaikkaansa vai työskenteleekö opiskelija vain rahan takia. Keskusteltiin myös, mihin opiskelija tähtää opiskelulla. Opiskeleeko opiskelija ainoastaan saadakseen jonkun ammattikorkeakoulutasoisen koulutuksen vai haluaako hän oikeasti alan tehtäviin tulevaisuudessa? Monet työnantajat eivät myöskään ymmärrä restonomitutkinnon merkitystä. Marjaana Kareinen toivoikin saavansa vastauksen kysymykseen, miten työnantaja huomioi restonomiopiskelijan.

Tutkimuksen tavoitteena oli selvittää, miten opiskelijoiden työnteke vaikuttaa opiskeluihin ja millaisia fyysisiä vaikutuksia työnteolla on opiskelijoihin. Tavoitteena oli lisäksi selvittää, kuinka suuri osa opiskelijoista työskentelee, mitkä ovat syyt, miksi opiskelija tekee töitä tai miksi ei tee ja miten työnantaja ottaa restonomiopiskelijan huomioon. Tavoitteena oli myös selvittää, pohtiiko opiskelija työpaikkaansa oman uransa ja urakehityksensä kannalta. Yksi tavoitteista oli myös selvittää, miten Saimaan ammattikorkeakoulu ja opettajat voisivat tukea työssä käyvien opiskelijoiden opiskelua.

Kyselylomake

Restonomiopiskelijoiden työnteon vaikutuksia opiskeluun tutkittiin kyselylomakkeella, joka laadittiin Webropol -ohjelmalla helmi-maaliskuussa 2011. Kyselylomake on luettavissa liitteestä 1. Tutkimus tehtiin opiskelijoiden näkökulmasta. Tutkimus oli kvantitatiivinen eli määrällinen tutkimus. Määrällinen menetelmä valittiin, koska kohdejoukko oli iso ja menetelmä mahdollisti monien kysymysten kysymisen. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2009, 135 - 137.) Jo suunnitteluvaiheessa pyrittiin siihen, että kyselylomakkeesta tulisi nopea ja selkeä ja sellainen, että tuloksia pystyisi analysoimaan helposti. Kysymykset laadittiin kerätyn teorian ja koulutuspäällikkö Marjaana Kareisen kanssa käydyn keskustelun pohjalta. Lisäksi muistelin kulunutta kolmea opiskeluvuottani ja pohdin työntekoon liittyviä asioita, jotka olivat nousseet esille oman ryhmäni kesken. Teoriaa kirjoittaessa tutkittiin myös aiheeseen liittyviä aikaisempia tutkimuksia, joista löytyi mallia myös kysymysten tekoon. Verkossa täytettävä kysely oli siinä suhteessa kannattavaa tehdä, että opiskelijat osaavat käyttää tietokonetta hyvin.

Kysely oli suunnattu Saimaan ammattikorkeakoulun hotelli- ja ravintola-alan, matkailun ja Degree Programme in Tourism – koulutusohjelmien suomalaisille opiskelijoille. Syntyperältään ulkomaalaiset jätettiin rajauksen ulkopuolelle, sillä kysymyslomake olisi siinä tapauksessa pitänyt tehdä myös englanniksi, ja saatuja tuloksia olisi ollut vaikea yhdistellä suomenkielisiin tuloksiin. Lisäksi ulkomaalaiset opiskelijat työskentelevät opintojen ohella huomattavasti suomalaisia opiskelijoita vähemmän, joten työnteon vaikutuksia tutkittaessa ulkomaalaisten opiskelijoiden mukanaololla ei ole suurta merkitystä. (Antikainen M., lehtori, Saimaan ammattikorkeakoulu, henkilökohtainen tiedonanto maaliskuussa 2011.) Myös aikuisopiskelijat sekä kyselyhetkellä poissaoleviksi ilmoittautuneet opiskelijat oli rajattu kyselyn ulkopuolelle.

Kyselylomakkeeseen vastaaminen kesti noin 5 - 10 minuuttia, riippuen työskenteleekö opiskelija vai ei ja kuinka pitkiä avoimia vastauksia hän kirjoitti. Suurin osa kysymyksistä oli strukturoituja, ja vastausvaihtoehdot olivat toisensa poisulkevia. Joukossa oli myös kysymyksiä, joissa vastaaja pystyi valitsemaan useamman vaihtoehdon. Joukossa oli myös muutamia avoimia kysymyksiä,

joista tutkimukseen saatiin yksityiskohtaisempaa tietoa. Kyselyyn vastattiin nimettömänä, jotta vastauksista tulisi mahdollisimman rehellisiä.

Saimaan ammattikorkeakoulussa opiskeli kyselyhetkellä 148 suomalaista res-
tonomiopiskelijaa, jotka olivat siis tutkimuksen kohdejoukko. Kyselylomake lai-
tettiin jakoon 1.4.2011, ja vastausaikaa annettiin kolme viikkoa 22.4.2011 asti.

Lähetete ja linkki kyselyyn laitettiin Moodle – oppimisympäristöön jokaisen opiske-
lijaryhmän omalle keskustelupalstalle sekä lisäksi Matkailun yksikön yhteiseen
tärkeät tiedotteet -osioon. Sähköpostia kyselystä lähetettiin myös seitsemälle
tutoropettajalle. Viestissä ohjeistettiin opettajia viemään oma ryhmänsä tutor-
tunnilla atk-luokkaan täyttämään kyselyn. Lisäksi kyselystä lähetettiin lähete
sähköpostitse kolmannen vuoden opiskelijoille sekä yliaikaa opiskeleville opis-
kelijoille. Tämä tehtiin siksi, että meneillään oli neljäs periodi, jolloin suurimmalla
osalla kolmannen vuoden opiskelijoista ei enää ollut kontaktiopetusta koululla,
ja näin ollen he eivät välttämättä käyneet Moodlessa. Vuonna 2007 aloittaneista
opiskelijoista tunsin lähes jokaisen, joten kerroin heille kyselystä yhteisöpalvelin
Facebookin välityksellä, sillä heidät tavoitti nopeammin ja varmimmin sitä kaut-
ta.

Päivittäin seurattiin, kuinka monta vastaajaa kyselyyn oli vastannut. Suurin osa
vastauksista tuli ensimmäisen viiden päivän kuluessa siitä, kun kysely laitettiin
jakoon. Sen jälkeen vastauksia tuli harvemmin. Kun vastausaikaa oli viikko jäl-
jellä, kyselystä lähetettiin sähköpostia vielä ensimmäisen ja toisen vuoden opis-
kelijoille suuremman vastausprosentin saavuttamiseksi.

Vastausten purkaminen aloitettiin heti samana päivänä, kun kysely otettiin pois
Internetistä. Tuloksiin tutustuttiin ensin tarkasti, minkä seurauksena analysointi
onnistui hyvin. Tulosten selventämiseksi käytettiin Microsoft Excel-
taulukkolaskentaohjelmaa, johon saadut tulokset ensin kirjattiin manuaalisesti,
ja sen jälkeen tuloksista luotiin diagrammeja. Tuloksista luotiin piirakkakuviota
ja pylväsdiagrammeja. Avoimet vastaukset luokiteltiin ryhmiin. Ulottuvuutta ja
monipuolisuutta tuloksiin saatiin, kun tuloksia tarkasteltiin sukupuolen, koulu-
tusohjelman ja opintojen aloitusvuoden mukaan. Eri asioiden suhdetta toisiinsa

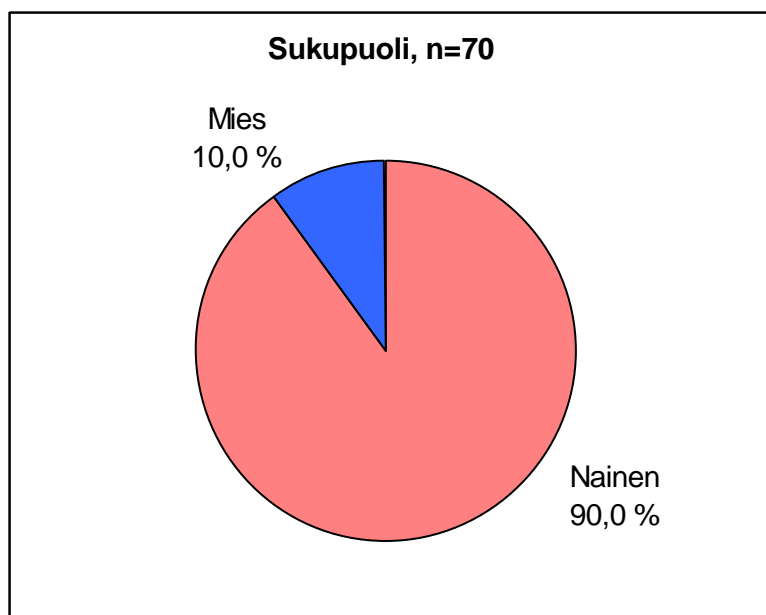
tarkasteltiin myös etsimällä yhteyksiä, esimerkiksi hitaan opiskelutahdin ja työnteolla välillä.

7 TULOKSET

Kyselyn kohdejoukkoon kuului 148 opiskelijaa, joista 70 vastasi kyselyyn. Vastausprosentiksi muodostui 47, jota voidaan pitää hyvänä. Seuraavassa käsitellään kyselyn tuloksia.

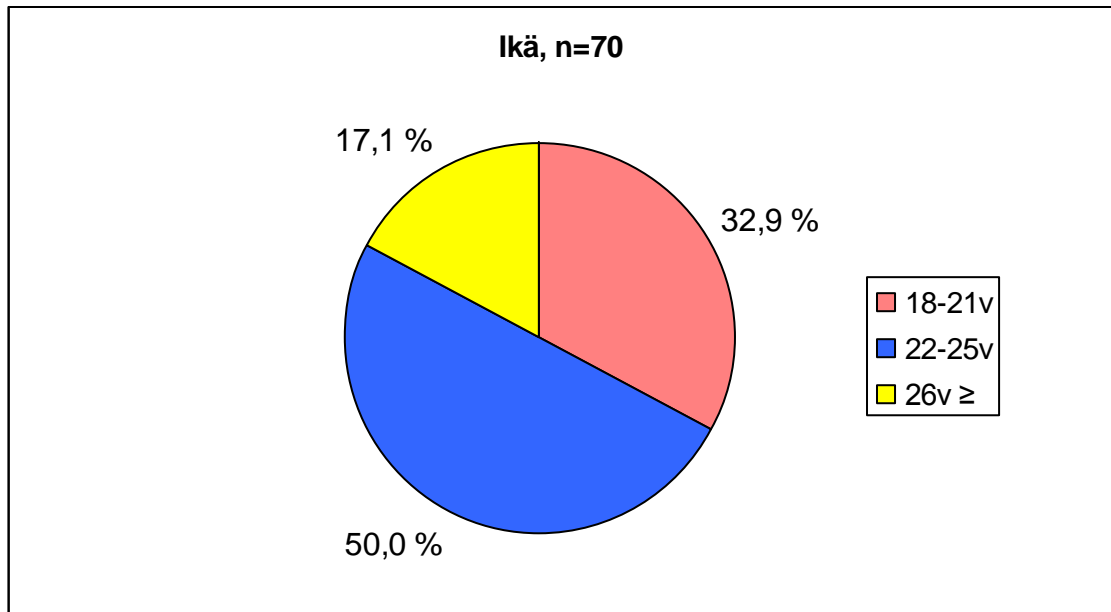
7.1 Kyselyyn vastanneiden taustatiedot

Kyselyyn vastanneista restonomiopiskelijoista 63 (90 %) oli naisia ja seitsemän (10 %) miehiä (Kuvio 1).

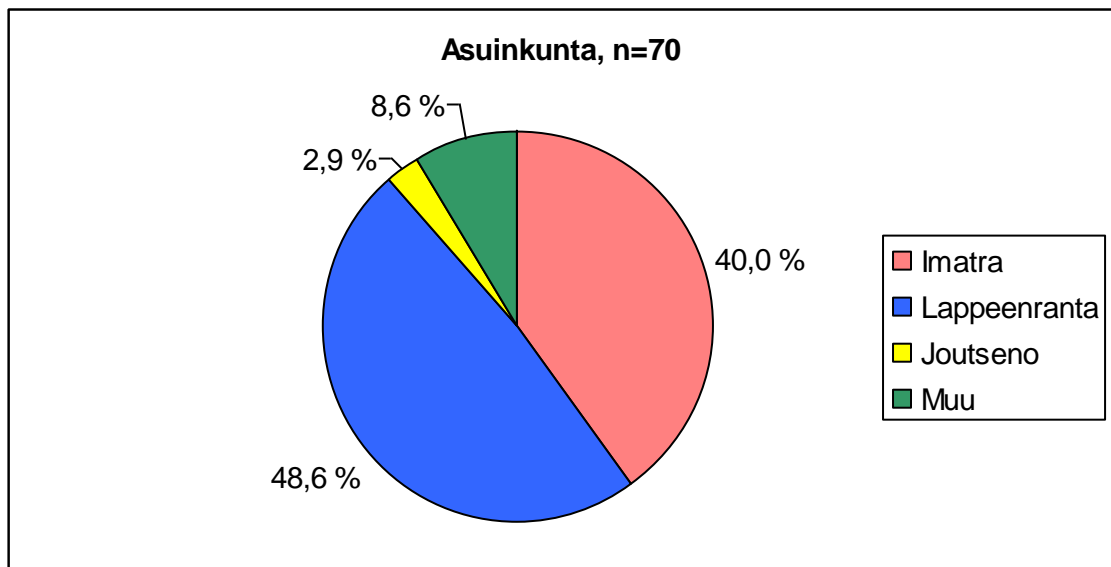
Kuvio 1 Sukupuoli

Vastaajista 23 (32,9 %) oli iältään 18 - 21-vuotiaita. Vastaajista 35 (50 %) vastaajaa oli 22 - 25-vuotiaita, ja 12 (17,1 %) vastaajaa oli 26-vuotiaita tai sitä vanhempia. Kuvioista 2 voidaan nähdä vastaajien ikäjakauma.

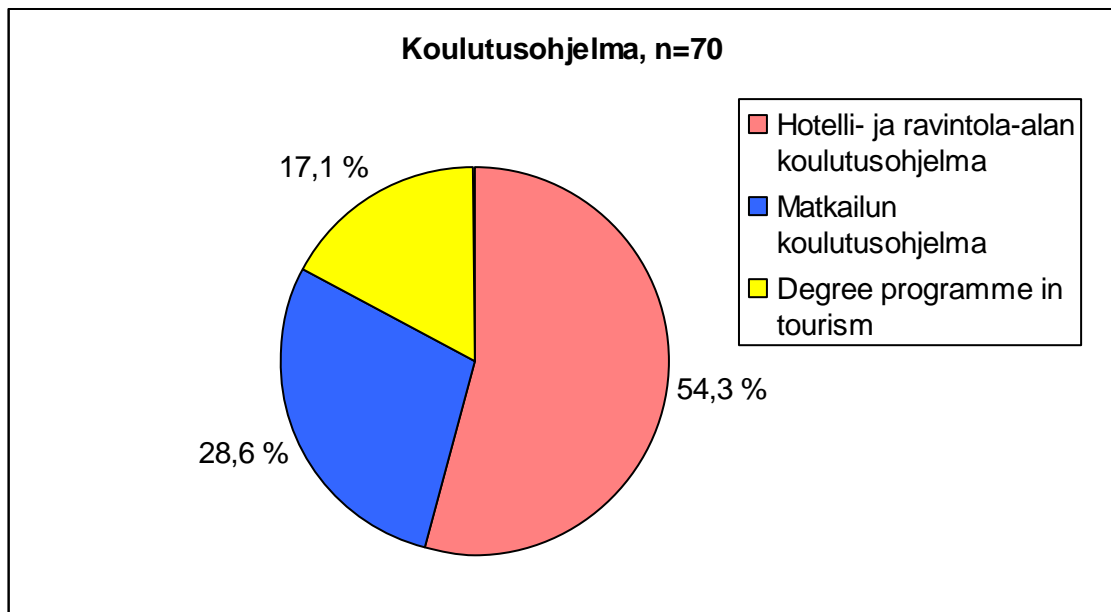
Kuvio 2 Ikä

Vastaajista Imatralla asui 28 (40 %) opiskelijaa, Lappeenrannassa 34 opiskelijaa (48,6 %) ja Joutsenossa kaksi (2,9 %) opiskelijaa. Kyselyyn vastanneista kuusi (8,6 %) ilmoitti asuinkunnakseen jonkin muun. Muita asuinkuntia olivat Helsinki, Kouvola, Juankoski ja Rautjärvi. (Kuvio 3.)

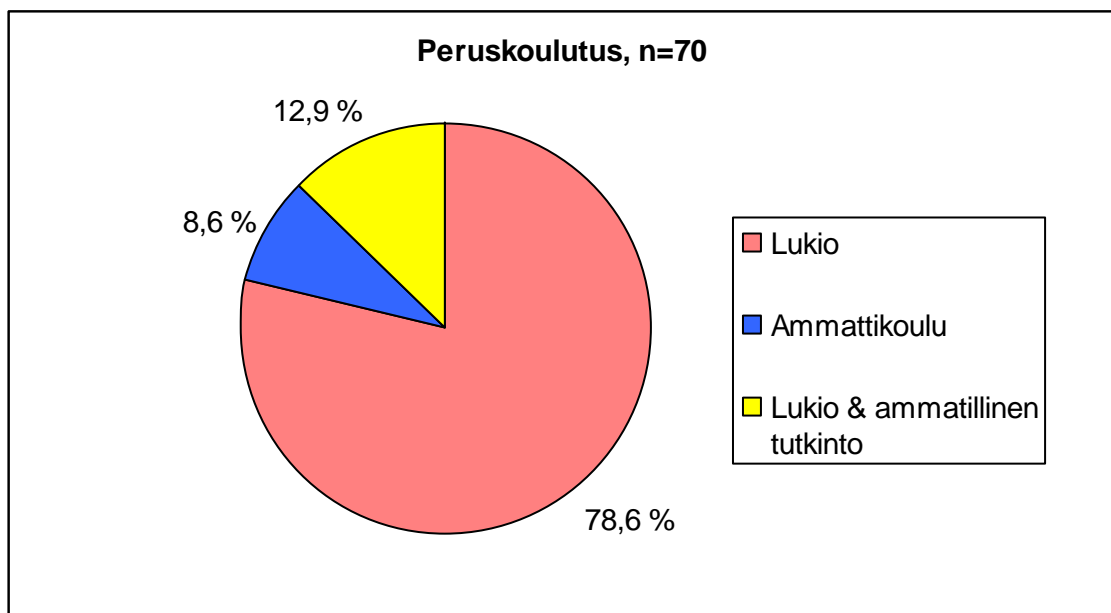
Kuvio 3 Asuinkunta

Vastaajista 38 (54,3 %) opiskeli hotelli- ja ravintola-alan koulutusohjelmassa. Matkailun koulutusohjelmassa opiskeli 20 (28,6 %) vastaajaa ja Degree Programme in Tourism koulutusohjelmassa 12 (17,1 %) vastaajaa. (Kuvio 4.)

Kuvio 4 Koulutusohjelma

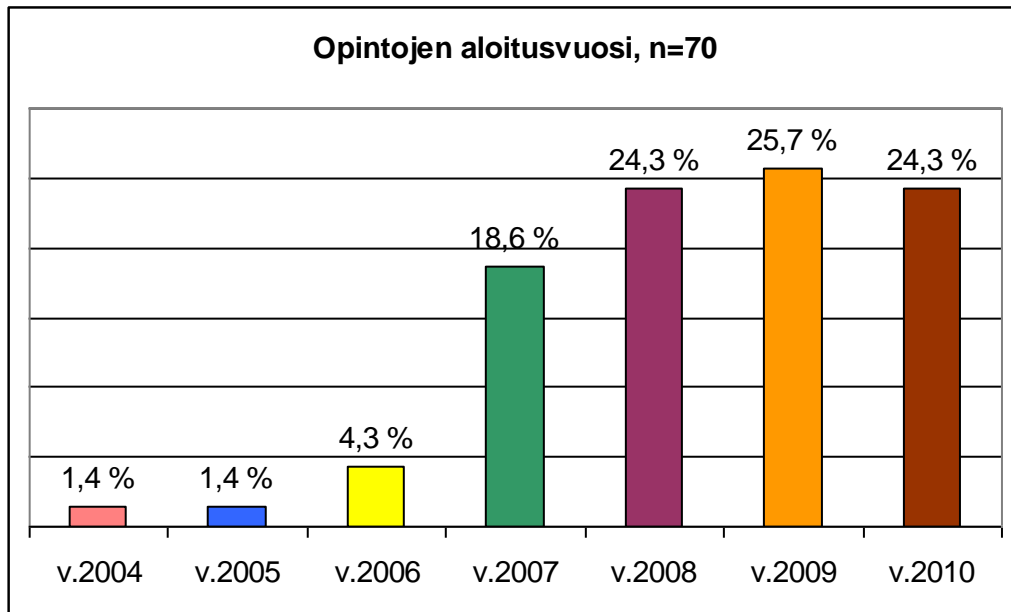
Vastaajista lukion oli käynyt 55 (78,6 %) opiskelijaa. Ammattikoulun oli käynyt 6 (8,6 %) opiskelijaa, ja lukion ja ammatillisen tutkinnon oli käynyt yhdeksän (12,9 %) opiskelijaa. (Kuvio 5.)

Kuvio 5 Peruskoulutus

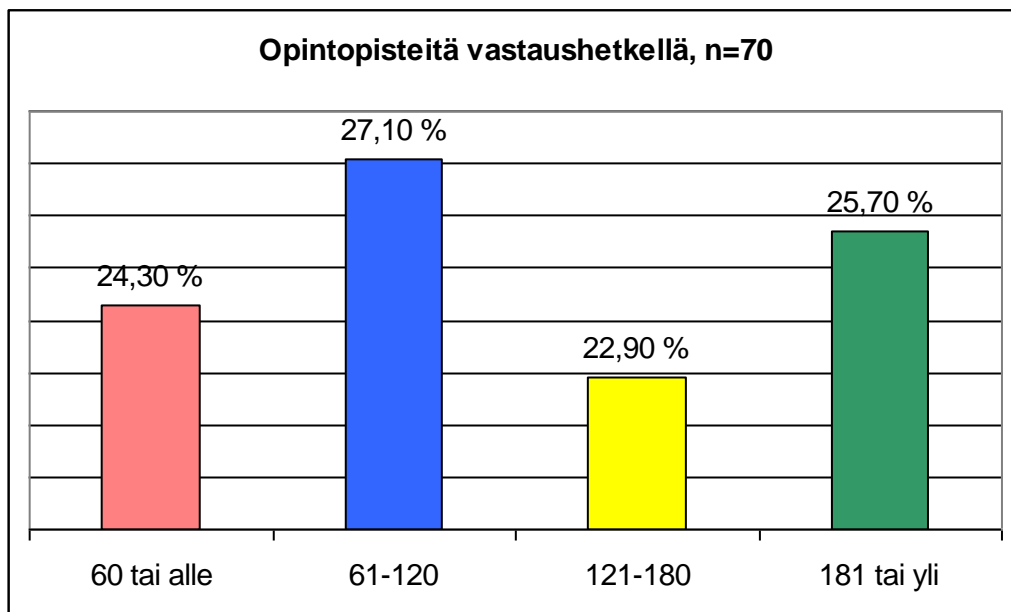
Vastaajista yksi (1,4 %) oli aloittanut opinnot vuonna 2004 ja yksi (1,4 %) vuonna 2005. Vuonna 2006 opinnot oli aloittanut kolme (4,3 %) vastaajaa, ja vuonna 2007 oli aloittanut 13 (18,6 %) vastaajaa. Vastaajista 17 (24,3 %) oli aloittanut

vuonna 2008, ja 18 (25,7 %) vastaajaa vuonna 2009. Vuonna 2010 opintonsa oli aloittanut 17 (24,3 %) vastaajaa. (Kuvio 6.)

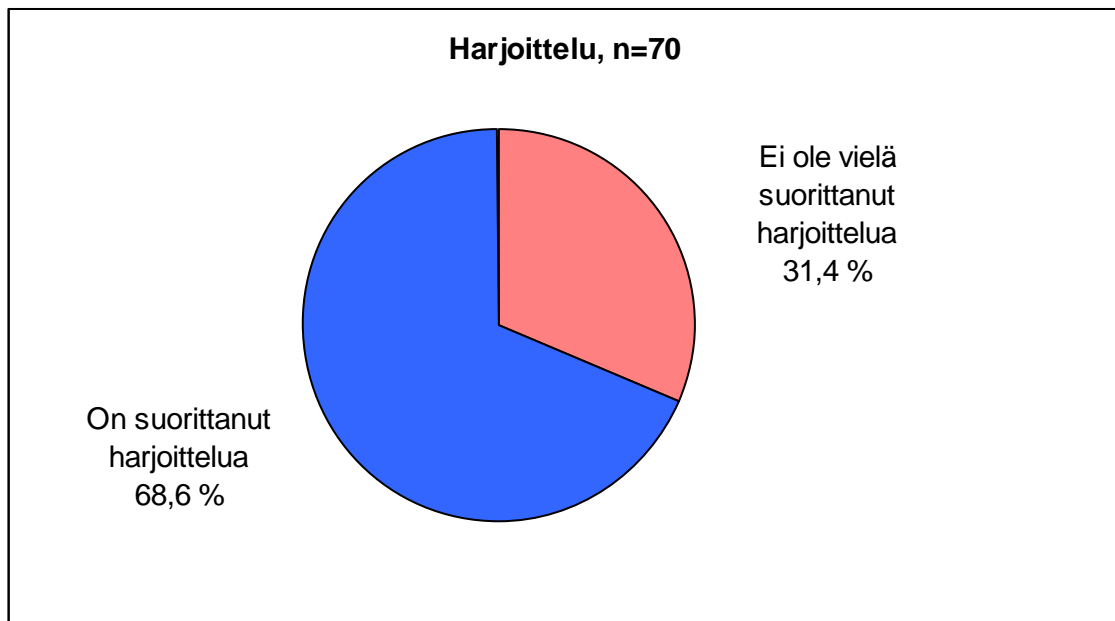
Kuvio 6 Opintojen aloitusvuosi

Opintopisteitä 60 tai alle oli 17 (24,3 %) vastaajalla. Opintopisteitä 61 - 120 oli 19 (27,1 %) vastaajalla. Opintopisteitä 121 - 180 oli 16 (22,9 %) vastaajalla, ja 181 opintopistettä tai yli oli 18 (25,7 %) vastaajalla. (Kuvio 7.)

Kuvio 7 Opintopisteitä vastaushetkellä

Vastaajista 22 (31,4 %) ei ollut vielä suorittanut harjoittelua. Vastaajista 48 (68,6 %) eli enemmistö oli suorittanut harjoittelua. (Kuvio 8.)

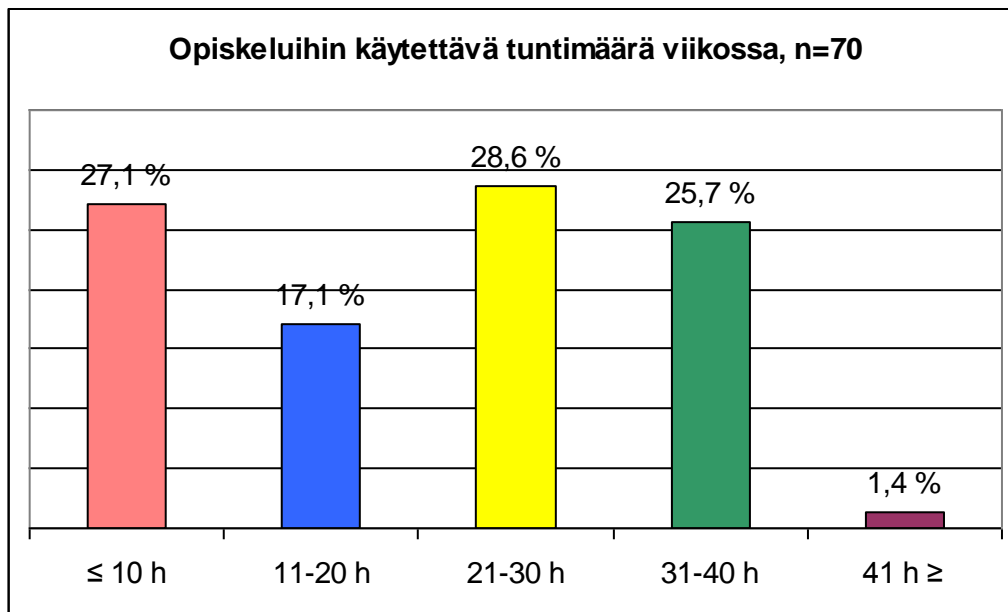

Kuvio 8 Harjoittelu

Harjoittelua suorittaneilta kysyttiin jatkokysymyksenä, kuinka monta opintopistettä he olivat suorittaneet harjoittelua. Näistä vastaajista 26, eli suurin osa oli suorittanut harjoittelusta puolet, eli 15 opintopisteen verran. Vastaajista kaksi oli suorittanut harjoittelua 21 opintopistettä, ja 13 vastaajaa oli suorittanut harjoittelua täydet, eli 30 opintopistettä. Ylimääräistä harjoittelua oli suorittanut 5 vastaajaa. Kaksi vastaajaa oli jättänyt vastaamatta kysymykseen.

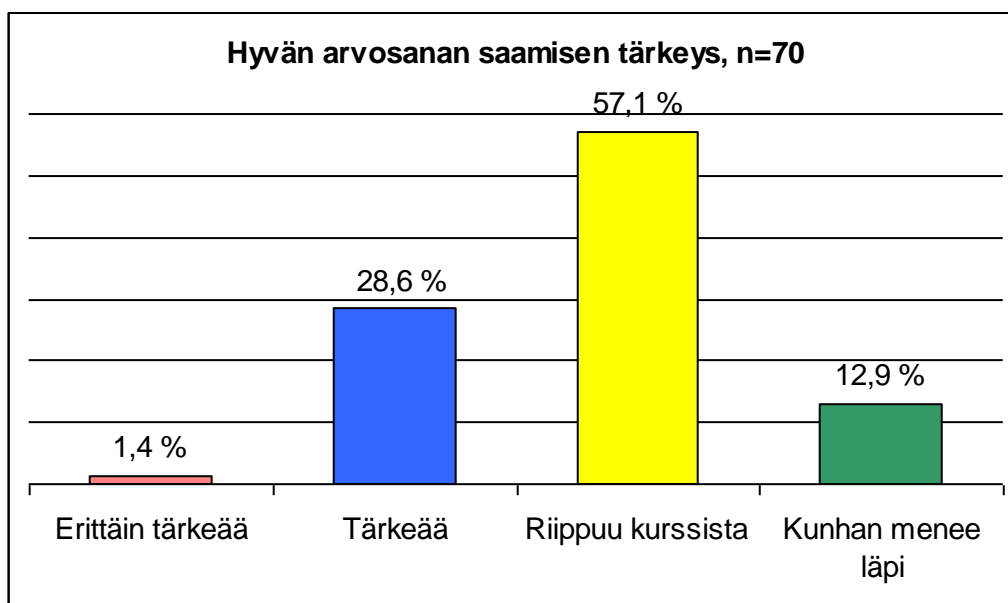
7.2 Opiskelua koskevat tulokset

Ensimmäisessä opiskelua koskevassa kysymyksessä kysyttiin, kuinka monta tuntia opiskelija käyttää viikossa opiskeluihin eli kontaktitunneille osallistumiseen sekä itsenäiseen opiskeluun. Vastaajista 19 (27,1 %) käytti opiskeluun 10 tuntia tai alle viikossa. Vastaajista 12 (17,1 %) käytti opiskeluun 11 - 20 tuntia viikossa. Viikossa 21 - 30 tuntia opiskeluun käytti 20 (28,6 %) vastaajaa. Vastaajista 18 (25,7 %) opiskeli 31 - 40 tuntia viikossa ja yksi (1,4 %) vastaaja opiskeli jopa 41 tuntia tai yli viikossa. (Kuvio 9.)

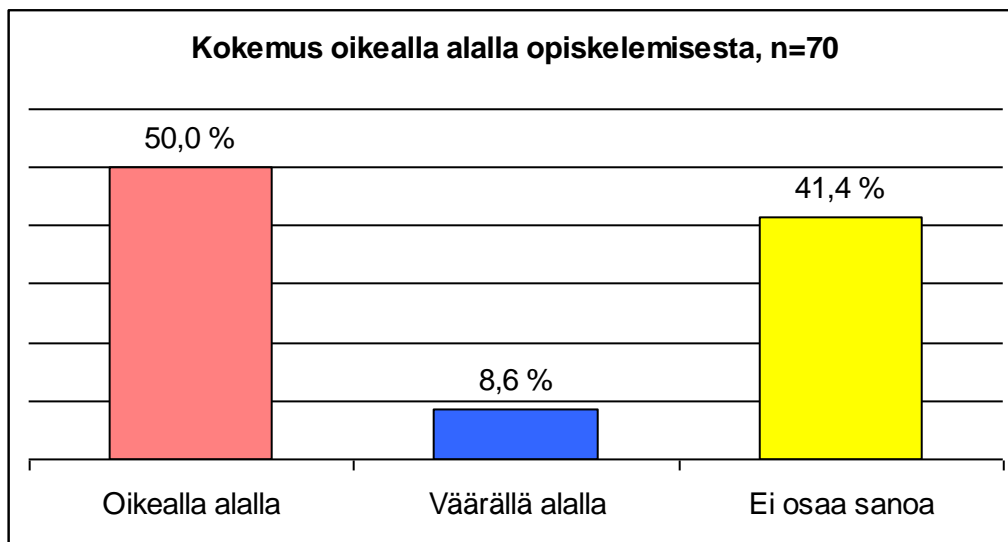
Kuvio 9 Opiskeluihin käytettävä tuntimäärä viikossa

Seuraavassa kysymyksessä tiedusteltiin, kuinka tärkeää opiskelijalle oli saada opintojaksosta hyvä arvosana. Yhden (1,4 %) vastaajan mielestä oli erittäin tärkeää saada hyvä arvosana opintojaksosta. Vastaajista 20 (28,6 %) oli sitä mieltä, että hyvän arvosanan saaminen on tärkeää. Suurin osa eli 40 (57,1 %) vastaajaa oli sitä mieltä, että hyvän arvosanan saaminen on riippuvainen käytävistä kurssista. Vastaajista 9 (12,9 %) sen sijaan oli sitä mieltä, että tärkeintä on päästä opintojaksosta läpi arvosanasta riippumatta. (Kuvio 10.)

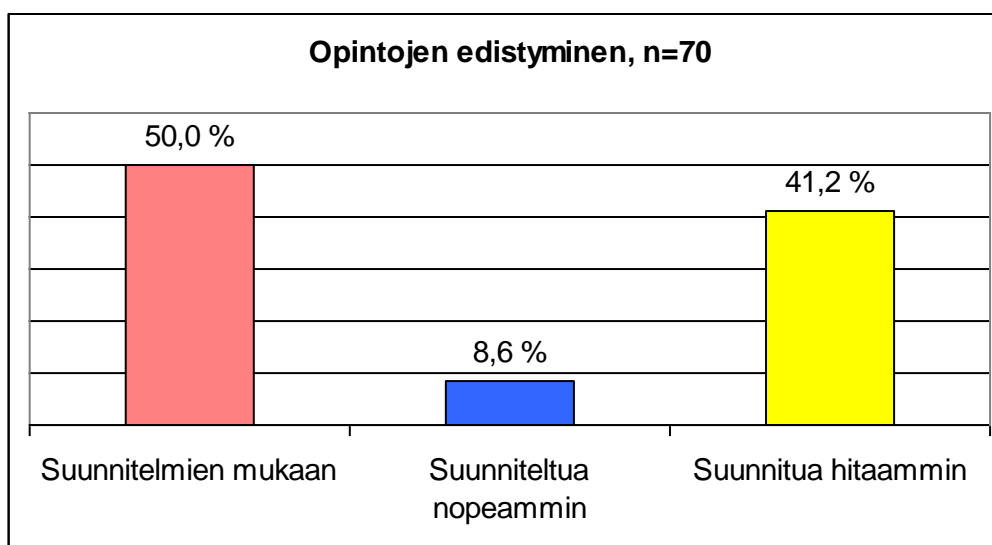
Kuvio 10 Hyvän arvosanan saamisen tärkeys

Seuraavaksi kysyttiin, kokeeko opiskelija opiskelevansa oikealla alalla. Vastajista 35 eli puolet oli sitä mieltä, että opiskelee oikeaa alaa. Väärällä alalla koki opiskelevansa kuusi (8,6 %) vastaajaa. Vastajista 29 (41,4 %) ei osannut sanoa, opiskeleeko oikeaa vai väärää alaa. (Kuvio 11.)

Kuvio 11 Kokemus oikealla alalla opiskelemisesta

Vastajalta tiedusteltiin, ovatko hänen opintonsa edenneet suunnitelmien mukaan. Vastajista 35 (50,0 %) ilmoitti opintojensa edenneen suunnitelmien mukaan. Kuuden (8,6 %) opiskelijan opinnot olivat edenneet suunniteltua nopeammin. Vastajista 29 (41,2 %) ilmoitti opintojensa edenneen suunniteltua hitaammin. (Kuvio 12.)

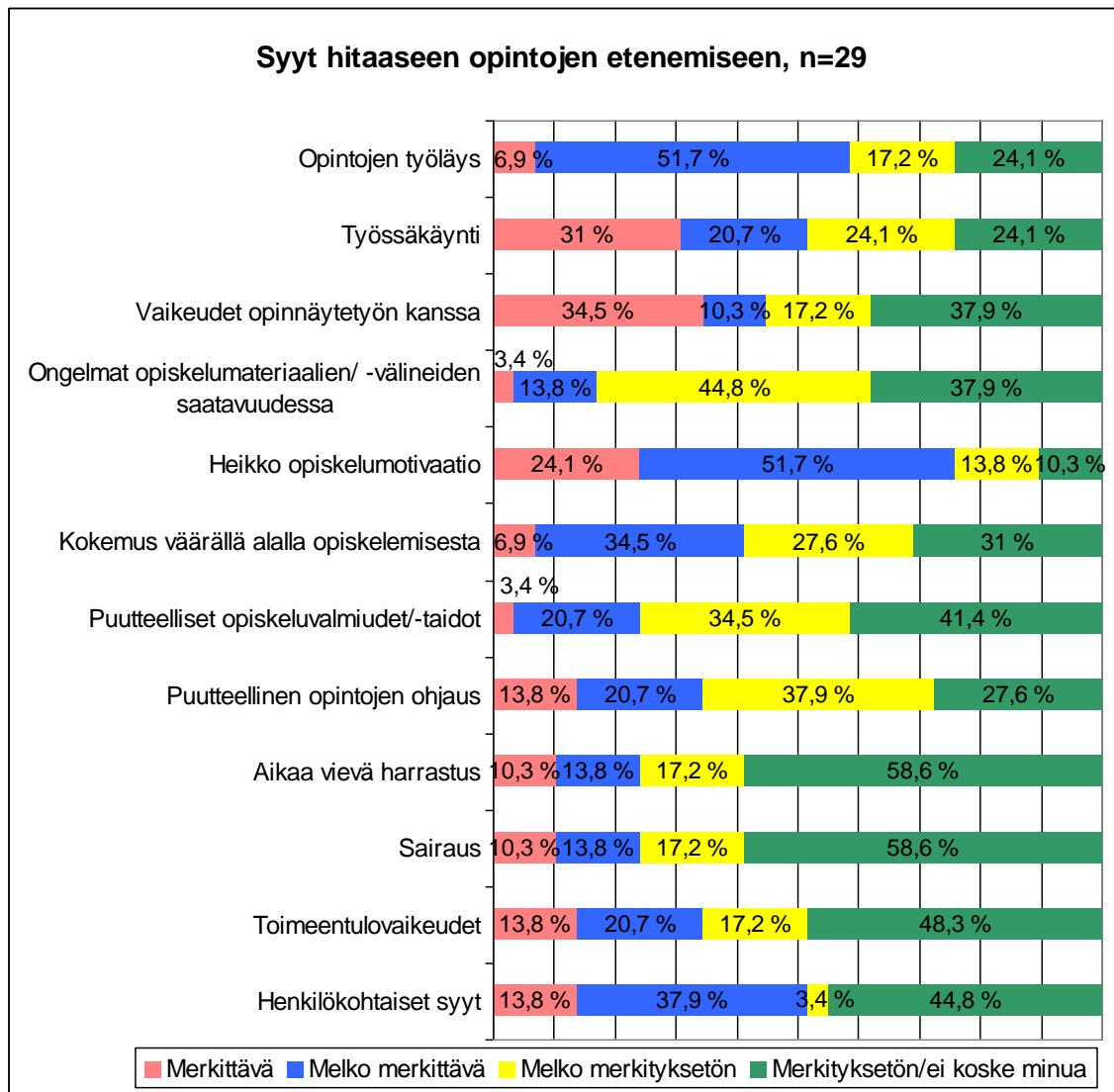
Kuvio 12 Opintojen edistyminen

Kysymys 13 oli suunnattu ainoastaan niille vastaajille, joiden opinnot olivat edenneet suunniteltua hitaammin. Siinä vastaajan piti arvioida asteikolla merkittävä, melko merkittävä, melko merkityksetön tai merkityksetön/ei koske minua syitä, miksi opinnot olivat edenneet tavoitteita hitaammin.

Noin 60 % vastaajista oli sitä mieltä, että opintojen työläys on merkittävä tai melko merkittävä syy opintojen hitaaseen etenemiseen. Noin 40 % oli sitä mieltä, että opintojen työläydellä ei juuri ole merkitystä opintojen etenemiseen. Puolet vastaajista piti työssä käyntiä merkittävänä tai melko merkittävänä syynä hitaaseen opintojen etenemiseen. Puolet sen sijaan oli sitä mieltä, että työnteolla ei ole juurikaan vaikutusta opintojen etenemiseen tai työssä käynti ei koskenut vastaajaa. Noin 45 % vastaajista oli sitä mieltä, että vaikeudet opinnäytetyön kanssa olivat syynä hitaaseen opinnoissa etenemiseen. Opinnäytetyöhön liittyvillä vaikeuksilla ei ollut 55 %:n mielestä juurikaan merkitystä opintojen etenemiseen, tai opinnäytetyön tekeminen ei ollut tullut vielä ajankohtaiseksi opiskelijalle, joten aihe ei koskenut vastaajaa. Opiskelumateriaalien ja välineiden saatavuutta ei pidetty juurikaan ongelmana. Vain noin 17 %:n mielestä opiskelumateriaalien ja välineiden saatavuus oli ongelmallista. Heikko opiskelumotivaatio sen sijaan oli vastaajista 75 %:n mielestä merkittävänä tai melko merkittävänä syynä opiskelujen hitaaseen etenemiseen. Reilu 40 % vastaajista katsoi opiskelevansa väärällä alalla, jonka seurauksena opinnot ovat edenneet hitaasti. Melkein 60 % vastaajista koki opiskelevansa oikealla alalla, tai kokemus väärällä alalla opiskelemisestä oli vähäistä, eikä se näin ollen vaikuttanut opintojen etenemiseen.

Neljännes vastaajista piti puutteellisia opiskeluvalmiuksia tai taitoja syynä hitaaseen opinnoissa etenemiseen. Vastaajista 75 % katsoi, että puutteellisilla opiskeluvalmiuksilla ja taidoilla ei ollut merkitystä opinnoissa etenemiseen. Puutteellista opintojen ohjausta 35 % vastaajista piti merkittävänä tai melko merkittävänä syynä hitaaseen opinnoissa etenemiseen. Sen sijaan 65 % vastaajista oli sitä mieltä, että puutteellista opintojen ohjausta ei ollut tai sillä ei ollut juurikaan merkitystä opinnoissa etenemiseen. Vajaa neljänneksellä vastaajista oli aikaa vievä harrastus, jolla oli merkittävä tai melko merkittävä vaikutus opinnoissa etenemiseen. Noin 75 % vastaajista oli sitä mieltä, että harrastuksella ei ollut

juurikaan vaikutusta opinnoissa etenemiseen tai harrastusta ei ollut. Vain vajaalla neljänneksellä vastaajista oli sairaus, joka vaikutti merkittävästi tai melko merkittävästi opintoihin. Toimeentulovaikeudet olivat 35 %:n mielestä merkittävä tai melko merkittävä syy hitaaseen opinnoissa etenemiseen. Suurin osa (65 %) katsoi, että toimeentulovaikeuksilla ei ollut juurikaan vaikutusta opintoihin tai toimeentulovaikeudet eivät koskeneet vastaajaa. Reilulla puolella vastaajista oli henkilökohtaisia syitä, joilla oli merkittävä tai melko merkittävä vaikutus opintoihin. (Kuvio 13.)

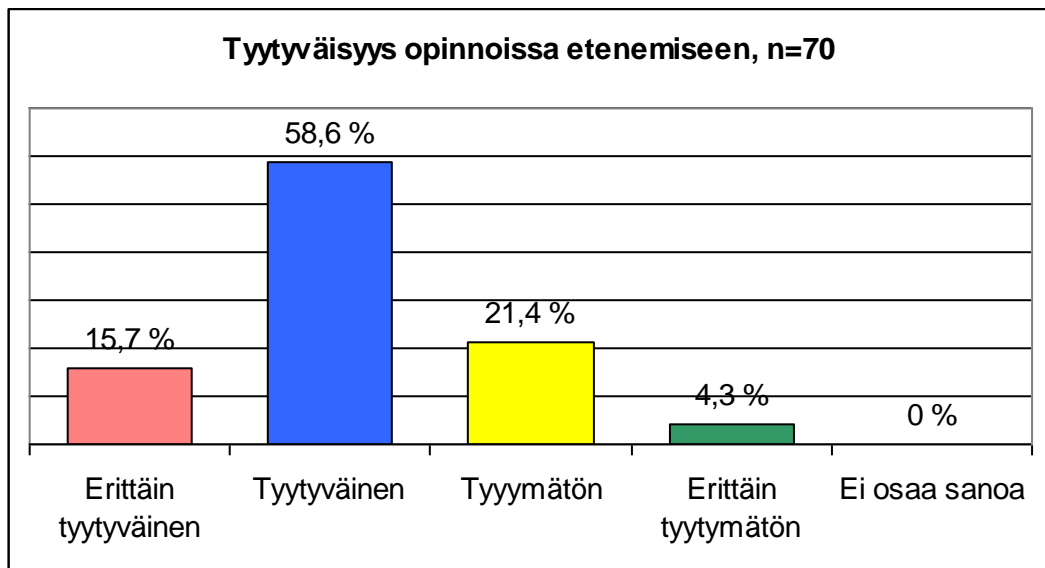

Kuvio 13 Syyt hitaaseen opintojen etenemiseen

Jatkokysymyksenä kysyttiin, ovatko opinnot edenneet hitaammin jostain muusta syystä, mitä ei edellisessä kysymyksessä mainittu. Vastauksen sai kirjoittaa avoimena. Vastauksia tuli vain kuusi, ja osan niistä pystyisi luokittelemaan edel-

lisen kysymyksen opintoja hidastaviin syihin. Kaksi syistä liittyi opinnäytetyöhön, kaksi liittyi harjoitteluun, yksi omaan jaksamiseen ja yksi opetuksen tasoon.

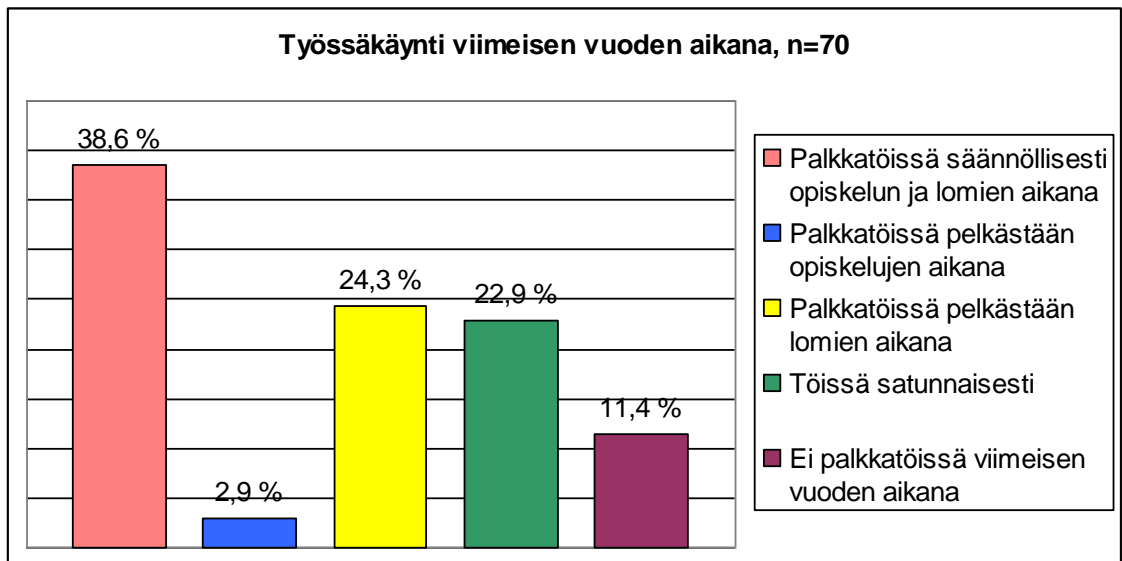
Seuraavaksi kysyttiin, kuinka tyytyväinen opiskelija oli opintojensa etenemiseen. Vastaajista 11 (15,7 %) oli erittäin tyytyväisiä opintojen sen hetkiseen etenemiseen. Vastaajista 41 (58,6 %) eli suurin osa oli tyytyväisiä opintojen etenemiseen. Tyytymättömiä opintojen etenemiseen oli 15 (21,4 %) vastaajaa ja erittäin tyytymättömiä kolme (4,3 %) vastaajaa. (Kuvio 14).

Kuvio 14 Tyytyväisyys opinnoissa etenemiseen

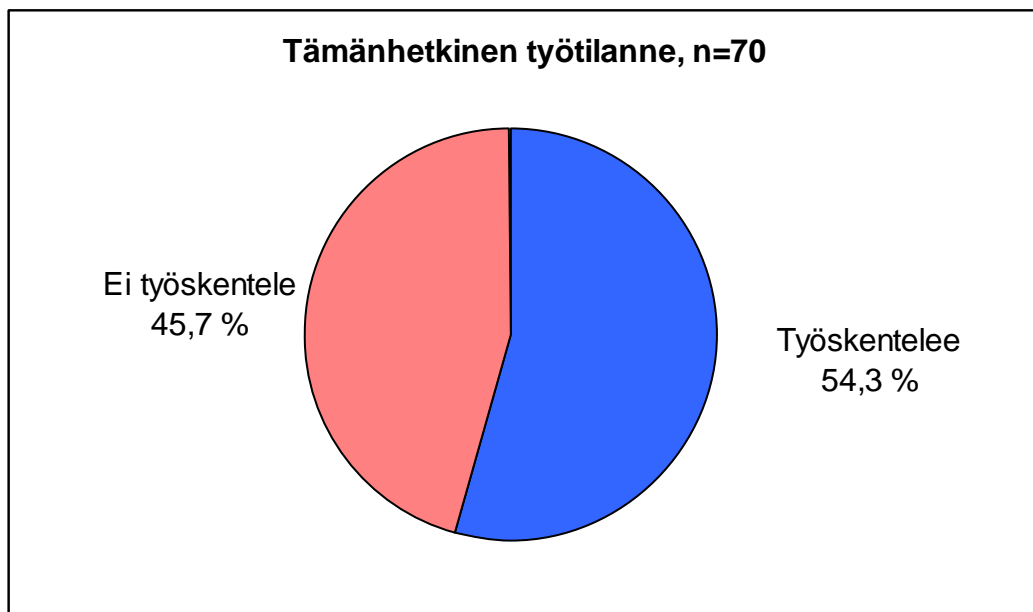
7.3 Työntekoa koskevat tulokset

Ensimmäisessä työntekoa koskevassa kysymyksessä tiedusteltiin vastaajan työtilannetta viimeisen vuoden ajalta. Vastaajaa pyydettiin valitsemaan viidestä vaihtoehdosta sopivin. Suurin osa eli 27 (38,6 %) vastaajaa oli ollut palkkatöissä säännöllisesti opiskelun ja lomien aikana. Kaksi (2,9 %) vastaajaa oli ollut palkkatöissä pelkästään opiskelujen aikana. Vastaajista 17 (24,3 %) oli ollut palkkatöissä pelkästään lomien aikana. Satunnaisesti töissä oli ollut 16 (22,9 %) vastaajaa. Vastaajista 8 (11,4 %) ei ollut viimeisen vuoden aikana lainkaan töissä. (Kuvio 15.)

Kuvio 15 Työssäkäynti viimeisen vuoden aikana

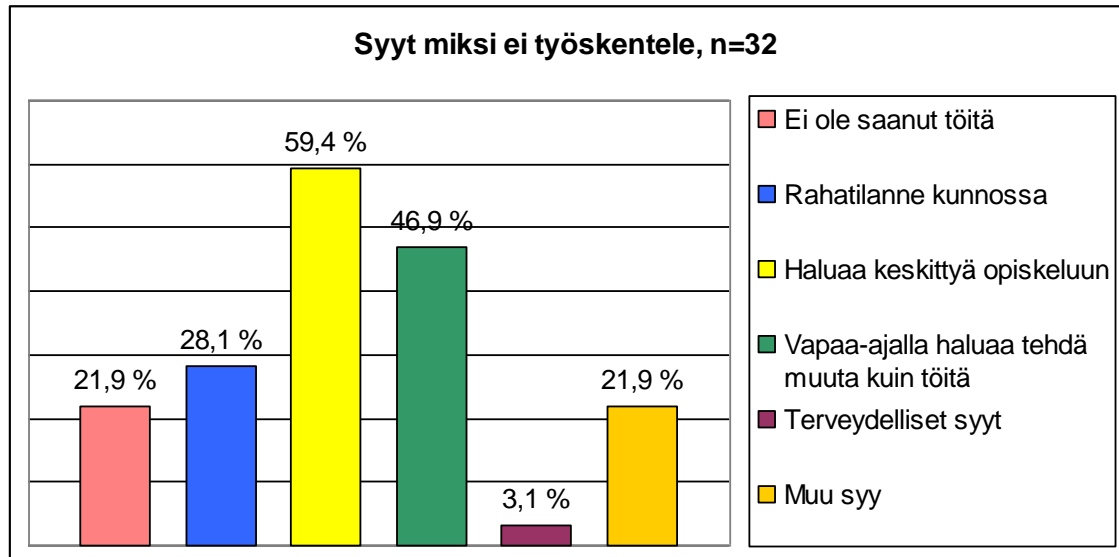
Seuraavaksi kysyttiin, työskenteleekö opiskelija kyselyhetkellä opintojen ohella. Vastaajista 38 (54,3 %) työskenteli kyselyhetkellä opintojen ohella, ja 32 (45,7 %) vastaajaa ei työskennellyt. (Kuvio 16.)

Kuvio 16 Tämänhetkinen työtilanne

Seuraava kysymys suunnattu vain niille opiskelijoille, jotka eivät työskennelleet opintojen ohella. Siinä tiedusteltiin syitä, miksi vastaaja ei työskennellyt. Monivalintakysymyksen ja vaihtoehdoista sai valita kaikki itseään koskevat kohdat. Seitsemän (21,9 %) vastaajaa ei ollut saanut töitä, ja yhdeksän (28,1 %) vastaajaa ei työskennellyt siksi, että rahatilanne oli kunnossa. Vastaajista 19 (59,5

%) halusi keskittyä opiskeluun, joka oli kaikkein suurin työskentelemättömyyden syy. Vastaajista 15 (46,9 %) halusi tehdä vapaa-ajalla muuta kuin töitä. Vain yhden (3,4 %) vastaajan työntekoa estivät terveydelliset syyt. Muu syy oli seitsemällä (21,9 %) vastaajalla. (Kuvio 17.)

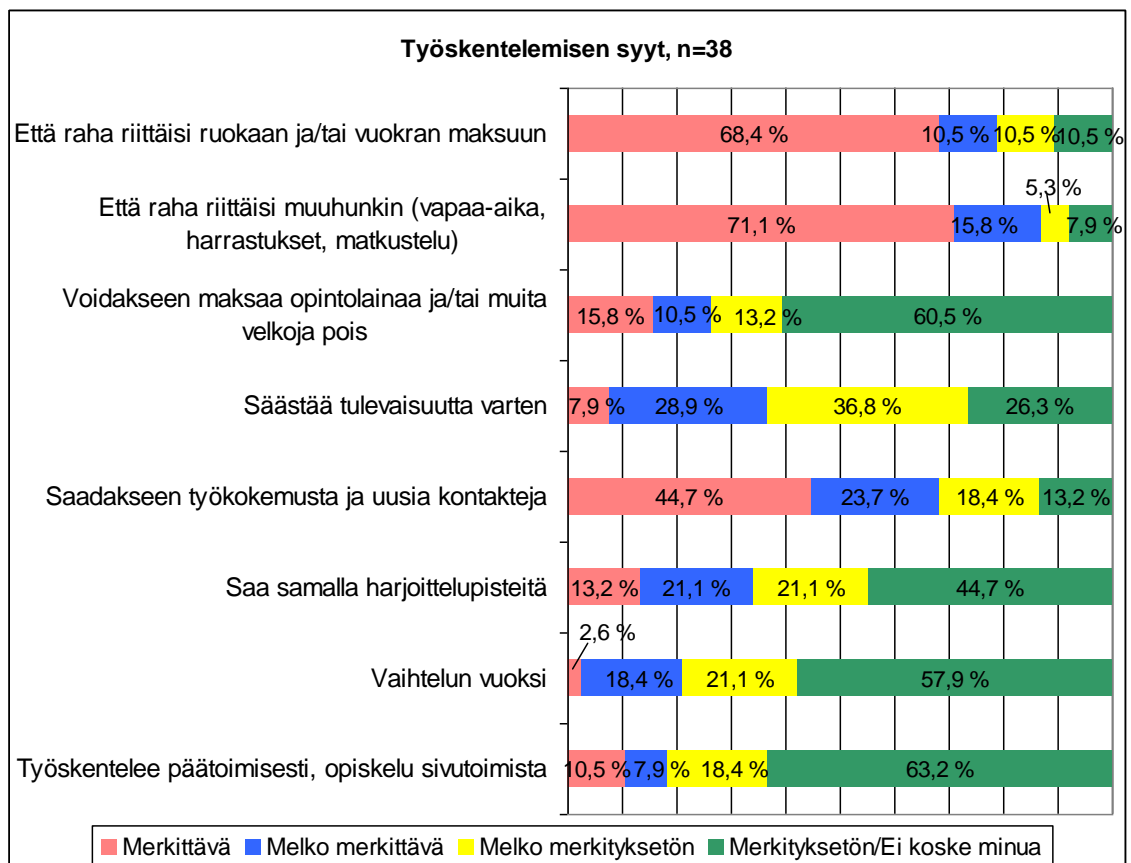
Kuvio 17 Syyt, miksi ei työskentele

Kolmen vastaajan muu syy liittyi ajanpuutteeseen, yksi vastaajista ilmoitti syyksi laiskuuden, yksi kertoi opiskelevansa ensimmäistä vuotta ja perehtyvän ensi opiskeluun, yksi vastaaja ei voinut olla kotoa pois lemmikkieläimen vuoksi, ja yksi vastaaja ilmoitti suorittavansa juuri harjoittelua ulkomailla.

Seuraavaksi tulevat kysymykset 19 - 32 oli suunnattu vain työtätekeville opiskelijoille. Kysymyksessä 19 vastaajan piti arvioida työskentelemisen syitä asteikolla merkittävä, melko merkittävä, melko merkityksetön, merkityksetön/ei koske minua.

Lähes 80 % vastaajista oli sitä mieltä, että rahan riittäminen ruokaan ja/tai vuokraan oli merkittävä tai melko merkittävä työskentelemisen syy. Suurin osa vastaajista (noin 87 %) oli sitä mieltä, että rahan riittäminen muuhunkin (kuten vapaa-aikaan, harrastuksiin ja matkusteluun) oli merkittävä tai melko merkittävä työskentelemisen syy. Noin neljännes vastaajista piti opintolainan ja/tai muiden velkojen poismaksua merkittävänä tai melko merkittävänä työskentelemisen syynä. Vajaa 75 % vastaajista oli sitä mieltä, että opintolainan ja/tai muiden vel-

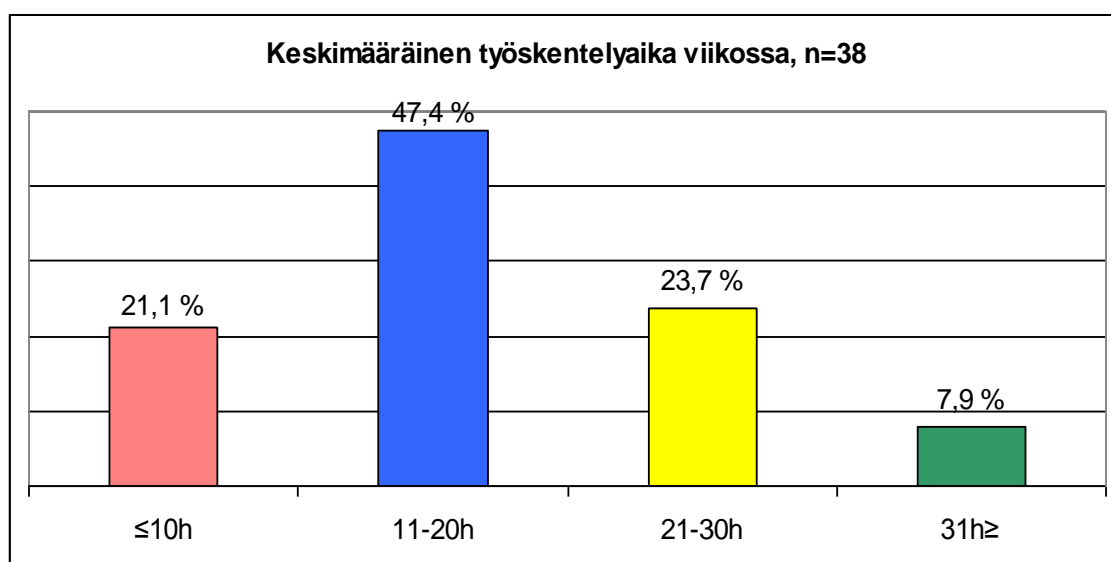
kojen poismaksu oli melko merkityksetön tai merkityksetön työskentelemisen syy tai se ei koskenut vastaajaa. Noin 37 % piti säästämistä tulevaisuutta varten merkittävänä tai melko merkittävänä työskentelemisen syynä. Noin 63 % sen sijaan piti säästämistä melko merkityksettömänä tai merkityksettömänä syynä työskennellä. Suurin osa vastaajista (noin 70 %) piti työkokemuksen ja uusien kontaktien saamista merkittävänä tai melko merkittävänä työnteon syynä. Noin 35 % piti harjoittelupisteiden saamista merkittävänä tai melko merkittävänä työskentelemisen syynä. Noin 65 % oli sitä mieltä, että harjoittelupisteiden saaminen oli melko merkityksetön tai merkityksetön työskentelemisen syy tai se ei koskenut vastaajaa. Noin viidennes vastaajista piti vaihtelun vuoksi työskentelemistä merkittävänä tai melko merkittävänä syynä. Suurin osa (noin 80 %) piti vaihtelun vuoksi työskentelemistä melko merkityksettömänä tai merkityksettömänä syynä. Vajaa viidennes vastaajista piti työskentelyn päätoimisuutta ja opiskelun sivutoimisuutta merkittävänä tai melko merkittävänä työskentelemisen syynä. Noin 60 % vastaajista oli sitä mieltä, että työskentelyn päätoimisuus ja opiskelun sivutoimisuus oli merkityksetön työskentelemisen syy, mutta luultavimmin se ei koskenut tätä vastaajaryhmää. (Kuvio 18.)

Kuvio 18 Työskentelemisen syyt

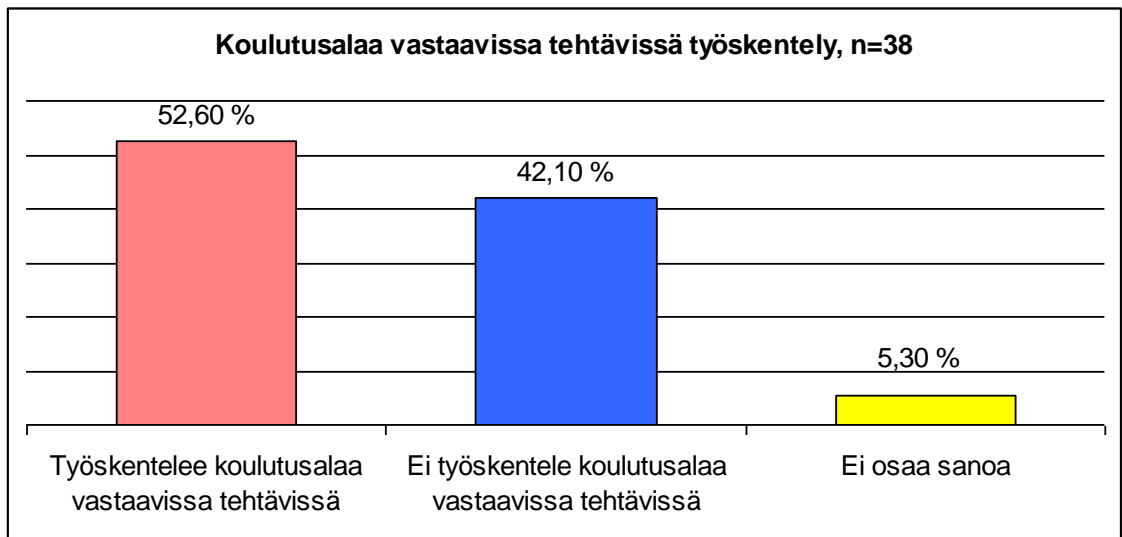
Kysyttiin, työskenteleekö vastaaja jostakin muusta syystä, mitä edellisessä kysymyksessä ei mainittu. Tähän kysymykseen vastasi kolme vastaajaa 38:sta. Kahden vastaajan vastaukset liittyivät hyvän taloudellisen tilanteen ylläpitämiseen, ja yksi vastaaja oli saanut vakituisen työpaikan, josta ei halunnut luopua.

Seuraavaksi kysyttiin, kuinka monta tuntia vastaaja työskenteli keskimäärin viikossa. Vastaajista kahdeksan (21,1 %) työskenteli kymmenen tuntia tai alle viikossa. Vastaajista suurin osa eli 18 (47,4 %) työskenteli 11 - 20 tuntia viikossa. Yhdeksän (23,7 %) vastaajaa työskenteli 21 - 30 tuntia viikossa. Kolme (7,9 %) vastaajaa työskenteli jopa 31 tuntia tai yli viikossa. (Kuvio 19.)

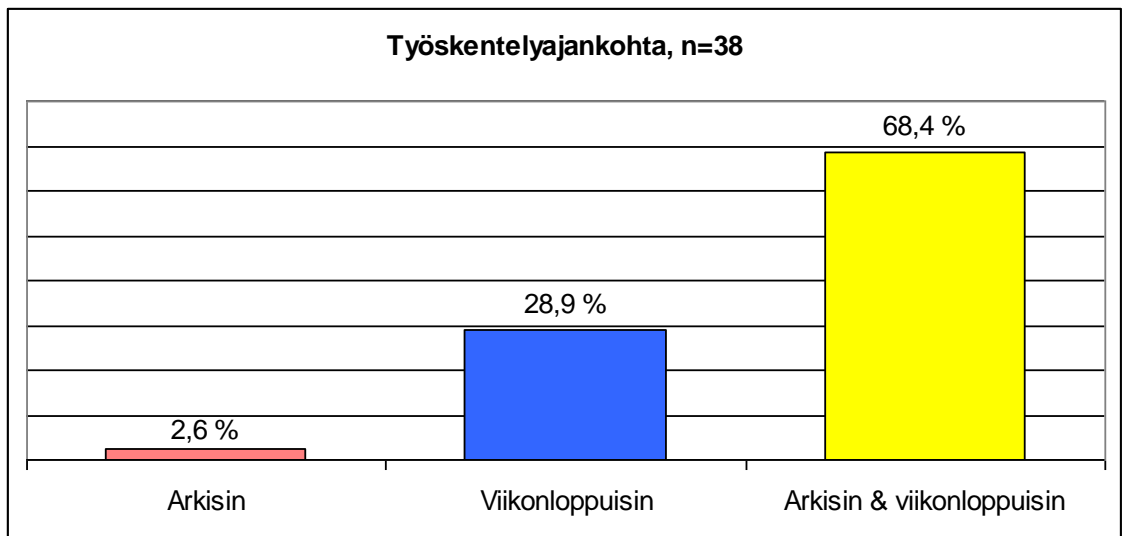
Kuvio 19 Keskimääräinen työskentelyaika viikossa

Vastaajalta tiedusteltiin, työskenteleekö hän koulutusalaansa vastaavissa tehtävissä. Koulutusalaan vastaavissa työtehtävissä työskenteli 20 (52,60 %) vastaajaa, eli suurin osa. Vastaajista 16 (42,10 %) ei työskennellyt omaa koulutusalaan vastaavissa tehtävissä. Kaksi (5,30 %) vastaajaa ei osannut sanoa, työskenteleekö koulutusalaan vastaavissa tehtävissä vai ei. (Kuvio 20.)

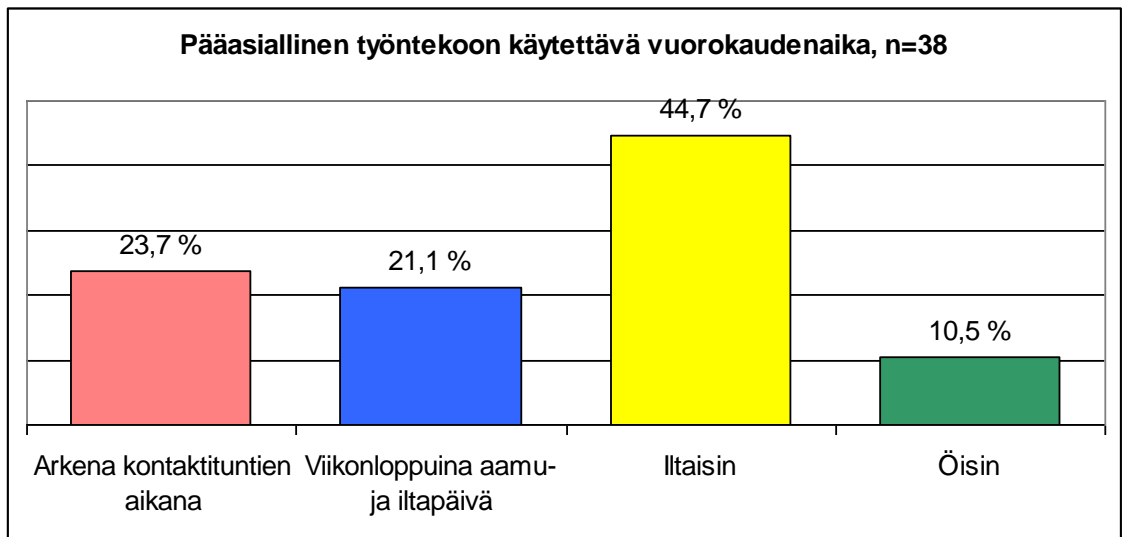
Kuvio 20 Koulutusalaan vastaavissa tehtävissä työskentely

Tiedusteltiin, työskenteleekö vastaaja arkisin vai viikonloppuisin. Vain yksi (2,6 %) vastaaja työskenteli pelkästään arkisin. Viikonloppuisin työskenteli 11 (28,9 %) vastaajaa. Vastaajista 26 (68,4 %) eli suurin osa teki töitä arkisin sekä viikonloppuisin. (Kuvio 21.)

Kuvio 21 Työskentelyajankohta

Kysyttiin myös, mihin vuorokaudenaikaan vastaaja pääasiassa työskentelee. Arkisin kontaktituntien aikana työskenteli yhdeksän (23,7 %) vastaajaa. Viikonloppuisin aamu- ja iltapäivällä työskenteli kahdeksan (21,1 %) vastaajaa. Vastaajista 17 (44,7 %) eli suurin osa työskenteli iltaisin. Neljä (10,5 %) vastaajaa työskenteli pääasiassa öisin. (Kuvio 22.)

Kuvio 22 Pääasiallinen työntekoon käytettävä vuorokaudenaika

Vastaajalta kysyttiin, ottaako työnantaja hänet restonomiopiskelijana eri tavalla huomioon kuin ilman koulutusta olevan työntekijän. Vastaajista 33 (86,6 %) ilmoitti, ettei työnantaja huomionnut häntä eri tavalla muihin työntekijöihin verrattuna. Viisi (13,2 %) vastaajaa kuitenkin ilmoitti, että he saivat erityishuomiota työnantajalta. (Kuvio 23.)

Kuvio 23 Työnantajan huomiointi restonomiopiskelijaa kohtaan

Vastaajaa pyydettiin ilmoittamaan avoimella vastauksella, miten työnantaja huomioi heidät. Kolmen vastaajan saama huomio liittyi vastuuseen ja haastavampiin työtehtäviin. Yksi vastaaja ilmoitti, ettei olisi saanut työpaikkaa ilman opiskeluaan ja sitä edeltävää harjoittelua, ja yksi vastaaja ilmoitti työnantajansa kouluttavan häntä pidemmän työsuhteen takia.

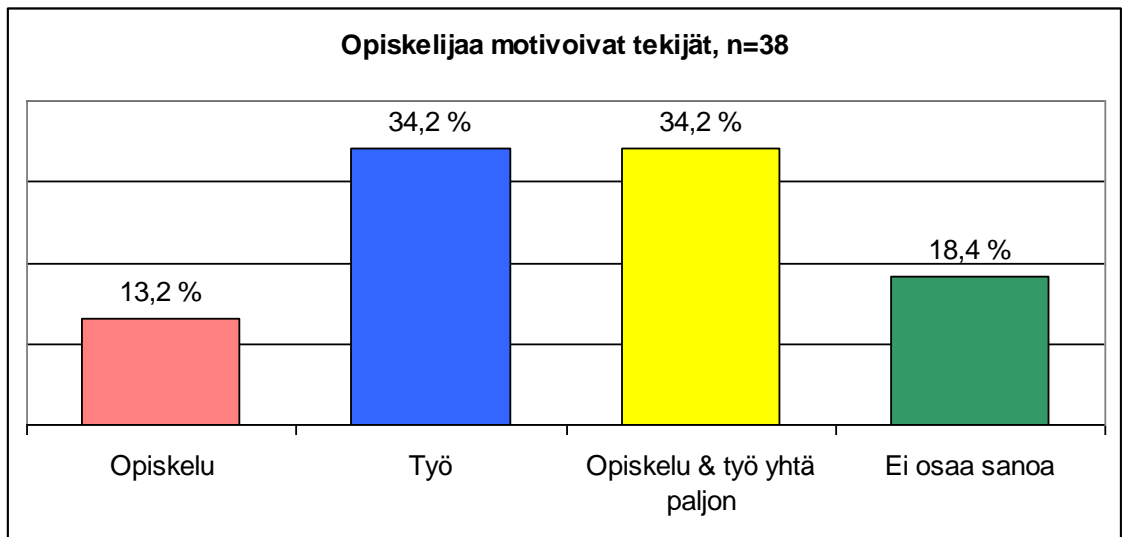
Tiedusteltiin myös, ottaako työnantaja vastaajan opinnot huomioon jollakin tavalla. Vastaajista kymmenen (26,3 %) ilmoitti, että työnantaja ei huomioi opintoja millään tavalla. Vastaajista 28 (73,7 %) kuitenkin ilmoitti, että työnantaja huomioi opiskelut jollakin tapaa. (Kuvio 24.)

Kuvio 24 Työnantajan huomiointi opintoja kohtaan

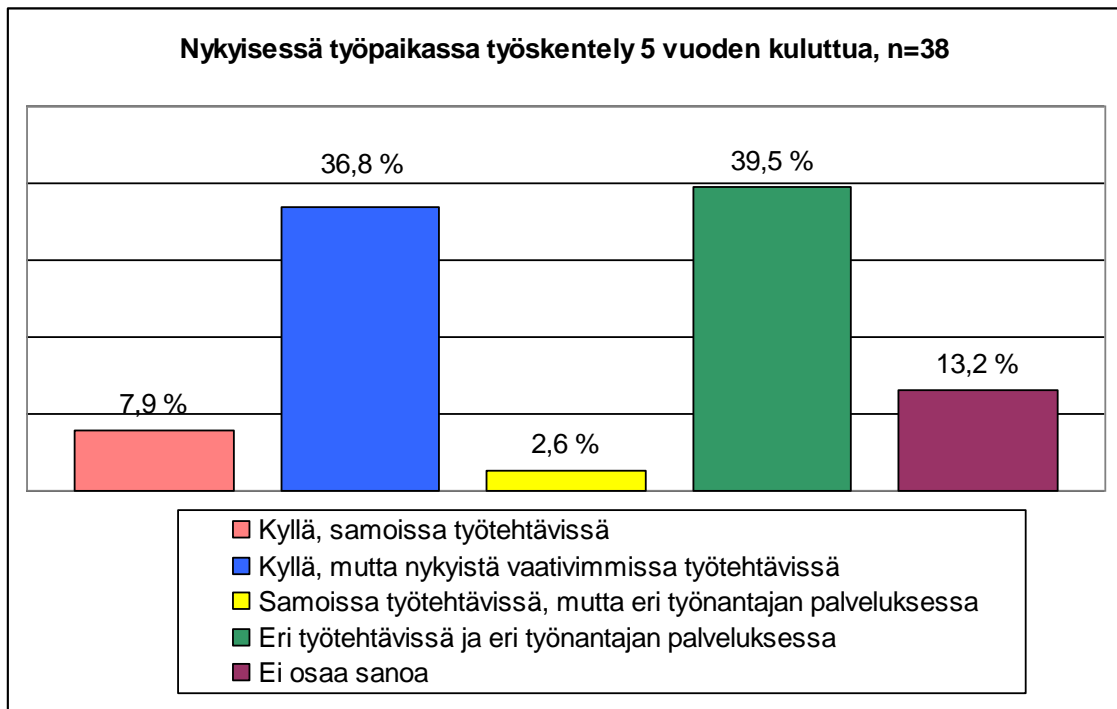
Vastaajaa pyydettiin avoimesti kirjoittamaan, miten työnantaja ottaa opiskelut huomioon. Vastauksista neljä oli tyhjiä. Kaikki muut 24 vastausta liittyivät työaikoihin. Vastaajat kertoivat, että työnantajat yleensä joustivat työvuorojen kanssa ja vapaatakin sai useasti, jos opiskelijalla oli kouluun liittyviä töitä.

Seuraavaksi kysyttiin, kumpi motivoi enemmän vastaajaa, opiskelu vai työ. Viisi (13,2 %) vastaajaa ilmoitti opiskelun motivoivan eniten. Vastaajista 13 (34,2 %) ilmoitti työnteon motivoivan eniten. Yhtä suuri osa vastaajaa ilmoitti opiskelun ja työn motivoivan saman verran. Seitsemän (18,4 %) vastaajaa ei osannut vastata kysymykseen. (Kuvio 25.)

Kuvio 25 Opiskelijaa motivoivat tekijät

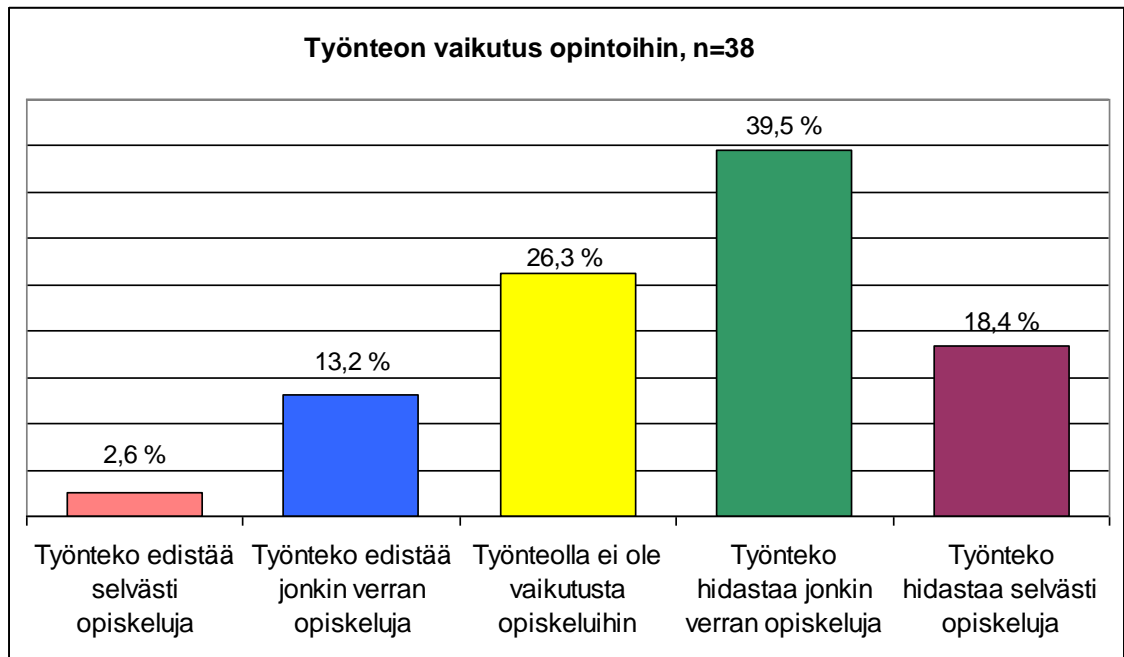
Kysyttiin, voiko vastaaja kuvitella työskentelevänsä nykyisessä työpaikassa vielä viiden vuoden kuluttua. Vastaajista kolme (7,9 %) oli sitä mieltä, että voisi työskennellä nykyisessä työpaikassa ja samoissa työtehtävissä vielä viiden vuoden kuluttua. Vastaajista 14 (36,8 %) oli sitä mieltä, että voisi työskennellä samassa työpaikassa, mutta haluaisi nykyistä vaativimpia työtehtäviä. Yksi (2,6 %) vastaaja haluaisi työskennellä samoissa työtehtävissä, mutta eri työnantajan palveluksessa. Eri työtehtävissä ja eri työnantajan palveluksessa haluaisi työskennellä 15 (39,5 %) vastaajaa. Viisi (13,2 %) vastaajaa ei osannut vastata kysymykseen. (Kuvio 26.)

Kuvio 26 Nykyisessä työpaikassa työskentely 5 vuoden kuluttua

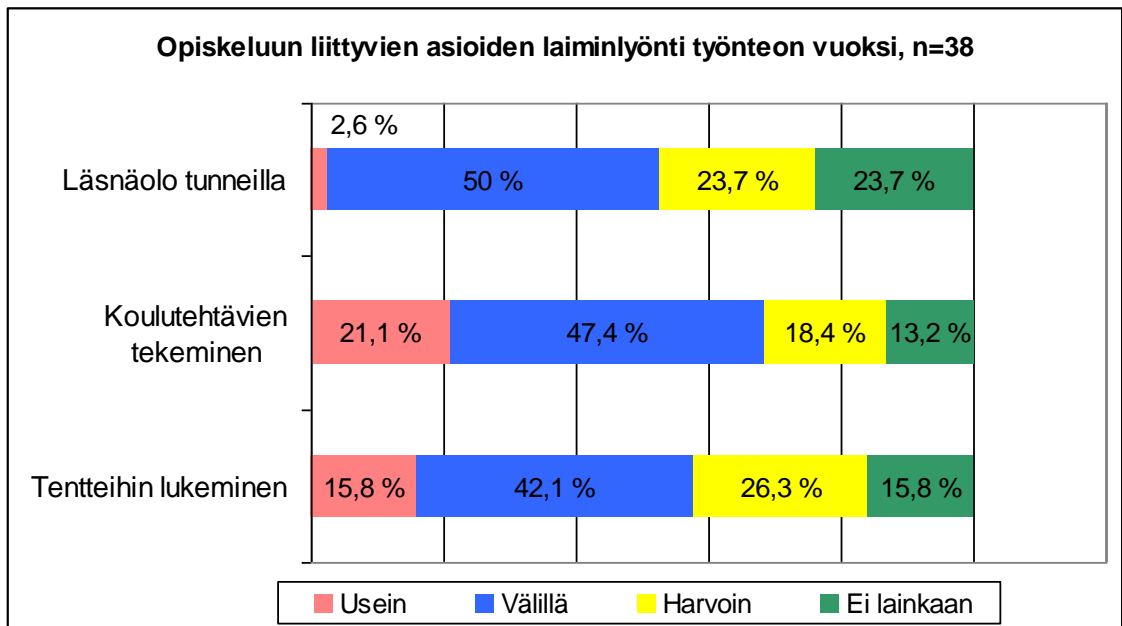
7.4 Työnteon vaikutuksia koskevat tulokset

Ensimmäisessä työnteon vaikutuksia koskevassa kysymyksessä vastaajaa pyydettiin arvioimaan, miten hän kokee työnteon vaikuttavan opiskeluihinsa. Vain yksi (2,6 %) vastaaja katsoi työnteon edistävän selvästi opiskeluja. Viiden (13,2 %) vastaajan mielestä työnteke edisti jonkin verran opiskeluja. Kymmenen (26,3 %) vastaajaa oli sitä mieltä että työnteolla ei ollut vaikutusta opiskeluihin. Vastaajista 15 (39,5 %) eli suurin osa oli sitä mieltä, että työnteke hidasti jonkin verran opiskeluja. Seitsemän (18,4 %) vastaajan mielestä työnteke hidasti opiskeluja selvästi. (Kuvio 27.)

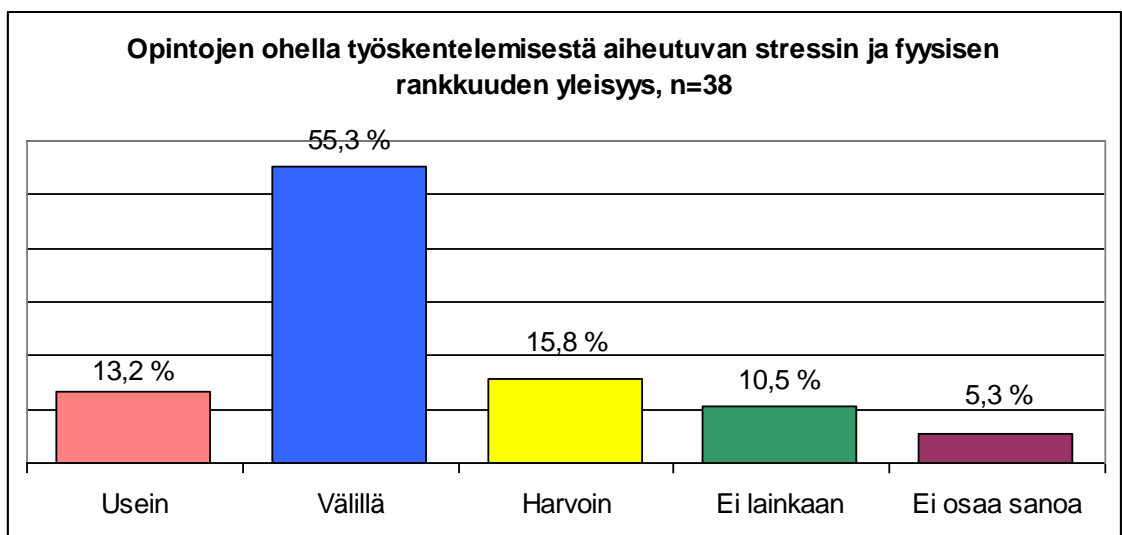
Kuvio 27 Työnteon vaikutus opintoihin

Vastaaja pyydettiin seuraavaksi arvioimaan asteikolla usein, välillä, harvoin, ei lainkaan, oliko hän laiminlyönyt opiskeluun liittyviä asioita töiden takia. Vastaajista vain 2,6 % (yksi vastaaja) oli tunneilta pois usein työnteon vuoksi. Puolet vastaajista oli välillä työnteon vuoksi pois tunneilta. Vajaa puolet vastaajista oli harvoin tai ei lainkaan pois tunneilta työnteon takia. Melkein 70 % vastaajista laiminlöi koulutehtävien tekemistä usein tai välillä. Kolmannes vastaajista laiminlöi koulutehtävien tekemistä harvoin tai ei lainkaan. Melkein 60 % vastaajista jätti tentteihin lukemisen vähälle töiden takia usein tai välillä. Reilu 40 % vastaajista jätti tentteihin lukemisen vähälle harvoin tai työnteolla ei ollut vaikutusta tentteihin lukemiseen. (Kuvio 28.)

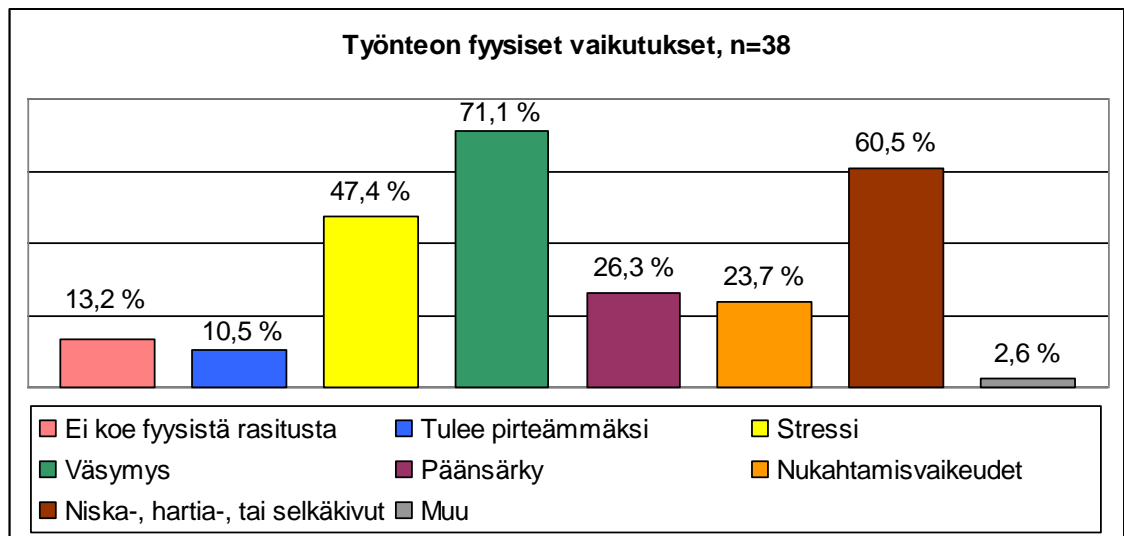
Kuvio 28 Opiskeluun liittyvien asioiden laiminlyönti työnteon vuoksi

Kysyttiin, kokiko vastaaja työnteon opiskelun ohella fyysisesti rankaksi tai stressaavaksi. Viisi (13,2 %) vastaaja koki työskentelemisen olevan stressaavaa ja fyysisesti rankkaa usein. Vastaajista 21 (55,3 %) eli suurin osa koki työskentelemisen olevan stressaavaa ja fyysisesti rankkaa välillä. Kuusi (10,5 %) vastaajaa koki työnteon olevan stressaavaa ja fyysisesti rankkaa harvoin ja neljän (10,5 %) vastaajan mielestä ei lainkaan. Kaksi (5,3 %) vastaajaa ei osannut vastata kysymykseen. (Kuvio 29.)

Kuvio 29 Opintojen ohella työskentelemisestä aiheutuvan stressin ja fyysisen rankkuuden yleisyys

Kysyttiin myös, millaisia fyysisiä vaikutuksia työnteko aiheuttaa vastaajalle. Kysymys oli monivalintakysymys, ja vastaaja sai valita kaikki itseään koskevat kohdat. Fyysistä räsitusta ei kokenut lainkaan viisi (13,2 %) vastaajaa. Työnteko aiheutti piristymistä neljälle (10,5 %) vastaajalle. Vastaajista 18 (47,4 %) ilmoitti kärsivänsä stressistä. Vastaajista 27 (71,1 %) eli todella suuri osa kärsi väsymyksestä. Päänsärystä kärsi kymmenen (26,3 %) vastaajaa ja nukahtamisvaikeuksista yhdeksän (23,7 %) vastaajaa. Niska-, hartia- tai selkäkipuja oli 23 (60,5 %) vastaajalla. Yksi (2,6 %) vastaaja kertoi lisäksi seisomatyön käyvän jalkoihin. (Kuvio 30.)

Kuvio 30 Työnteon fyysiset vaikutukset

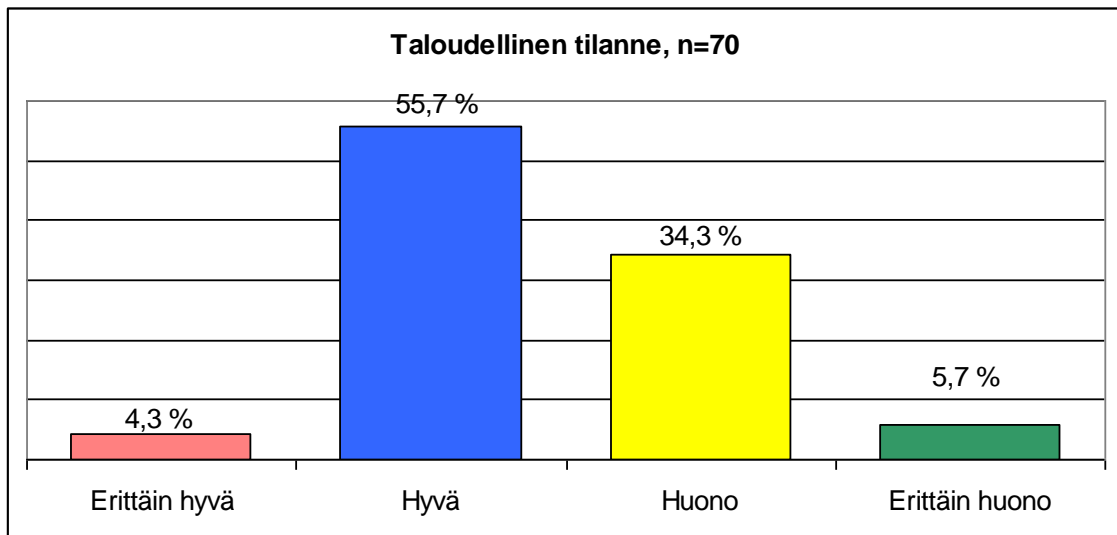
Vastaajalta kysyttiin, voisivatko oppilaitos ja opettajat tukea työssä käyvien opiskelijoiden opiskelua jollakin tapaa. Kysymys oli suunnattu myös niille vastaajille, jotka eivät työskennelleet opintojen ohella. Vastauksen sai kirjoittaa avoimesti. Moni vastaaja oli luetellut useampia tapoja, joilla oppilaitos ja opettajat voisivat tukea työssä käyviä opiskelijoita. Tyhjiä vastauksia oli neljä, ja ”en osaa sanoa” vastauksia oli useita. Seuraavassa vastaukset on luokiteltu teemoittain.

Selvästi eniten ehdotettiin oppituntien läsnäolopakon poistamista ja tai ainakin vähentämistä. Toiseksi eniten toivottiin, että opettajat ymmärtäisivät, tukisivat ja kannustaisivat työssä käyvää opiskelijaa enemmän. Kolmanneksi eniten ehdotettiin kotitehtävien määrän vähentämistä ja pidempiä palautusaikoja. Moni työssä käyvä opiskelija ehdotti, että työnteolla voisi korvata joitakin kursseja tai

saada ainakin joitakin vapautuksia. Moni toivoi, että opetussuunnitelmassa otettaisiin työssä käyvät opiskelijat paremmin huomioon ja että esimerkiksi työntööstä saisi vielä lisää opintopisteitä. Pieni osa vastaajista toivoi lisää verkko-opetusta sekä lisää itsenäisesti käytäviä kursseja. Muutama opiskelija toivoi lisää apua harjoittelu- ja työpaikkojen löytämiseen. Pari opiskelijaa toivoi, että aikatauluista ja etenkin niiden muutoksista tiedotettaisiin aikaisemmin, jotta opiskelija pystyisi suunnittelemaan työvuorot ajoissa. Pari opiskelijaa toivoi myös, että iltapäivä- ja iltaopetus poistettaisiin, tai tunnit pystyisi korvaamaan tehtävillä, jolloin opiskelijalla olisi paremmat mahdollisuudet työskennellä ilta-vuoroissa. Yksi opiskelija toivoi lisää apua opinnäytetyön aiheen keksimiseen. Jotkin vastaajat olivat sitä mieltä, että oppilaitoksen ja opettajien ei kuulu tukea työssä käyviä opiskelijoita, sillä opiskelu on pääasia. Muutama vastaajista oli jopa sitä mieltä, että kuria pitäisi tiukentaa eikä läsnäoloista saisi joustaa. Moni totesi myös, että jos opettajat tukevat työssä käyviä opiskelijoita esimerkiksi läsnäolojen tai pidempien kotitehtävien palautusaikojen suhteen, on se epärealistista niille opiskelijoille, jotka eivät käy töissä. Kaikki vastaajien kirjoittamat kehitysideoita työssä käyvien opiskelijoiden tukemiseksi on luettavissa sellaisinaan kuin opiskelijat ne kirjoittivat liitteestä 2.

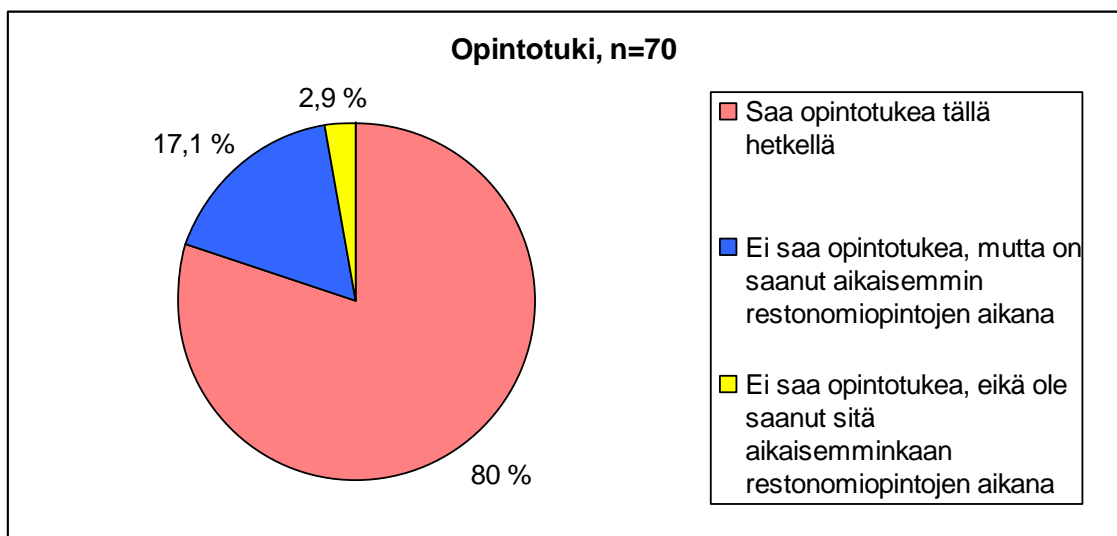
7.5 Toimeentuloa koskevat tulokset

Kyselyn viimeisessä osiossa tarkasteltiin opiskelijoiden taloudellista tilannetta ja toimeentuloa. Ensin tiedusteltiin, mikä on vastaajan taloudellinen tilanne. Kolmen (4,3 %) vastaajan taloudellinen tilanne oli erittäin hyvä. Vastaajista 39:llä (55,7 %) eli suurimmalla osalla taloudellinen tilanne oli hyvä. Huono taloudellinen tilanne oli 24 (34,3 %) vastaajalla. Neljän (5,7 %) vastaajan taloudellinen tilanne oli erittäin huono. (Kuvio 31.)

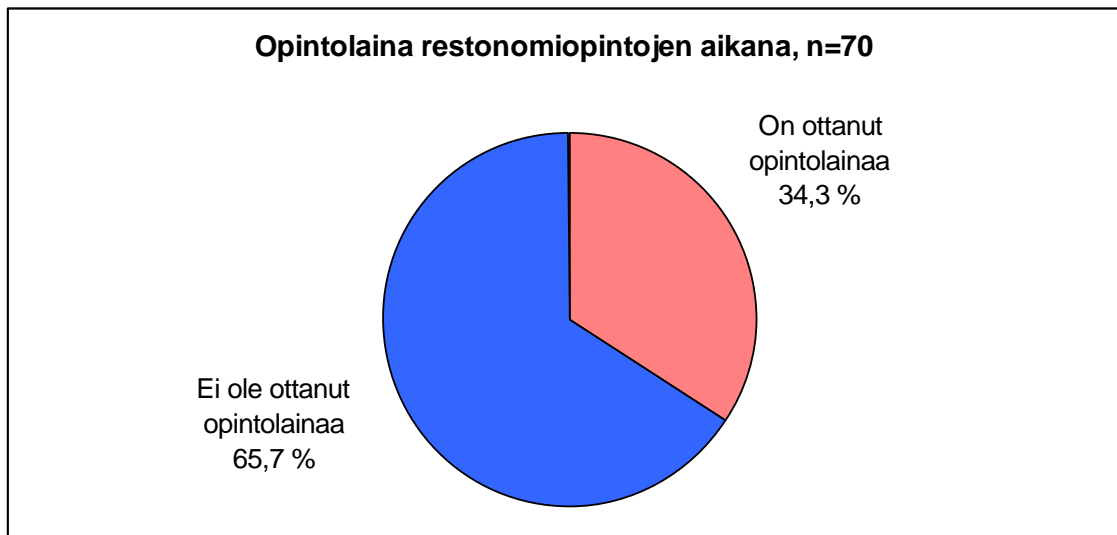
Kuvio 31 Taloudellinen tilanne

Seuraavaksi kysyttiin, saako vastaaja kyselyhetkellä opintotukea. Vastaajista 56 (80 %) eli suurin osa sai opintotukea. Vastaajista 12 (17,1 %) ilmoitti, että ei saa opintotukea, mutta on saanut sitä aikaisemmin restonomiopintojen aikana. Kaksi (2,9 %) vastaajaa ilmoitti, ettei saa opintotukea, eikä ole saanut sitä aikaisemminkaan restonomiopintojen aikana. (Kuvio 32.)

Kuvio 32 Opintotuki

Viimeiseksi kysyttiin, onko vastaaja ottanut opintolainaa restonomiopintojensa aikana. Opintolainaa oli ottanut 24 (34,3 %) vastaajaa. Opintolainaa ei ollut ottanut 46 (65,7 %) vastaajaa. (Kuvio 33.)

Kuvio 33 Opintolaina restonomiopintojen aikana

Lopuksi vielä pyydettiin antamaan kommentteja kyselystä. Kysymykseen ei ollut pakko vastata. Siihen oli kuitenkin vastannut 34 % vastaajista. Kommenteista yli puolissa kerrottiin opinnäytetyön aiheen olevan mielenkiintoinen tai tärkeä. Monessa kommentissa toivottiin onnea opinnäytetyön tekoon. Kommenteja oli myös liittyen kyselyn ja kysymysten rakenteeseen, ja niitä keuhuttiin pääosin selkeiksi, ja kysely oli nopea täyttää. Pari vastaajaa oli kuitenkin sitä mieltä, että vastausvaihtoehdoista ei löytynyt sopivaa ja kysymykset olisi voinut laittaa vähemmille sivuille. Parissa kommentissa pohdittiin myös sitä, vastaavatko kysymykset tutkimusongelmaan. Moni vastaaja toivoi, että opinnäytetyön kautta saaduista uusista tiedoista on hyötyä työssä käyville opiskelijoille. Kaikki vastaajien kirjoittamat kommentit kyselystä voi sellaisinaan lukea liitteestä 3.

8 JOHTOPÄÄTÖKSET

Tehdyssä kyselyssä ilmeni paljon uutta ja myös jotakin yllättävää tietoa, josta on tulevaisuudessa varmasti hyötyä Saimaan ammattikorkeakoululle, opettajille ja opiskelijoille. Tietysti moni asia on kiinni opiskelijasta itsestään tai kolmannesta tahosta. Esimerkiksi opiskelijan henkilökohtaisiin ongelmiin, kokemukseen väärällä alalla opiskelemisesta tai opintotuen määrään oppilaitos ja opettajat eivät pysty juurikaan vaikuttamaan. Johtopäätöksissä selvennetään vielä tutkimuksen keskeisimpiä tuloksia sekä tehdään johtopäätöksiä tuloksista. Kehitys-

ehdotuksissa tuodaan esille kyselyyn vastanneiden keinoja sekä muita tapoja, joilla voitaisiin tukea työssä käyviä opiskelijoita.

Tutkimuksen mukaan vastaajista työskenteli 54,3 %. Määrä tuli yllätyksenä, sillä aikaisempien tutkimusten mukaan suurempi osa restonomiopiskelijoista työskentelee. Myös omien kokemusten mukaan lähes jokainen tuntemani Saimaan ammattikorkeakoulun restonomiopiskelija on tehnyt työtä opintojen ohella. Esimerkiksi Tilastokeskuksen (2011b) mukaan matkailu-, ja ravitsemis- ja talousalan ammattikorkeakouluopiskelijoista hieman suurempi, eli 65 % työskenteli. Korpisalonen (2009, 46) opinnäytetyön mukaan jopa 89 % Haaga-Helian ammattikorkeakoulun restonomiopiskelijoista työskenteli. Tämä selittynee osaksi sillä, että työskentely on pääkaupunkiseudulla yleisempää kuin muualla Suomessa. Lisäksi Korpisalonen tutkimuksen ulkopuolelle oli jätetty ensimmäisen vuoden opiskelijat.

Saimaan ammattikorkeakoulun restonomiopiskelijat työskentelevät siis keskimääräisesti hieman vähemmän kuin restonomiopiskelijat yleensä. Työllisten opiskelijoiden osuus on kuitenkin normaali, jos sitä vertaa ammattikorkeakouluopiskelijoiden yleiseen työllisyystilanteeseen (vrt. Tilastokeskus 2011a). Joka tapauksessa tässä tutkimuksessa yli puolet vastaajista työskenteli, joten opiskelijoiden työntekoa ei tule pitää vähäisenä asiana. Tämän tutkimuksen mukaan työskentely oli sitä todennäköisempää, mitä vanhempi opiskelija oli tai mitä pidemmällä opiskeluissa hän oli, mikä on todettu myös aikaisemmissa opiskelijatutkimuksissa. Esimerkiksi tähän tutkimukseen vastanneista ensimmäisen vuoden opiskelijoista työskenteli 23 %, toisen vuoden opiskelijoista 50 %, kolmannen vuoden opiskelijoista 65 % ja yliaikaa opiskelevista 70 %. Tässä tutkimuksessa naisopiskelijoista työskenteli 50 % ja miehistä jopa 86 %. Miehiä vastasi kyselyyn kuitenkin niin vähän, että tulosta miesten osalta ei voi pitää täysin luotettavana. Miesopiskelijat työskentelevät kuitenkin yleisesti ottaen enemmän kuin naisopiskelijat, esimerkiksi Viuhkon (2006, 58) tutkimuksen mukaan.

Suurin osa vastaajista oli ollut säännöllisesti palkkatöissä opiskelun ja lomien aikana. Noin 11 % vastaajista ei ollut työskennellyt lainkaan viimeisen vuoden aikana. Määrä on pieni, sillä esimerkiksi Saarenmaan ym. (2010, 37) tutkimuk-

sessä viimeisen vuoden aikana ei ollut työskennellyt lainkaan 29 % Itä-Suomen opiskelijoista.

Korpisalonen (2009, 47) opinnäytetyöhön verrattuna Saimaan ammattikorkeakoulun restonomiopiskelijat tekivät viikossa hieman vähemmän työtunteja kuin Haaga-Helican restonomiopiskelijat. Tämä selittynee osaksi sillä, että työskentely on pääkaupunkiseudulla selvästi yleisempää kuin muualla Suomessa. Tämän tutkimuksen mukaan restonomiopiskelijat työskentelivät noin 17 tuntia viikossa. Noin kolmasosa tämän tutkimuksen työtätekevistä opiskelijoista työskenteli jopa 21 tuntia tai yli viikossa. Määrää voi pitää suurena verrattuna esimerkiksi Saarenmaan ym. (2010, 48) tutkimukseen. Tämän tutkimuksen mukaan työtätekevistä opiskelijoista noin 52 % teki oman alansa töitä. Luku on yllättävän pieni. Esimerkiksi Korpisalonen (2009, 48) opinnäytetyössä restonomiopiskelijoista oman alansa töitä teki 80 %. Tämä on merkki siitä, että moni opiskelija ei halua elää niukasti, vaan tekee sitä työtä mitä on tarjolla.

8.1 Työnteon syyt

Tässä tutkimuksessa opiskelijoiden keskeisimmät syyt työntekoon liittyivät rahaan, joka on myös todettu aikaisemmissa tutkimuksissa, kuten Berndtsonin (2004, 38 - 39) teoksessa. Tähän tutkimukseen vastanneista suurin osa työskenteli, jotta raha riittäisi vapaa-aikaan kuuluviin menoihin. Melkein yhtä moni työskenteli välttämättömien menojen, kuten vuokranmaksun ja ruoan takia. Opiskelijat arvostivat myös työkokemuksen ja uusien kontaktien saamista, jonka myös Mannisenmäki ja Valtari (2005, 115) totesivat teoksessaan. Tämän tutkimuksen mukaan noin joka viidennes työtätekevä opiskelija ilmoitti opiskelun olevan sivutoimista ja työskentelyn päätoimista. Tulos on hieman yllättävä, sillä kyse on kuitenkin nuorten koulutuksesta.

Suurin syy siihen, ettei opiskelija työskennellyt, oli halu keskittyä opiskeluun, mikä on tietysti positiivista opiskelujen kannalta. Sama seikka nousi esille myös Korpisalonen (2009, 46) opinnäytetyössä. Korpisalonen opinnäytetyössä suurin syy työskentelemättömyyteen oli kuitenkin oppilasvaihdon suorittaminen ulkomailla. Tässä tutkimuksessa sen sijaan vain yksi opiskelija ilmoitti ”muu syy” -kohdassa

suorittavansa harjoittelua ulkomailla. On myös mahdollista, että kysely ei tavoittanut kyselyhetkellä oppilasvaihdossa olleita opiskelijoita. Melkein puolet eivät tehneet töitä siksi, että halusivat käyttää vapaa-ajan muuhun kuin työhön. Vastaaajista 28 % ilmoitti, ettei työskennellyt siksi, että rahatilanne oli kunnossa. Vastaaajista 22 % tekisi töitä, jos niitä saisi. Jos nämä opiskelijat saisivat työpaikan, nousisi työtätekevien opiskelijoiden osuus keskiverroksi Tilastokeskuksen (2011b) mukaan.

8.2 Työnteon vaikutukset opiskeluun

Tämän tutkimuksen mukaan suurin osa opiskelijoista oli sitä mieltä, että työnteolla on hidastava vaikutus opintoihin. Tämä on todettu myös aikaisemmissa opiskelijatutkimuksissa. Myös Korpisalonen (2009, 49) opinnäytetyössään päästiin lähes samoihin tuloksiin. Tämän tutkimuksen mukaan opiskelijat, jotka kokivat työnteolla olevan hidastavia vaikutuksia opiskeluun, myös työskentelivät useita tunteja viikossa. He kokivat työnteon myös tavallista useammin fyysisesti raskaaksi tai stressaavaksi. On silti positiivista, että osa opiskelijoista katsoi työnteon edistävän opiskelua. Valtaosa opintojen ohella työskentelevistä opiskelijoista käytti vähemmän aikaa opiskeluun viikossa kuin ne opiskelijat, jotka eivät työskennelleet. Työnteon voidaan siis katsoa vievän aikaa opiskelulta. Muutamia poikkeustapauksia kuitenkin löytyi.

Opiskeluun liittyvistä velvollisuuksista opiskelijat laiminlöivät työn vuoksi eniten koulutehtävien tekemistä. Eniten sitä laiminlöivät opiskelijat, jotka olivat paljon töissä. Myös tentteihin lukeminen jäi monelta vähemmälle töiden vuoksi. Noin puolet vastaajista arvioi olevansa töiden takia poissa oppitunneilta harvoin tai ei lainkaan. Tämä osoittaa, että opiskelijat ovat mieluummin oppitunneilla kuin lukevat kotona. Moni opiskelija ehkä myös kokee oppivansa oppitunneilla enemmän kuin yksin lukiessaan, mutta myös läsnäolopakko pakottaa opiskelijat oppitunneille.

Moni opiskelija työskenteli sekä arkisin että viikonloppuisin. Pelkästään viikonloppuisin työskenteli noin 29 % vastaajista. Kun opiskelija työskenteli viikonloppuisin, aiheutui työnteosta vähemmän häiriötä opintoihin. Suurin osa opiskeli-

joista työskenteli iltaisin. Iltaisin ja kontaktituntien aikana työskentelevät opiskelijat olivat useimmin poissa oppitunneilta, ja heillä kokeisiin lukeminen jäi vähemmälle. Viikonloppuisin aamu- ja iltapäivällä sekä öisin työskentelevät opiskelijat sen sijaan laiminlöivät opiskeluun liittyviä velvollisuuksia selvästi vähemmän.

Kun opiskelijan taloudellinen tilanne on kunnossa, myös opiskelut voivat sujua paremmin. Sillä, tekikö opiskelija töitä opintojen ohella, ei ollut juuri merkitystä siihen, minkälainen taloudellinen tilanne opiskelijalla oli. Esimerkiksi moni työtätekevä opiskelija koki taloudellisen tilanteensa huonoksi ja opiskelijat, jotka eivät tehneet töitä, saattoivat kokea taloudellisen tilanteensa hyväksi. Oli yllättävää, että vastaajista 60 % arvioi taloudellisen tilanteensa hyväksi tai erittäin hyväksi. Esimerkiksi Viuhkon (2006, 44) tutkimuksen mukaan matkailu- ja ravitsemisalan opiskelijat arvioivat taloudellisen tilanteensa selvästi huonommaksi. On kuitenkin muistettava, että jokainen opiskelija on yksilö, ja jokaisen tulot ja menot ovat erilaisia. Tämän tutkimuksen restonomiopiskelijoiden hyvä taloudellinen tilanne voi selittyä myös sillä, että vastaajista keskimääräistä suurempi osa oli ottanut opintolainaa. (Vrt. Saarenmaan ym. 2010, 35.)

8.3 Työnteon fyysiset vaikutukset

Suurin osa vastaajista arvioi opintojen ohella työskentelyn olevan välillä fyysisesti rankkaa ja stressaavaa. Väsymys oli mitattavista oireista yleisin ja siitä kärsi yli puolet vastaajista. Myös Erolan (2004, 49) tutkimuksen mukaan matkailu- ja ravitsemisalan opiskelijat kärsivät muita aloja useammin väsymyksestä. Tähän tutkimukseen vastanneista väsymyksestä kärsivät olivat usein ilta- tai yötyötä tekeviä hotelli- ja ravintola-alan opiskelijoita.

Moni opiskelija, mutta etenkin hotelli- ja ravintola-alan töitä tekevä, kärsi niska-, hartia- tai selkäkivuista. Myös stressiä aiheutui melkein puolelle työtätekevästä opiskelijoista. Kymmenesosa vastaajista sen sijaan kertoi tulevansa pirteämmäksi töitä tehdessään, ja 13 % vastaajista ei kokenut lainkaan fyysistä rasitusta töiden takia.

8.4 Työnantajan huomiointi restonomiopiskelijaa ja opintoja kohtaan

Tutkimuksen mukaan vain joka kymmenes työnantaja huomioi restonomiopiskelijan eri tavalla kuin ilman koulutusta olevan työntekijän. Tämä saattoi johtua pitkälti siitä, että noin puolet vastaajista ei tehnyt alansa töitä. Tämä voi myös olla merkki siitä, että työnantajat eivät tiedä, mikä restonomitutkinto on, eivätkä näin ollen arvosta tutkintoa. On siis mahdollista, että restonomitutkinnon markkina-arvo on työnantajien silmissä alhainen. Esimerkiksi Korpisaloon (2009, 64) opinnäytetyössä kävi ilmi, että moni opiskelija koki, että työnantajat eivät arvosta restonomitutkintoa samalla lailla kuin restonomiopiskelijat. Haastavammat työtehtävät ja enemmän vastuuta olivat yleisimmät keinot, joilla restonomiopiskelija huomioidaan. Pari vastaajaa myös ilmoitti, että ei olisi saanut työpaikkaa, jos ei olisi ollut restonomiopiskelija.

Suurin osa työnantajista huomioi restonomiopiskelijän opinnot kuitenkin kiitettävästi. Tämä tapahtui yleensä joustamalla työaikojen suhteen. Samanlaisia tuloksia sai myös Korpisalo (2009, 44 - 45) opinnäytetyössään. Työnantajien antama jousto on positiivinen ja tärkeä asia, sillä usean opiskelijan kohdalla se mahdollistaa työnteon opintojen ohella. Ne opiskelijat, joita työnantaja ei tukenut, valittivat useammin työnteon ja opiskelun yhdistämisen vaikeudesta. He myös kokivat työnteon hidastavan jonkin verran tai selvästi opintoja. Oppilaitoksen antama tuki on entistä tärkeämpää tapauksissa, joissa työnantaja ei huomioi mitenkään opiskelijän opintoja.

8.5 Työskentely urakehityksen kannalta

Tutkimuksen perusteella työnteko motivoi opiskelijaa jonkin verran enemmän kuin opiskelu. Tulos oli tietyllä tapaa odotettavissa, sillä itsekkin opiskelijana tiedän, että oppitunneilla istuminen tuntui joskus turhauttavalta, mutta työtä tehdessä pääsee näyttämään osaamisensa. Lisäksi työnteosta opiskelija saa rahaa, mikä on varmasti yksi keskeisimmistä syistä, miksi työnteko kiinnostaa opiskelijaa enemmän. Kun työnteko kiinnostaa opiskelijaa opintoja enemmän, aiheutuu opintojen keskeytyksiä opiskelijan lähtiessä työelämään. Toisaalta on myös hyvä, että työnteko motivoi opiskelijaa enemmän kuin opiskelu, sillä opis-

kelu on suhteellisen lyhyt ja ohimenevä elämänvaihe, jonka loputtua opiskelija siirtyy yleensä työelämään.

Restonomikoulutuksen tarkoituksena on kehittää opiskelijoista esimiehiä, asiantuntijoita tai yrittäjiä, joten oli positiivista, että iso osa opiskelijoista halusi tutkimuksen mukaan työskennellä alansa työpaikassa vielä viiden vuoden kuluttua, mutta työtehtäviin melkein jokainen kaipasi lisää haastetta. Tämä on tärkeää etenkin uran ja urakehityksen kannalta. Opiskelijat odottavat haasteita tulevaisuuden työelämältä, eivätkä tyydy vain suoritustason työtehtäviin. Myös se oli positiivista, että iso osa opiskelijoista, jotka eivät työskennelleet oman alansa työtehtävissä, kokivat olevansa viiden vuoden kuluttua eri työssä ja työtehtävissä.

8.6 Kehittämisehdotukset työtätekevien opiskelijoiden tukemiseksi

Opiskelijat kommentoivat aiheen olevan tärkeä, ja moni oli iloinen siitä, että aiheetta tutkittiin. Opiskelijat toivoivat, että opinnäytetyö johtaa toimenpiteisiin ja työssä käyvän opiskelijan tilanne paranee. Vastausprosentti kertoi jo osaltaan, että kyselyn aihe on opiskelijoille tärkeä. Työssäkäyvien opiskelijoiden opiskelun helpottamiseksi ylivoimaisesti suosituin ehdotus oli läsnäolopakon pienentäminen tai poistaminen. Läsnaolopakon vähentäminen tai poistaminen mahdollistaisi sen, että opiskelijat pystyisivät olemaan enemmän töissä ja tienaisivat enemmän rahaa, jonka seurauksena opiskelijat stressaisivat vähemmän taloudellista tilannettaan. Tässä tapauksessa monella opiskelijalla voisi koulumenestys kuitenkin olla heikompaa, sillä itsenäinen opiskelu on useissa oppiaineissa hankalaa. Lisäksi esimerkiksi puheviestinnän kaltaisilla oppitunneilla ongelmaksi voisi tulla, miten näyttää osaamisensa. Monet vastaajat totesivat myös sen, että jousto läsnäolojen suhteen voisi olla epäreilua niitä opiskelijoita kohtaan, jotka eivät työskentele.

Monet opiskelijat toivoivat, että opettajilla olisi ymmärtävämpi asenne työtätekeviä opiskelijoita kohtaan ja että opettajat tukisivat ja kannustaisivat opiskelijoita enemmän työnteossa. Muutama opiskelija mainitsi, etteivät kaikki opettajat ymmärrä sitä, että joidenkin opiskelijoiden on yksinkertaisesti pakko tehdä töitä

toimeentulonsa turvaamiseksi. Tietenkään opettajien tehtävänä ei ole suunnitella opetustaan täysin työtätekevien opiskelijoiden ehdoilla, mutta pieni kannustus ja tuki tuskin ainakaan huonontavat opintomenestystä. Siitä, että opiskelijat kokisivat opettajien ymmärtävän sitä, miksi he tekevät töitä, olisi varmasti jo apua. Osa opiskelijoista oli myös poissa oppitunneilta töiden vuoksi. Myös sesonkiaikojen huomioonottaminen jollakin tavalla lukujärjestyksessä ja opetusjärjestelyissä voisi olla hyödyksi. Esimerkiksi joulukuu on ravintola-alalla sesonkiaikaa pikkujoulujen vuoksi, ja silloin monilla opiskelijoilla olisi mahdollisuus saada keikkatyötä.

Moni opiskelija toivoi pidempiä palautusaikoja kotitehtäville tai vähemmän koti-tehtäviä. Opintoja helpottavia tekijöitä arvioidessa on myös opiskelijoiden oltava realistisia ja ymmärrettävä, etteivät opettajatkaan voi tulla kaikissa asioissa vastaan. Opetussuunnitelma ja tutkintosääntö asettavat tietyt tavoitteet ja rajat sille, mitä opintojaksolla on opittava ja missä ajassa.

Osa opiskelijoista toivoi myös lisää itsenäistä opiskelua ja etäopiskelua sekä verkko-opetusta. Joidenkin opintojaksojen kohdalla voisi toimia sellainen käytäntö, että opintojakson suoritustapa olisi opiskelijan itse valittavissa. Hän voisi joko osallistua kontaktiopetukseen, jolloin kotitehtäviä olisi vähemmän, tai hän voisi opiskella itsenäisesti kotona ja tehdä suuremman harjoitustyön aiheeseen liittyen. Silloin myös työssä käyvät opiskelijat voisivat opiskella silloin, kun heille sopii. Verkko-opiskelu on nykyaikaa, ja sen antamia mahdollisuuksia onkin käytetty Saimaan ammattikorkeakoulussa hyväksi. Valinnaisia opintojaksoja liittyen tietotekniikkaan voisi kuitenkin lisätä, sillä tietotekniikan hallitseminen on nykymaailmassa myös työpaikoilla erittäin tärkeää.

Osa opiskelijoista ehdotti myös, että opintopisteitä työnteosta kertyisi enemmän. Tämä voisi olla yksi realistisimmista ja hyödyllisimmistä tavoista yhdistää opiskelu ja työ. Tulisi myös miettiä, miten työnteko voitaisiin yhdistää opintoihin, muuten kuin pelkän harjoittelun avulla. Hyödyksi voisi myös olla joidenkin peruskurssien hyväksi lukeminen, jos opiskelijalla on aikaisempaa kokemusta opintojaksoon liittyen. Opetussuunnitelmassa pitäisi tulevaisuudessa huomioida

työtätekevät opiskelijat paremmin, sillä kuten tässäkin tutkimuksessa huomattiin, opiskelijoiden työnteke ei tule ainakaan häviämään lähitulevaisuudessa.

9 TUTKIMUKSEN ARVIOINTIA

Tutkimuksen reliabiliteettia voi pitää suhteellisen hyvänä. Kyselylomakkeessa muutamia kysymyksiä toistettiin, jotta asia saatiin varmuutta. Esimerkiksi työnteosta tiedusteltiin kahteen otteeseen, pitääkö vastaaja sitä opintoja hidastavana tekijänä. Reliabiliteettiä pyrittiin nostamaan myös tekemällä tulosten analysointi vaiheessa vertailuja eri taustamuuttujien kanssa. Yleisimmin vertailuja tehtiin koulutusohjelmittain, sukupuolijakauman, iän sekä opintojen aloitusvuoden kautta. Näin saatiin varmistuksia tiettyihin aikaisempiin tutkimusten tuloksiin, kuten siihen että vanhemmat opiskelijat työskentelevät enemmän. Vertailuja tehtiin myös muiden kuin edellä mainittujen muuttujien välillä. Haluttiin esimerkiksi selvittää, mihin kellonaikaan väsymyksestä kärsivät opiskelijat työskentelivät, ja havaittiin että he työskentelivät yleensä yö- tai iltavuoroissa, mikä on tietysti loogista.

Moni vastaaja kertoi kysymysten olevan selkeitä ja hyviä, joten myös tutkimuksen validiutta voidaan pitää korkeana. Tulkinnanvaraisia kysymyksiä ei juuri ollut. Kyselyssä oli useita vastausvaihtoehtoja, joista vastaaja sai valita itselleen sopivan vastauksen. Joissakin kysymyksissä annettiin myös vaihtoehdoksi ”en osaa sanoa”. Kaikkiin vastaajan kohdalle tuleviin kysymyksiin vastaaminen oli silti pakollista, mikä nosti myös validiutta. Kuitenkin parin vastaajan mielestä kaikista kysymyksistä ei löytynyt sopivaa vastausvaihtoehtoa. Validiutta lisäsi myös se, että kyselylomake testattiin yhdellä restonomiopiskelijalla, jonka jälkeen virheitä ja epäselvyyksiä saatiin vielä korjattua.

Työssä onnistuttiin selvittämään tutkittavat asiat hyvin. Teoreettisesta viitekehystä tuli kattava ja lähteitä löytyi paljon. Ensimmäinen versio teoriaosuudesta oli laaja, ja siitä karsittiin paljon pois, jotta tekstistä saatiin enemmän ot-

sikkoa vastaava. Teoriaosuus sekä tutkimukseen liittyvä osuus ovat tasapainossa toistensa kanssa ja suurin piirtein yhtä pitkiä.

Suurin osa kyselyn vastauksista oli rakentavia ja hyödyllisiä. Tulokset vastasivat tutkimusongelmaan. Kysymyksiä oli paljon, ja opiskeluun liittyviä kysymyksiä olisi voinut olla vähemmän. Lisäksi kysymyksen opiskelijan asuinkunnasta olisi voinut jättää pois, sillä se ei tuonut uutta tietoa. Työnteon vaikutuksia koskevassa osiossa olisi kuitenkin voinut olla enemmän kysymyksiä. Osiossa olisi voinut olla kysymys, miten opiskelun ja työn yhteensovitus on onnistunut opiskelijan kohdalla ja onko työnteke heikentänyt opiskelijan koulumenestystä. Olisi voitu myös kysyä tarkemmin, mitkä ovat työnteosta aiheutuvat positiiviset vaikutukset.

Kysymysten paljouden vuoksi tulosten analysointi ja vertailu oli välillä sekavaa. Muutaman kysymyksen rakennetta olisin muuttanut sellaiseksi, että analysointi olisi onnistunut helpommin. Esimerkiksi kysymys ”Kuinka merkityksellisiä seuraavat asiat ovat siihen, että opintosi ovat edenneet tavoitteita hitaammin?” As-teikkoon olisi voinut kuulua vain kolme vaihtoehtoa, tai sitten arvioitavia asioita olisi voinut olla vain muutamia, ja muita asioita olisi voitu kysyä avoimesti. Kyse-lyhetkellä harjoittelussa olleet saattoivat myös kokea epäselväksi kysymyksen: ”Monta tuntia keskimäärin opiskelet viikossa?”. Harjoittelusta olisi siis voinut olla tarkentavia kysymyksiä, sillä nyt ainakin yhden vastaajan mielestä aihetta käsi-teltiin liian vähän.

Kyselyn vastausprosentti 47 oli kiitettävä, mutta se olisi voinut olla parempikin. Tosin ainakin yksi vastaaja ei kuulunut kohderyhmään, sillä hän kertoi eräässä kysymyksessä opiskelevansa aikuiskoulutuslinjalla. Kyselyä markkinointiin mo-nella tapaa. Vastausprosentti olisi voinut olla vielä suurempi, jos kyselystä olisi laitettu esimerkiksi ilmoituksia oppilaitoksen ilmoitustaululle tai kyselyn tekijä olisi käynyt kertomassa kyselyistä oppitunneilla. Aiheen kannalta tärkein vastaa-jaryhmä vastasi kuitenkin kiitettävästi. Tärkeimpänä vastaajaryhmänä voi pitää vanhempia ja pidemmällä opiskeluissa olevia opiskelijoita, sillä heillä oli eniten kokemusta työnteosta. Kyselyyn vastaaminen vei vain 5 - 10 minuuttia, joka on varmasti yksi syy, miksi kyselyn vastausprosentti oli korkea.

Opinnäytetyö oli kokonaisuudessaan hyvin mielenkiintoinen ja opettavainen projekti. Tämä johtui pitkälti siitä, että aihe oli mielenkiintoinen ja tärkeä. Opiskelijoiden työssä käynnistä onkin viime vuosina tehty enemmän tutkimuksia kuin esimerkiksi 1990-luvulla tai 2000-luvun alkupuolella. Tässä tutkimuksessa moni kertoi, että kaikki opettajat eivät ymmärrä opiskelijoiden työntekoa. Jatkotutkimuksessa voitaisiinkin selvittää, miten opetushenkilökunta suhtautuu opiskelijoiden työntekoon. Jatkotutkimuksen aihe voisi myös liittyä keinoihin, joilla yhdistää opiskelu ja työ muutoin kuin harjoittelun osalta. Työn ja opiskelun yhdistämiseen liittyvistä keinoista voitaisiin tehdä jatkotutkimus oppilaitoksen henkilökunnan kesken. Olisi tärkeää saada selville, mitä keinoja opettajat, koulutuspäälliköt ja toimialajohtajat pitävät hyvinä ja mitä huonoina.

KUVIOT

Kuvio 1 Sukupuoli, s.34

Kuvio 2 Ikä, s.35

Kuvio 3 Asuinkunta, s.35

Kuvio 4 Koulutusohjelma, s.36

Kuvio 5 Peruskoulutus, s.36

Kuvio 6 Opintojen aloitusvuosi, s.37

Kuvio 7 Opintopisteitä vastaushetkellä, s.37

Kuvio 8 Harjoittelu, s.38

Kuvio 9 Opiskeluihin käytettävä tuntimäärä viikossa, s.39

Kuvio 10 Hyvän arvosanan saamisen tärkeys, s.39

Kuvio 11 Kokemus oikealla alalla opiskelemisesta, s. 40

Kuvio 12 Opintojen edistyminen, s. 40

Kuvio 13 Syyt hitaaseen opintojen etenemiseen, s.42

Kuvio 14 Tyytyväisyys opinnoissa etenemiseen, s.43

Kuvio 15 Työssäkäynti viimeisen vuoden aikana, s.44

Kuvio 16 Tämänhetkinen työtilanne, s.44

Kuvio 17 Syyt miksi ei työskentele, s.45

Kuvio 18 Työskentelemisen syyt, s.46

Kuvio 19 Keskimääräinen työskentelyaika viikossa, s.47

Kuvio 20 Koulutusalaan vastaavissa tehtävissä työskentely, s.48

Kuvio 21 Työskentelyajankohta, s.48

Kuvio 22 Pääasiallinen työskentelyyn käytettävä vuorokauden aika, s.49

Kuvio 23 Työnantajan huomiointi restonomiopiskelijaa kohtaan, s.49

Kuvio 24 Työnantajan huomiointi opintoja kohtaan, s.50

Kuvio 25 Opiskelijaa motivoivat tekijät, s.51

Kuvio 26 Nykyisessä työpaikassa työskentely 5 vuoden kuluttua, s.52

Kuvio 27 Työnteon vaikutus opintoihin, s.53

Kuvio 28 Opiskeluun liittyvien asioiden laiminlyönti työnteon vuoksi, s.54

Kuvio 30 Opintojen ohella työskentelemisestä aiheutuvan stressin ja fyysisen rankkuuden yleisyys, s.54

Kuvio 31 Työnteon fyysiset vaikutukset, s.55

Kuvio 32 Taloudellinen tilanne, s.57

Kuvio 33 Opintotuki, s.57

Kuvio 34 Opintolaina restonomiopintojen aikana, s.58

LÄHTEET

Anttila, E & Mirola T. 2011. Opinnäytetyö ohjaajan silmin. Saimaan ammattikorkeakoulun julkaisuja. Sarja A: Raportteja ja tutkimuksia 20

Berndtson, T. 2004. Opiskelijatutkimus 2003: opiskelijoiden toimeentulo ja toimeentulon ongelmat. Helsinki. Edita Prima Oy.

Buss, A. Karkkunen, N. Lehtinen, S. Nordlund, M. & Taskila, V. 2008. Askelia opintopolulla. Suomen Ammattikorkeakouluopiskelijayhdistysten Liitto – SAMOK ry. Helsinki. http://www.samok.fi/images/stories/linkitetyt/askelia_opintopolulla.pdf (Luettu 15.3.2011)

Eklund Kari, Hyrkkänen Ursula & Orelma Ari. 2000. Etelä-Karjalan ammattikorkeakoulun lyhyt historia. Etelä-Karjalan ammattikorkeakoulu. Lappeenranta

Erola, H. 2004. Ammattikorkeakouluopiskelijoiden hyvinvointi 2004. Sosiaali- ja terveysministeriön selvityksiä 2004:16. Sosiaali- ja terveysministeriö. Helsinki <http://pre20090115.stm.fi/pr1095678831032/passthru.pdf> (Luettu 1.3.2011)

Etelä-Karjalan ammattikorkeakoulu. 2005. Toimintakertomus 2005. http://www.saimia.fi/fi-FI/images/docs/toimintakertomukset/ekamk_tk2005.pdf (Luettu 12.3.2011)

Hirsjärvi, S. Remes, P. & Sajavaara P. 1997. Tutki ja kirjoita. Helsinki: Edita

Hulkko, Laura. 2009. Opiskelijoiden työssä käynnissä on sukupuolieroja. Tilastokeskuksen hyvinvointikatsaus 1/2009 http://www.stat.fi/artikkelit/2009/art_2009-03-16_005.html?s=0 (Luettu 14.3.2011)

Jobstep. 2011. Lisätietoa eri alojen harjoittelusta. http://www2.jobstep.net/modules/page/show_page.asp?id=796AD033A1AD417CBA2F89E5CB87C93E&itemtype=00308B787886459385F296A5AFD4FA74&abletar-get=data_1&pid=38F4318A40734B9E90CA7EEEF59E0858&layout=jobstep_tie_topalvelu (Luettu 14.5.2011)

Kauppinen, S., tutkimusassistentti. Saimaan ammattikorkeakoulu. 23.2.2011. Työssäkäyntikysely 2009. Pdf-tiedosto. Sähköpostin liite.

Kauranen, T., kehitysjohtaja. Saimaan ammattikorkeakoulu. 21.2.2011. Eroamisen syyt. Excel-tiedosto. Sähköpostin liite.

Kela. 2011a. Kelan opintoetuustilasto 2009/10. [http://www.kela.fi/it/kelasto/kelasto.nsf/alias/Optu_09_10_pdf/\\$File/Optu_09_10.pdf?OpenElement](http://www.kela.fi/it/kelasto/kelasto.nsf/alias/Optu_09_10_pdf/$File/Optu_09_10.pdf?OpenElement) (14.3.2011)

Kela. 2011b. Opintolainan suosio on hiipunut parissa vuosikymmenessä. [http://www.kela.fi/it/kelasto/kelasto.nsf/alias/TK_2011_02_23/\\$File/TK_2011_02_23_Opintolainan_suosio_on_hiipunut_parissa_vuosikymmeness%C3%A4.pdf?OpenElement](http://www.kela.fi/it/kelasto/kelasto.nsf/alias/TK_2011_02_23/$File/TK_2011_02_23_Opintolainan_suosio_on_hiipunut_parissa_vuosikymmeness%C3%A4.pdf?OpenElement) (Luettu 6.4.2011)

Korpisalo, K. 2009. Työnteon vaikutukset restonomiopiskelijoiden opiskeluun. Haaga-Helia ammattikorkeakoulu. Opinnäytetyö.

Koulutusnetti. 2010. AMK-tutkinnot aloittain. <http://www.koulutusnetti.fi/index.php?file=279> (Luettu 15.3.2011)

Kykkänen, M. 1996. Imatran koululaitos 100 vuotta. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy.

Lehtonen, R. 1999. Tähtäimessä tulevaisuus, tutkimus suomalaisista ammattikorkeakouluopiskelijoista. Helsinki: Opiskelijajärjestöjen tutkimussäätiö. Otus.

Lempinen, P. & Tiilikainen, A. 2001. Opiskelijatutkimus 2000. Opiskelijajärjestöjen tutkimussäätiö Otus rs 21/2001. Helsinki.

Liuska, H. 1998. Jaksako opiskella? Opiskelijan stressitekijät ja voimavarojen hallinta. Oulun yliopiston opintotoimiston julkaisuja Sarja A 13. Oulu.

Mannisenmäki, E. & Valtari, M. 2005. Valmistumisen Vallihaudalla. Opintojen kesto 2000-luvun hyvinvointivaltioissa. Helsinki: Edita.

Matikainen, T. 2011. Poissaolon syyt kevätlukukaudella 2011. Sähköinen tiedonanto 22.3.2011

Neovius J. & Tuulos-Vihriälä T. 2006. Työskentelyä opintojen ohella. Teekkarin työkirja http://www.tek.fi/tyokirja/tt2006/11_osa-aikatyo.html (15.3.2011)

Opala. 2010. Opetusministeriön opiskelijapalautejärjestelmä. Vuoden 2010 tiedot. <http://opala.pkamk.fi/OpalaPublicReport/settings.do?unit=02609&editunit=1> (Luettu 9.3.2011)

Opetusministeriö. 2004. Ammattikorkeakouluetiikkaa. Opetusministeriön julkaisu 2004:30
http://www.minedu.fi/export/sites/default/OPM/Julkaisut/2004/liitteet/opm_184_opm30.pdf?lang=fi (Luettu 11.4.2011)

Palonen, M. 2008. Aki Luukko käänsi Tietäjätalon varjosta valoon. Puhuri 1.vsk. 10-11.

Saarenmaa, K., Saari, K. & Virtanen, V. 2010. Opiskelijatutkimus 2010 Korkeakouluopiskelijoiden toimeentulo ja opiskelu. Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisu 2010:18
<http://www.minedu.fi/export/sites/default/OPM/Julkaisut/2010/liitteet/okm18.pdf?lang=fi> (Luettu 6.4.2011)

Saimaan ammattikorkeakoulu. 2009. Yhteiskuntavastuuraportti 2009 – kehittävää kumppanuutta http://www.saimia.fi/fi-FI/images/stories/julkaisut/raportit/yhteiskuntavastuuraportti_2009.pdf (Luettu 8.2.2011)

Saimaan ammattikorkeakoulu. 2010a. Saimaan amk oli kevään yhteishaussa yhdeksänneksi vetovoimaisin. <http://www.saimia.fi/fi-FI/ajankohtaista/503-saimaan-amk-oli-kevaeaen-yhteishaussa-yhdeksaenneksi-vetovoimaisin> (Luettu 31.3.2011)

Saimaan ammattikorkeakoulu. 2010b. Toimintakäsikirja. http://www.saimia.fi/fi-FI/images/docs/saimaan_amk_toimintakasikirja.pdf (Luettu 11.4.2011)

Saimaan ammattikorkeakoulu. 2011a. Application guide 2011. http://www.saimia.fi/en-FI/files/docs/brochures/application_guide_2011.pdf (Luettu 8.2.2011)

Saimaan ammattikorkeakoulu. 2011b. Degree Programme in Tourism. <http://www.saimia.fi/fi-FI/koulutustarjonta/hotelli-ja-ravintola-ala/tourism> (Luettu 16.3.2011)

Saimaan ammattikorkeakoulu 2011c. Harjoittelu. <http://www.saimia.fi/fi-FI/opiskelu/opiskelu-saimaan-amk/harjoittelu> (Luettu 4.4.2011)

Saimaan ammattikorkeakoulu. 2011d. Hotelli- ja ravintola-ala. <http://www.saimia.fi/fi-FI/koulutustarjonta/hotelli-ja-ravintola-ala/hotelli-ja-ravintola-ala-koulutusohjelma> (Luettu 18.2.2011)

Saimaan ammattikorkeakoulu 2011e. Kiinnostus Saimaan amk:n vieraskieliseen koulutukseen kasvoi. <http://www.saimia.fi/fi-FI/ajankohtaista/633-kiinnostus-saimaan-amkn-vieraskieliseen-koulutukseen-kasvoi> (Luettu 11.4.2011)

Saimaan ammattikorkeakoulu. 2011f. Matkailun koulutusohjelma. <http://www.saimia.fi/fi-FI/koulutustarjonta/hotelli-ja-ravintola-ala/matkailu> (Luettu 18.2.2011)

Saimaan ammattikorkeakoulu 2011g. Opiskelu oikeus. <http://www.saimia.fi/fi-FI/opiskelu/opiskelu-saimaan-amk/opiskelu-oikeus?start=1> (Luettu 31.3.2011)

Saimaan ammattikorkeakoulu. 2011h. Saimaan amk lyhyesti. <http://www.saimia.fi/fi-FI/tietoja-saimaan-amk/saimaan-amk-lyhyesti> (Luettu 8.2.2011)

Sallinen, L. 2010. Saimaan ammattikorkeakoulu toi hyvät terveiset ministeriöltä. Etelä-Saimaa [artikkelitietokanta. http://www2.lappeenranta.fi/lehtitietokanta/artikkeli.php?id=13781](http://www2.lappeenranta.fi/lehtitietokanta/artikkeli.php?id=13781) (Luettu 31.3.2011)

Suomen restonomit – Sure ry. Restonomi. <http://www.sure.fi/restonomi.html> (Luettu 11.3.2011)

Tilastokeskus. 2011a. Opiskelijoiden työssäkäynti väheni hieman vuonna 2009. http://www.stat.fi/til/opty/2009/opty_2009_2011-03-15_tie_001_fi.html (Luettu 4.4.2011)

Tilastokeskus. 2011b. Tilastokeskuksen PX-Web-tietokannat. Matkailu- ravitsemis- ja talousalan ammattikorkeakouluopiskelijoiden tiedot. http://pxweb2.stat.fi/Dialog/varval.asp?ma=010_opty_tau_101_fi&ti=V%E4hint%E4%E4n+18%2Dvuotiaiden+opiskelijoiden+ty%E4ss%E4k%E4ynti+koulutusa+lan+ja+koulutusasteen++%28opetushallinnon+luokitus%29+mukaan+2007%2D2009&path=../Database/StatFin/kou/opty/&lang=3&multilang=fi (Luettu 13.4.2011)

Tynjälä P. Välimaa J. & Murtonen M. 2004. Korkeakoulutus, oppiminen ja työelämä. Jyväskylä; PS-kustannus.

Viuhko, M. 2006. Opetusministeriö. Opiskelijatutkimus 2006. Korkeakouluopiskelijoiden toimeentulo ja työssä käynti. <http://www.minedu.fi/export/sites/default/OPM/Julkaisut/2006/liitteet/opm51.pdf?lang=> (Luettu 14.2.2011)

Wera – web-raportointipalvelu. <https://www.data.oph.fi/wera/wera> (Luettu 31.3.2011)

Wikipedia. 2010a. Restonomi. <http://fi.wikipedia.org/wiki/Restonomi> (Luettu 10.3.2011)

Wikipedia. 2010b. Saimaan ammattikorkeakoulu. http://fi.wikipedia.org/wiki/Saimaan_ammattikorkeakoulu (Luettu 16.3.2011)

Wikipedia. 2011. Ammattikorkeakoulu. <http://fi.wikipedia.org/wiki/Ammattikorkeakoulu> (Luettu 11.4.2011)

Kysely työssä käymisen vaikutuksista restonomiin opintoihin

Kysely liittyy opinnäytetyöhöni, jonka aihe on "Työnteon vaikutukset restonomiopiskelijoiden opiskeluun". Kysely on suunnattu 1.-3. vuosiluokan, sekä "yliäikää" opiskeleville hotelli- ja ravintola-alan, matkailun ja Degree Programme in Tourism -koulutusohjelmien suomalaisille opiskelijoille.

On tärkeää että vastaat kyselyyn, jotta koulumme saa tietoa työn vaikutuksista opiskeluun voidakseen parantaa ja kehittää opiskelujärjestelyjään, jolloin opiskelijan eli sinun tilanteesi helpottuu. On tärkeää, että vastaat vaikka et olisikaan tällä hetkellä töissä. Kyselyyn vastaaminen kestää noin 10 minuuttia.

Kyselystä saatu tieto käytetään ainoastaan tähän tutkimukseen ja vastaukset käsitellään nimettömästi.

Kiitos! Terveisin: Sanna Virtanen restonomiopiskelija A07H

Taustatiedot

- 1) Sukupuoli** Nainen Mies
- 2) Ikä** 18-21v 22-25 26≥
- 3) Asuinkunta** Lappeenranta Imatra
 Joutseno Muu, mikä? _____
- 4) Koulutusohjelma** Hotelli ja ravintola-alan koulutusohjelma
 Matkailun koulutusohjelma
 Degree Programme in Tourism
- 5) Peruskoulutus** Lukio Ammattikoulu
 Lukio & ammatillinen tutkinto Muu, mikä?
- 6) Opintojen aloitusvuosi** 2002 2003 2004
 2005 2006 2007
 2008 2009 2010
- 7) Opintopisteitä tällä hetkellä** 60 tai alle 61-120
 121-180 181 tai yli
- 8) Harjoittelu** En ole vielä suorittanut harjoittelua
 Olen suorittanut harjoittelua, harjoittelupisteiden määrä _____

Opiskelu

9) Kuinka monta tuntia käytät opiskeluihin viikossa (kontaktitunnit + itsenäinen opiskelu)?

≤ 10h 11-20h 21-30h 31-40h 41h ≥

10) Kuinka tärkeää sinulle on saada kurssista hyvä arvosana?

Erittäin tärkeää Tärkeää
 Riippuu kurssista Kunhan pääsen läpi

11) Koetko opiskelevasi oikealla alalla?

Kyllä En
 En osaa sanoa

12) Ovatko opintosi edenneet suunnitelmien mukaan?

Kyllä suunnitelmien mukaan
 Suunniteltua hitaammin
 Suunniteltua nopeammin

13) Kuinka merkityksellisiä seuraavat asiat ovat siihen, että opintosi ovat edenneet tavoitteita hitaammin?

1= Merkittävä, 2= Melko merkittävä, 3= Melko merkityksetön,
4=Merkityksetön/Ei koske minua

Opintojen työläys	1	2	3	4
Työssä käynti	1	2	3	4
Vaikeudet opinnäytetyön kanssa	1	2	3	4
Ongelmat opiskelumateriaalien/ -välineiden saatavuudessa	1	2	3	4
Heikko opiskelumotivaatio	1	2	3	4
Kokemus väärällä alalla opiskelemisesta	1	2	3	4
Puutteelliset opiskeluvalmiudet	1	2	3	4
Puutteellinen opintojen ohjaus	1	2	3	4
Aikaa vievä harrastus	1	2	3	4
Sairaus	1	2	3	4
Toimeentulovaikeudet	1	2	3	4
Henkilökohtaiset syyt	1	2	3	4

14) Ovatko opintosi edenneet hitaammin jostain muusta syystä mitä edellisessä ei mainittu? Kerro mistä: _____

15) Kuinka tyytyväinen olet opintojesi tämän hetkiseen etenemiseen?

- Erittäin tyytyväinen Tyytyväinen Tyytymätön
 Erittäin tyytymätön En osaa sanoa

Työnteko

16) Mikä seuraavista vaihtoehtoista kuvaa parhaiten työssä käyntiäsi viimeksi kuluneen vuoden aikana?

- Olen ollut palkkatöissä säännöllisesti opiskelujen ja lomien aikana
 Olen ollut palkkatöissä pelkästään opiskelujen aikana
 Olen ollut palkkatöissä pelkästään lomien aikana
 Olen ollut töissä satunnaisesti
 En ole ollut palkkatöissä viimeisen vuoden aikana

17) Työskenteletkö tällä hetkellä opintojen ohella?

- Kyllä
 En

18) Miksi et työskentele? Merkitse kaikki sinua koskevat kohdat.

- En ole saanut töitä
 Rahatilanteeni on kunnossa
 Haluan keskittyä opiskeluun
 Vapaa-ajalla haluan tehdä muuta kuin töitä
 Terveydellisistä syistä
 Olen vaihto-oppilaana
 Muu syy, mikä? _____

19) Miksi työskentelet opintojen ohella? Arvioi kuinka merkittäviä seuraavat työskentelemisen syyt ovat sinulle.

1= Merkittävä, 2= Melko merkittävä, 3= Melko merkityksetön,
4=Merkityksetön/Ei koske minua

Että raha riittäisi ruokaan ja/tai vuokran maksuun 1 2 3 4

Että raha riittäisi muuhunkin (vapaa-aika, harrastukset, matkustelu) 1 2 3 4

Voidakseni maksaa opintolainaa ja/tai muita velkoja pois 1 2 3 4

Säästääkseni tulevaisuutta varten 1 2 3 4

Saadakseni työkokemusta ja uusia kontakteja 1 2 3 4

Saan samalla harjoittelupisteitä 1 2 3 4

Vaihtelun vuoksi 1 2 3 4

Työskentelen päätoimisesti, opiskelu on minulle sivutoimista 1 2 3 4

**20) Työskenteletkö jostain muusta syystä mitä ei edellisessä mainittu?
Kerro mistä.**

21) Kuinka monta tuntia työskentelet keskimäärin viikossa?

≤ 10 h 11-20h 21-30h 31 h ≥

22) Työskenteletkö koulutusalaasi vastaavissa tehtävissä?

Kyllä En En osaa sanoa

23) Milloin työskentelet?

Arkisin Viikonloppuisin Arkisin & viikonloppuisin

24) Mihin vuorokaudenaikaan pääasiassa työskentelet?

Arkisin kontaktituntien aikana
 Viikonloppuisin aamu- ja iltapäivällä
 Iltaisin
 Öisin

25) Ottaako työnantajasi sinut restonomiopiskelijana huomioon eritavalla kuin ilman koulutusta olevan työntekijän?

Ei
 Kyllä, kerro miten: _____

26) Ottaako työnantajasi opintosi huomioon? (esim. joustamalla työajoissa)

Ei Kyllä, kerro miten: _____

27) Kumpi motivoi sinua enemmän opiskelu vai työ?

Opiskelu Työ Molemmat yhtä paljon En osaa sanoa

28) Voitko kuvitella itsesi työskentelemässä nykyisessä työpaikassasi vielä 5 vuoden kuluttua?

Kyllä, samoissa työtehtävissä
 Kyllä, mutta nykyistä vaativimmissa työtehtävissä
 Samoissa työtehtävissä, mutta eri työnantajan palveluksessa
 En
 En osaa sanoa

Työnteon vaikutukset

29) Miten työntekosi vaikuttaa opiskeluihisi?

Työnteko edistää selvästi opiskelujani
 Työnteko edistää jonkun verran opiskelujani
 Työnteolla ei ole vaikutusta opiskeluihini
 Työnteko hidastaa jonkin verran opiskelujani

- Työnteko hidastaa selvästi opiskelujani
- En osaa sanoa

30) Oletko laiminlyönyt seuraavia asioita siksi, että olet ollut töiden takia väsynyt tai kiireinen?

1= Usein, 2= Välillä, 3= Harvoin, 4= En lainkaan

Läsnäolo tunneilla	1	2	3	4
Koulutehtävien tekeminen	1	2	3	4
Tentteihin lukeminen	1	2	3	4

31) Onko työskentely opintojen ohella sinulle fyysisesti rankkaa tai stressaavaa?

- Usein
- Välillä
- Harvoin
- Ei lainkaan
- En osaa sanoa

32) Millaisia fyysisiä vaikutuksia työnteolla on sinulle? Merkitse kaikki sinua koskevat kohdat.

- En koe fyysistä rasitusta
- Tulen pirteämmäksi
- Stressiä
- Väsymystä
- Päänsärkyä
- Nukahtamisvaikeuksia
- Niska-, hartia-, tai selkäkipuja
- Muuta, mitä? _____

33) Voisivatko oppilaitos ja opettajat tukea työssä käyvien opiskelijoiden opiskelua jollakin tapaa? Kerro miten. _____

Toimeentulo

34) Mikä on taloudellinen tilanteesi tällä hetkellä?

- Erittäin hyvä
- Hyvä
- Huono
- Erittäin huono

35) Saatko opintotukea tällä hetkellä?

- Kyllä
- En tällä hetkellä, mutta olen saanut opintotukea aikaisemmin restonomiopintojeni aikana
- En, enkä ole saanut aikaisemminkaan restonomiopintojeni aikana

36) Oletko ottanut opintolainaa restonomiopintojesi aikana?

- Kyllä
- En

37) Kommentteja kyselystä _____

33) Voisivatko oppilaitos ja opettajat tukea työssä käyvien opiskelijoiden opiskelua jollakin tapaa? Kerro miten.

läsnäolopakkoa tunneilla pitäisi vähentää!! verkko-opetusta pitäisi olla enemmän ja kursseja pitäisi voida tenttiä.. ja iltaopetus pois koska neljän jälkeen ei enää jaksa istua tunneilla.

Olla ymmärtäväisempiä poissaolojen suhteen silloin, kun poissaolojen syynä ovat työt. Kotitehtävien määrää voisi myös miettiä uusiksi, erityisesti ryhmätöiden.

Jos opiskelija tekee töitä opiskelemallaan alalla, olisi hyvä, että näistä tunteista kertyisi vaikka valinnaisiin opintopisteitä. Ei pelkästään silloin, jos olet anniskelua vaativissa tehtävissä. Jos opiskelija tekee töitä koulun ohella, voisi opettajat siirtää esim. tehtävien palautus päivää niin, että myös työssäkäyvät voisivat panna osaa niihin täysillä. Tämä voisi toimia niin, että työssäkäyvä opiskelija sopii itse opettajan kanssa tämän päivän. Koulun tulisi joustaa paremmin työssäkäyvien opiskelijoiden kohdalla.

ei saisi "tuomita" töissä käymisestä tai siitä jossei joskus pääse kouluun koska pitää mennä töihin. eikä sais pyytää valitsemaan että kumpi on tärkeempää, työt vai opiskelut. omasta mielestä molemmat on tärkeitä, ja ite ainaki käyn töissä vaan ihan pakosta. tällä hetkellä ite elätän itteni, miehen ja 2 koiraa. meillä on omistusasunto, minkä takia ei saada ees asumistukea, eli ainoot tuet mitä saan on opintoraha mistä jää verojen jälkeen käteen 268e, sillä ei mitenkään elä ees yks ihminen kuukautta, saati sitten kaks ja eläimet päälle. eli oikeesti on vaan pakko käydä töissä et pystyy elämään. Jos olis pakko valita koulu vai työt, ni kyl sit valitsisin työt et kestäisin hengissä.

Esimerkiksi iltapäivän tunteja voisi korvata tehtävillä, jolloin opiskelijoilla olisi parempi mahdollisuus työskennellä iltavuoroissa.

kai jotenkin mut ei nyt tuu mieleen

Opettajat auttavat parhaiten olemalla joustavia tehtävien ja läsnäolojen suhteen.

Voisi tukea. Kurssien läsnäolopakko ja tuntien korvaamisvelvollisuus joissakin tapauksissa on liian ehdoton. Opettajien asenne: "sinä olet täällä koulua varten, et työtä" on minusta liian mustavalkoinen. Nykyisillä opintorahoilla ei kuitenkaan elä ilman opintolainaa tai työssä käymistä. Aikaisempaa työkokemusta tai koulutusta omaavilla oppilailla voisi olla mahdollisuus hyväksilukea joitakin peruskursseja ja niiden aikana tienata. Valinnaisia kursseja voisi myös korvata enemmän työharjoitteluilla.

En osaa sanoa.

Joustamalla.

Erityisesti työssäkäynnin takia opettajat voisivat vähän enemmän joustaa esimerkiksi tunneilta, joilla on pakko olla. Työt ovat minusta hyvä syy poissaololle (ei tietenkään joka tunnilta). Millä opettajat kuvittelevat oppilaiden elävän? Suoraan sanottuna olen erittäin kyllästynyt kuuntelemaan enää yhdenkään opettajan mussutusta "No sun täytyy mietti kumpi on tärkeämpää, koulu vai työt." Eiköhän tässä ole tasan se yksi vastaus.

Ehkä löyhempi ote läsnäoloihin tai osa kurssista olisi verkko-opintoja.

Varmaan ymmärtämällä enemmän ja löysentämällä läsnäolovaatimuksia. Työnteko selvästi huonontaa oppimistuloksiani, mutta saan silti keskivertoja numeroita. Jos joustoa annettaisiin koulusta enemmän, tekisin todennäköisesti enemmän töitä ja saisin vain heikkoja numeroita, mikä ei tietysti koulutuksellisesti olisi hyvä, mutta taloudellisesti olisi ja uskoisin, että stressi rahojen riittävydestä laskisi.

Kaikissa työpaikoissa ei jousteta työvuoroissa ja silloin koulu voisi tulla enemmän vastaan. Sitähän kovin myös mainostetaan että koulu tulee vastaan työasioissa, kuulemani perusteella niin ei kuitenkaan konkreettisesti tapahdu.

en osaa sanoa

Opinnäytetyön aiheen keksiminen on vaikeaa ja siksi henk.koht. minulla se on jäänyt "roikkumaan". Olen nyt vakituudessa työsuhhteessa ja tuntuu ettei aikaa ole opinnäytetyölle. Oppilaitos kyllä kehottaa toimimaan opinnäytetyön kanssa ajoissa, mutta samalla kuitenkin muistuttaa aina ettei aiheen kanssa tarvitse kiirehtiä. Olisiko opinnäytetyö-kursseja järkevää pitää enemmän jo toisella vuosikurssilla, että ideaa työlle ymmärtäisi alkaa jo työstämään.

Ymmärrystä ja joustoa oppilaille joissakin kouluasioissa ja läsnäolopakoissa, jos tarve vaatii. Työnteko on joillekin opiskelijoille pakollinen asia, jotta saa vuokran maksettua ja elämiseen rahaa.

Jos työ on oman alan työtä, niin voisivat mielestäni, esimerkiksi antaa vähän enemmän vapautuksia. Tai esimerkiksi minun tilanteessani olen työni puolesta käynyt monessa oman alani koulutuksessa, olisin toivonut että olisin voinut korvata joitain pakollisia kursseja näillä koulutuksilla

Joustamalla enemmän. Opiskelija voisi ilmoittaa opettajalle kurssikohtaisesti ne ajat, jolloin hän ei kerkeä/pääse paikalle. Opettaja voisi sitten vaatia jonkinlaista näyttöä siitä, että opiskelija on kuitenkin ajan tasalla kurssin sisällöstä.

vähemmän kotitehtäviä

joissakin kursseissa voisi saada vapaata ainakin osin tehtyjen työtehtävien mukaan

Voisivat! Olisi mukavaa jos opettajat ymmärtäisivät että aina ei jaksakaan herätä aamulla kouluun ja jousto tehtävien aikatauluissa olisi stressiä vähentävä tekijä. Informaatiota eri asioista pitäisi saada ajoissa (opintomatkat, tuntien siirtäminen toiseen ajankohtaan, lukujärjestykset esim.), jotta voisi ajoissa informoida kyseisistä asioista myös työnantajaa.

Joo, olla lojaali

en osaa sanoa

Ottaa huomioon opiskelijan työtehtävät/ajat varsinkin jos opiskelija on töissä koulun ohella ja kannustaa rakentavasti, mikäli on tarvetta.

Kurssien läpäisy vaatimuksia voisi joissain tapauksissa alentaa. Ei suurta tutkimusta/projektia ja lisäksi myös tenttiä samalla kurssilla, vaan voisi valita kumman tekee.

Ymmärrystä esim poissaoloihin...

Mahdollistaa enemmän ja enemmän etäopiskelu mahdollisia kursseja.

Joustaa enemmän poissaoloissa yms!

Joustamalla

ehkä ottaa arviointiin hieman löysemmän otteen, jos vaikka palauttaa joitain tehtäviä myöhässä. Ei tulisi niitä arvosanan tippumisia vain koska raportti on päivän/pari myöhässä, koska aika "on kortilla" töidenteon takia.

Opettajat voisivat ottaa pakolliset läsnäolovaatimukset kokonaan pois.

Koulu voisi olla ymmärtäväisempi niitä kohtaan jotka työskentelevät samalla. Useilla kursseilla on korkea läsnäolovaatimus ja niitä voisi lieventää varsinkin jos kaikki tehtävät palautetaan ajallaan ja jos tenteistäkin läpi pääsee vaikka kaikilla tunneilla ei olisikaan.

Mielestäni oppilaitos tai opettajat eivät voi sanottavasti tukea työssäkäyvän opiskelijan opintoja. Läsnäoloista ei mielestäni saa joustaa työssäkäynnin takia.

Ei. Jos opiskelee pääsääntöisesti, täytyy opiskeluun myös panostaa eniten. Jos aikoo tehdä töitä opintojen ohella, ei sen saa antaa vaikuttaa opiskeluun.

Muuttamalla tapaa jolla opiskelijat saavat opintopisteitä. Esim. muistakin palveluammateista kuin hotelli-, ravintola- tai matkailualaan liittyvistä saisi opintopisteitä. Vaihtoehtoisesti opiskelijoita tuettaisiin taloudellisesti enemmän, mutta tämä vaatii enemmänkin valtiolta panostusta kuin oppilaitokselta tai opettajilta.

En oikein keksi mitään tapaa, paitsi ainakin se että he tukisivat ja ymmärtäisivät vähän enemmän opiskelijoita joiden täytyy myös käydä töissä koulun ohella, ja järjestäisivät näille esim enemmän itsenäisesti tai etänä suoritettavia kursseja. monella opettajalla tuntuu olevan se asenne, että 'Ihan sama mikä syysi on jonka vuoksi olet poissa, mutta poissaolo on aina poissaolo ja sillä siisti!!

Tarkastaa kurssien läsnäolovaatimuksia, jotkut voisi suorittaa aivan hyvin etänäkin.

Ymmärtää paremmin poissaolot tai se, että joutuu lähtemään aikaisemmin tunneilta.

Opettajat usein antavat ymmärtää, että heidän kurssinsa ovat tärkeintä tässä maailmassa ja yhtään poissaoloa tms. lipsumista ei suvaita. Tulisi olla hieman ymmärtäväisempi työssäkäyvää opiskelijaa kohtaan. Kaatuuko kenenkään maailma siihen jos joustaisi vähän...? :) Toisaalta opettajan on pidettävä langat tiukasti käsissä, ettei homma leviä ihan kokonaan.

En osaa sanoa

Joistakin työ jutuista, mitkä alaan liittyä ja on alalla hyödyllisiä, vois saaha opintopisteitä, jos töitä on tehnyt todella paljon ja osaa näyttää osaamisensa kyseisestä työstä koulussa.

en osaa sanoa

Kontaktiopetusten läsnäolokiintiöissä voitaisiin huomioida työssä käyvät opiskelijat. Työssä käyntiä ei aina voi mielestäni pitää ns. luvattomana poissaolona. Opettajat voisivat myös huomioida enemmän työssäkäyvät opiskelijat esimerkiksi aikatauluissa. Kursseihin liittyvistä asioista ja esimerkiksi lukujärjestyksistä voitaisiin tiedottaa aikaisemmin, jotta omia työvuoroja pystyisi suunnittelemaan paremmin ennakkoon.

Läsnäolon ei tulisi olla niin ehdotonta. On opiskelijan omalla vastuulla selviökö suoritettavasta kurssista.

Joustamalla poissaoloista, jos kyse on työnteosta.

en oikein tiedä. ehkäpä ennenkin kela voisi tukea sen verran ettei tarvitsisi käydä töissä koulun ohella

Olisi tärkeää että kaikilla olisi edes vähän työkokemusta viimeistään toisen vuoden alkaessa. Eli apua harjoittelupaikkojen löytämiseen. Itsellä ei ole ollut ongelmia, mutta ihmettelen miten on mahdollista että koulussa on oppilaita jotka eivät ole tehneet päivääkään alansa töitä..

Monien opettajien mielestä opiskelu on pääasia ja työnteko on sovittava sen mukaan miten opiskelua on. Mielestäni tämä linja pitää pitää, koska opiskelu on päivälinjalla oleville se ykkösasia ja töitä kerkeää tehdä myöhemminkin. Opettajat eivät voi myöskään vaikuttaa siihen että opintotuet olisivat suurempia jotta opiskelijoiden ei tarvitsisi tehdä ekstratyötä koulun ohella.

En osaa sanoa, en ole työskennellyt opiskelujen aikana. Omaa opiskeluani opettajat voisivat tukea tiukemmalla kurilla mm harjoitustöiden ja tunneilla käymisen ja täsmällisyyden kanssa, ehkä oppisin sitten lopulta käymään koulua kunnolla.

Pakollisia harjoitteluja ei pitäisi suunnitella suoritettavaksi kesän aikana, koska harjoittelusta ei saa palkkaa. Opiskelijat tarvitsevat rahaa, ja ainoa mahdollisuus olla palkkatöissä on kesäisin, ja nämä kesätyöt eivät aina liity omaan alaan, eikä niitä siten lueta harjoitteluksi.

tietysti voisi antaa jotain "helpotusta" esimerkiksi tehtävien palautuksissa tms, mutta en tiedä olisiko se sitten reilua muita kohtaan jotka eivät käy töissä, esimerkiksi sen takia etteivät vain ole löytäneet töitä opiskelujen ohelle.

Ehdottamalla lisää paikkoja, joihin voisi hakea töihin. Ainoastaan muutamaa on pyydetty ja parille on ehdotettu, että täältä saattaisi löytyä töitä.

Voisivat. Jos opiskelija ei töidensä vuoksi pääse osallistumaan tunnille, tulisi hänelle antaa avustavaa "tukiopetusta" tai ainakin tunneilla käydyt materiaalit.

Joustaa poissaoloissa, on kyse kuitenkin aikuiskoulutuksesta!

Joustamalla päivämäärissä

En tiedä

En oikein tiedä. Minun kohdalla ei ole ongelmia työssä käynnin kanssa. Opiskelu on tärkeämpi tällä hetkellä. Toisaalta, ne, jotka joutuivat työskentelemään useammin väsyvät enemmän. Niille opettajat voivat antaa enemmän aikaa töiden palauttamiselle.

Järjestää koululta työpaikkoja kaikille opiskelijoille tulevaisuudessa!!!!

Koulu ennen töitä.

Mielestäni se ei ole oppilaitoksen eikä opettajan tehtävä suunnitella työssäkäyvän opintojen sujuvuutta. Työssä opintojen ohella käyvä voi itse päättää asettaako opinnot vai työn etusijalle.

ottaman työssä käymisen huomioon opintoja suunnitellessa

En osaa sanoa.

Kyllä, esimerkiksi pidentämällä tehtävien palautus aikoja, jos se sopii opettajien itsensä aikatauluun

En osaa sanoa. Suurimmalta osalta oppilaat käyvät siksi töissä, että koulun käynnistä saatavat tuet ovat niin pieniä, että ne kattavat hädintuskin edes ruokaa vuokran ja laskujen jälkeen.

Antaa joidenkin kurssien olla itsenäisesti opiskeltavia, ymmärtää poissaolot tai jopa poistaa poissaolo pakon.

37) Kommentteja kyselystä

loistava:))

kiva kysely

Go Sanna! Onnea opparin tekoon!

Hyvä että aihetta tutkitaan sillä se on ajankohtainen, koska ilman työssäkäyntiä ei kovin moni opiskelija pärjää. Toivottavasti tästä on jotain hyötyä!

Kysely oli hyvä ja aihe ajankohtainen. Uskon, että monet opiskelijat työskentelevät paljon, jotta tulisivat toimeen pienen opintotuen lisäksi. Vaikka tämä onkin stressaavaa ja hermoja raastavaa usein, opettaa se myös mielestäni opiskelijoille parhaiten ajankäyttöä, mikä on erittäin tärkeä taito työelämässäkin. Onnea opinnäytetyön tekoon ! :)

Mielenkiintoinen aihe!

En tiedä olisiko minun pitänyt edes vastata tähän, koska en löytänyt monestaakaan kysymyksestä sopivaa vastausta. En käy enää lähiopetuksessa, vaan vakituisessa työssä..

Hyvä aihe ja vastasin mielelläni, koska koen ettei meidän koulu millään tavalla ota huomioon tai saati sitten tue työssäkäyntiä opiskelun ohella. Olisi mukavaa jos koulussa olisi hieman edes joustoa työssäkäyville, koska opintotuella pärjääminen on mahdotonta. Toivottavasti jatkossa saadaan asiaan parannusta:D

No eikait tässä. Kai nämä olisi voinut laittaa vähemmille sivuille. Nyt oli ainakin yhdellä sivulla vain kaksi kysymystä. Muuten kyllä aika loogiselta ja hyvältä vaikutti.

Nopea ja selkeä=)

Hope I was able to help you on your thesis :)

Hankkeella on ideaa ja toivon että se johtaa joihinkin toimenpiteisiin. Itse haluaisin käydä töissä opintojen ohella, mutta kun mikään paikka ei ole huolinut... Lukioaikani kävin viikonloppuisin töissä ja se otti hieman koville. Uskon että Amk:ssa tilanne on hieman toinen, mutta kyllä työt vaativat omat voimavaransa ihmiseltä. Siksi olisi hyvä jos koulu huomaisi tämän ja tekisi asialle jotain. Muuten, Onnea opinnäytetyölles! :)

Hienoa että joku tekee kyseisestä aiheesta opinnäytetyön! Tsemppia :)

Mielenkiintoinen. Ehkä sen avulla opiskelijan työ- ja opiskelijaelämänsuhde paranee.

Kyselyn kysymykset olivat aika huonoja, esim. kysymyksissä ei otettu huomioon sitä, että esim. minä olen tällä hetkellä harjoittelussa, eli käyn töissä ja en siis käy koulussa vaikka opiskelen pääsääntöisesti. Harjoittelu olisi pitänyt jotenkin huomioida siis kyselyssä.

Tsemppiä opinnäytetyön tekoon! kiinnostava aihe.

Hyvä ja asiallinen kysely, tärkeä aihe. Tsemppiä opparin tekemiseen :)

Työskentelen aamu/iltavuorossa arkena/vkoloppuna. Tällä hetkellä ei ole enää kontaktitunteja.

Toivottavasti kyselytulokset vastaavat tutkimusongelmaan :)

ihan jees.

Opiskelijan on pakko käydä töissä opiskelujen ohella vähintään kesäisin, jotta pystyy pärjäämään ilman opintolainaa. Omasta mielestäni kaikilla pitäisi olla mahdollisuus suorittaa tutkinto neljässä vuodessa kolmen ja puolen sijaan, sillä siten opinnäytetyön tekemiseen jäisi koko neljännen vuoden kevät aikaa, ja kesät pystyisi olemaan palkkatöissä. Hyvä että tällainen kysely tehdään, toivottavasti tästä on oikeasti hyötyä meille.

Nopea täyttää. Selkeät kysymykset. Kysymykset eivät kylläkään käsitelleet kovin paljon työnteon VAIKUTUKSIA opiskeluun.

Melko selkeästi muotoillut kysymykset.

Hyviä kysymyksiä!